

Az adventi koszorúk kötésével megkezdődik a felkészülés a karácsonyra. Valamennyi olvasónknak kívánjuk, hogy a következő hetekben legyen idejük, energiájuk a közelgő ünnep szellemében tevékenykedni. Mert a karácsony nem a dühödő ajándékozás, hanem a csöndes elfogadás, a szeretet. Azé a tudat, hogy Isten egyszülött fiát küldte a földre két évezreddel ezelőtt az emberiség megváltására. Legyen e felkészülési időszakban, a várakozás négy hetében időnk végiggondolnunk azt is, hogy szívünkbe tudjuk-e fogadni az Istengyeremet, akarjuk-e tanításait követni, igazi-e a keresztségünk? Látjuk-e formalításokban a tartalmat, a legegyszerűbb tantételt: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat... (Képünk a széchenyivárosi plébánia és az egyesület hagyományos koszorúkötő estjén készült)

Együtt a városért

A város jövő évi kulturális programjainak előzetes egyeztetésére - dr. Sárközy István elnökével - megbeszélést tartottak az intézmények, civil szervezetek számára a Városházán. Csak üdvözölni lehet, hogy a hagyományos nagyrendezvények - Tavaszi Fesztivál, Hírös Hét stb. - mellett a tervezett fontosabb kiadványok, új közterti alkotások, intézményi beruházások, rekonstrukciók listája is jó tucatnyi felső-

rolást tartalmaz. Remélhetően az év során is folyamatos lesz a kapcsolattartás, a kölcsönös támogatás és leginkább a koordináció. Mert az ember, intézmény tervez, de az élet néha közbeszól. Jó lenne valahogy elkerülni, hogy az a heti két-három kiállítás-megnyitó, havi egy-két fontos esemény - Murphy törvényei szerint - ne essék egybe. Nem vagyunk ennyire gazdagok, meg nagyok sem...

Megújul az SZTK

Mint arról már lapunkban is hírt adtunk, Kecskemét 500 millió forint céltámogatást nyert a volt SZTK-épület felújítására. Az átalakítás költségeihez az önkormányzat saját forrásból 100 millió forinttal járul hozzá. Az elképzelések szerint az igen lepusztult állapotban lévő épületben európai színvonalú egészségügyi centrumot alakítanak ki. Bár a tulajdonviszonyok még nem teljesen rendezettek, a szakmai koncepciót már ki kellett alakítani, hogy a címzett támogatásra való igénybejelentést az önkormányzat megtehesse a december 15-i határidőig. A szakmai koncepcióban megfogalmazott egészségügyi alapellátási célokat szolgáló épületrészeket - a Koháry utca és a Piaristák tere felőli szárnyakat - újítaná fel a város, ennek fedezete az említett 600 millió forint. Az épületrészek a Magyar Állam tulajdonát képezik, a Kincstári Vagyon Igazgatóság kezelésében vannak. A képviselőtestület úgy döntött, a Széchenyi körút 12. szám alatti ingatlan ajánlja fel a KVI-nek, így a csere készpénzfizetés nélkül lebonyolítható. Az SZTK-épület egy kisebb része a megyei önkormányzat tulajdona.

A szakmai koncepció szerint az épület alagsorába kiszolgáló helyiségek, a fizioterápiás részleg és raktárak kerülnek. A földszinten alakítják ki az oktatási központot, ide kerül az anyatejgyűjtő állomás,

4 felnőtt háziorvosi rendelő a hozzájuk tartozó vérvételi helyiséggel, valamint a terhes-tanácsadó (ami most a Batthyány utcán működik). Ugyancsak ide kerül egy két-munkahelyes gyermekorvosi rendelő és védőnői tanácsadó. A megyei tüdőbeteg gondozó maradna ezen a szinten.

Az első emeleten 19 fogorvosi rendelő, a Toriska Gyógyszertár, és a jelenleg is ott lévő tüdőszűrő állomás működne az előzetes koncepció szerint. A második emeleten alakítanák ki a fogászati röntgent, 4 fogászati rendelőt, 2 iskolafogászati, 3 ifjúságorvosi rendelőt, védőnői szobát, a foglalkozás-egészségügyi szakrendelés helyiségeit valamint szakorvosi (szemészet, reumatológia, kardiológia, stb.) rendelőket. A Luther udvari szárnyat teljes egészében az ÁNTSZ Városi Intézete foglalta majd el.

A harmadik emeleten helyeznék el az Egészségügyi Alapellátási Intézmények Igazgatóságát. Az elképzelések szerint az épület tetőszervezetét megemelnék, ez ki-zárná a sorozatos beázások veszélyét, az itt kialakítandó helyiségek bérbeadásával pedig lehetőség nyílna a bevételek növelésére.

A felújítás jövő évben kezdődik, s ha minden jól megy, 2002-re megvalósul a nagyszabású koncepció.

PARKAVATÓ. Öt többgyermekes anyuka elhatározta, hogy megpróbálja a Vacs-köz térségének gyermekeit kimoszítani az állandó tévézés és számítógépezés világából. Nagyon rövid idő alatt megalakult a Vacsiközi Szabadidős Egyesület (VASE). Elnökük Szeitzné Szemán Vera tájékoztatót bennünket: Az emberek tájékoztatásával és meggyőzésével indult a munka, mely a legnehezebb feladat volt. Ezután az önkormányzat felelős vezetőivel vettük föl a kapcsolatot és az együttműködési megállapodást kötöttünk. Gözerővel beindult a munka. Teljes lakossági egyetértéssel, a VG Kft. tervei alapján két kecskeméti kivitelező és az önkormányzat dolgozók segítségével mára Kecskemét talán legszebb terének első ütemét fejeztük be. Később lesz sportpálya és sétány is. Huszonhat kecskeméti vállalkozás anyagi segítségével épült föl a játszótér és az Önkormányzat finanszírozásával valósult meg a tér többi része, a járdák és a kutyafuttató, melynek teljes költsége 4,4 millió forint volt. A Nemesszeghy parkot a Mikulás és a polgármester december 2-án, 14 órakor, lángos-evés, teázás és forraltborozás mellett adja át.

POGI-KARRIER

Franchise találkozási hívtá itthoni (és külföldi) munkatársait a kecskeméti központú Fornetti Kft. Kecskeméten 1997-ben Palásti József pékmester és felesége családi vállalkozásként, húsz éves szakmai tapasztalattal indította útjára az akkor még Magyarországon ismeretlen egyedi látványépítség-hálózatot a Fornetti Fagyasztott Pékáru-termelő és Kereskedelmi Kft keretein belül. Jelenleg a vevőkapcsolatok száma Magyarországon meghaladja az ezret, ami több mint ezerháromszáz sütési pontot, franchise-szerződést jelent. A Fornetti Franchise a legnagyobb franchise-ot működtető cég az országban.

Pilinszky-díjasok

"Kiemelkedő szakmai munkásságáért, a nemzeti kultúra védelmében, fejlesztésében kifejtett tevékenységéért, és a köz- és magán-erkölcsök nemesítésében végzett jelentős munkájáért" - négy ember olvashatta átvett oklevelén ezeket a sorokat a Pilinszky János Alapítvány idei díjkiosztó ünnepségén. Ezt a minősítést így együtt, ilyen hangsúlyozott összefüggésben aligha hallhattuk más alkalomkor. Azt, hogy ennek mélyebb rétegzettségű tartalmát, jelentőségét a térség lakói és az itt munkálkodó emberek elfogadták, megértették és felvállalták, mi sem bizonyítja jobban, hogy az idén tizedik alkalommal került sor a Pilinszky-díj átadására. Általában húsz-huszonöt jelölt közül választják ki azt a hármát, szoros versenyben négyet, akit a fenti szempontok alapján legérdemesebbnek ítélnék. Ez évben az alábbi személyek részesültek elismerésben, akiknek további sikereket kívánva ezúton is köszönjük munkájukat:

Buda Ferenc költői munkásságát nem csupán az irodalomtörténet, hanem Kecskemét városa is nagyra értékeli. A Tanya-házam verssoraiban ott élnek a Kecskemét környéki tanúvilág magányos, öreg, kemény munkában megrokkant emberei, a hosszú kilométereken át iskolába gyalogló kisgyerekek és mások, akiket mindig közel érzett magához. De ki feledné korai szerelmes verseit, vagy a felnőtt férfi gondjairól valló költeményeit? Amikor kezdetét vette a nyugatimádát, ő keletre, az ősbáza felé fordult. Kazah és egyéb rokon népdalt, közmondást gyűjtött és magyarított.

Balanyi Károly festő- és grafikusművész évtizedek óta munkálkodik egy olyan magasszintű festészetben, mely velejéig modern, mégis a múltból eredezteti gyökereit. Hagyatozik a régmúlt relikviáira, átörökíti az örökvérnyűt, megújítja az elvesző hagyományt. Elméleti recenzialis munkássága is jelentős. Mérteadó kiállítás-értékelései érzékeny kritikai szellemben befolyásolják a térség művészet felfogását. A kecskeméti művészeket összefogó, segítő közéleti munkásságával önmagában is a legteljesebb elismerésre számíthatna - írta róla dr. Turai G. Kamil.

Magyar Lajosné a Szilády Áron Református Gimnázium alapító tanára. Matematika-fizika szakos. Több mint négy évtizedes pedagógiai munkássága példaértékű a diákok és fiatal kollégái előtt is. Tanítványai mindig magas számban jutottak be felsőoktatási intézményekbe. Kiválóan értett fiatal tehetségek felkutatásához és neveléséhez. A gimnáziumi tanulók KöMal feladatmegoldó versenybe való bekapcsolódása az ő kezdeményezésére történt. A tehetségek mellett az átlagos képességű és matematikából gyengébb tanulókkal is eredményesen tudott foglalkozni.

Goór Imre életműve országos méretekben is páratlan sokréttű gazdagságával. A tavaly egybeállt Cifrapalota-beli életmű-kiállítás is bizonyította, hogy "izgalmas labirintusjára-tonkon áthaladva a képtiszta meditáció magaslataira ért ez a piktúra" (Dr.T.G.K). Fojtott és tiszta indulata rejtekuakon rokonítja a vele szinte hajszál-ra egyidős Pilinszky Jánossal. Évtizedeken keresztül a Forrás művészeti szerkesztőjeként is hozzájárult a nemzedékek izlésformálásához. A nyolcvanadik életévét betöltő mester a rendszerváltás éveiben harcos publicistaként is kitett magáért.

Máriahegy fejlesztés alatt

Ünnepélyes szalagátvágással adta át rendeltetésének Szécsi Gábor polgármester a Máriahegyi Zana-közi utat, amely a Nyíri út folytatásaként köti össze a városrészt a városközponttal. Az 1,8 kilométer hosszú út aszfaltozása 33 millió forintba került, amit az önkormányzat saját forrásból finanszírozott. A tervező Bozóky László, az

Út-híd Mérnök iroda vezetője volt, a munkát az MM Kft kivitelezte. A csatorna és ivóvíz gerincvezeték tavaly készült el, a gázvezeték már régebben lefektették.

Szécsi Gábor beszédében megköszönte a beruházók munkáját, és az itt élők türelmét. Mint mondta: a jövőbeni Kecskemétet egy olyan városnak kell elképzelnünk,

amelynek nem csak a belvárosa, hanem a külső területei is fejlődnek. Egy otthonos, barátságos város, amiről az is kedvező benyomásokat szerez, aki csak a külső részen fordul meg. Az önkormányzat eltökölt szándéka, hogy hozzá kíván járulni a város külső területei, így a Máriahegy városrész fejlődéséhez is.

Százak cserepeztek

A Széchenyivárosi Szent Család Plébánia és a Közösségépítő Egyesület szervezésében több mint százán vettek részt azon a szombati cserepezésen, amely után teljes egészében tető borítja a leendő közösségi ház nagyermet is. Az izsáki plébános szervezte brigádtól a református lelkészig és a KÉSZ tagjaiin keresztül a piarista diákokig -nem beszélve a talpig világiakról-, nagyon jó hangulatban végeztek óriási munkát a résztvevők. Jávorka Lajos plébános és csapata betartotta ígéretét: a tél beállta előtt tető kerül az épületre. Már körvonalaázódik és készül az a gyönyörű park, amelynek tervezésében és kivitelezésében többek között az Erdőfelügyelőség és Göbölös Antal igazgató is sokat segített. A Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesület pályázatok útján a ház építésére és programjaira kb. tízmillió forintot nyert.

Jövönk a család

A Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesület szervezésében folyó Jövönk a család konferenciasorozat következő rendezvényére december 11-én délelőtt 1/2 10 órai kezdettel kerül sor a megyei önkormányzat nagytermében. A rendezvény védnöke Endre Sándor a Bács-Kiskun Megyei Kögyűlés elnöke és Bábel Balázs érsek.

Azok a kecskeméti nyalka katonák

Dr. József Iván tanár úr, a Honvéd Hagyományörző Egyesület Kecskeméti Területi Szervezetének vezetője, egyben az országos szervezet alelnöke is. Kértük, idézzon fel néhány történelmi szálát, amely Kecskemétet a nagy eseményekkel összeköti.

- Gáspár András emléktábláját a Fecske utcában találhatjuk (ő lett a névadója az Autószereelő Szakközépiskola és Ipari Szakmunkásképző Intézetnek). Nos, ő is az aradi halálraítéltek között volt, de mivel korábban megbetegedett, tényleges vádat nem hozhattak fel ellene, így a kivégzést elkerülte. '48-as branyiszkói hős Erdősy Imre. Emléktábláját a Piarista Gimnázium mellett találhatjuk. Ne feledkezzünk meg Gömörý Frigyes katonai hősiességéről, aki később a város jegyzője lett. Noszlopy Gáspár 1853-ban fogták el, s kivégezték, mert kisebb gerillacsapataival továbbra is katonai akciókba bocsátkozott. Terve szerint Ferenc Józsefet akarta elhurcolni az ecsedi láp mocsaraihoz addig, míg az 1848-as törvényeket nem garantálja. Egy kecskeméti szábonál rendelt áruháának szánt osztrák egyenruhát a katonái számára. Sajnos, épp ezen a szálon gombolyították fel és hiúsították meg a tervezett akciót. Az Angolkissasszonyok Ward Mária Leány Gimnáziumánál is avattunk '48-as emléktáblát a kecskeméti lovas nemzetőrök emlékére.

- **Kecskemét mindig nagy katonaváros volt. 1848 előtt is állomásozott itt katonaság, bár akkor még nem kasszárnyákban, hanem házaknál - kosztra, kvártélyra - voltak elszállásolva. Kérem, kalauzolja vissza bennünket városunk katonai múltjába.**

- Az első laktanya a mai Népi Iparművészeti Múzeum helyén volt. Ezt követően lett az épület sör- és pálinkafőzde. Ezt őrzi az utca neve is: Serfőző utca. A 7. Magyar Királyi Zrínyi Miklós Gyalogezredet az ÉZÍ épületében (korábban Ferenc József Laktanya) helyezték el. Az Árpád körüton lévő huszárkasszárnyaként ismert épületben, ahová nemrég a Kereskedelmi és Iparkamara költözött, volt a Horthy Miklós Laktanya. Próbálkozásunk ellenére erre az épületre meg gondolatlan érdek miatt azóta sem sikerült táblát elhelyeznünk. A Nagytéplom előtt 1942 májusában Kállay Miklós miniszterelnök búcsúztatta a Donkanyarba induló katonákat. A doni áttörésnél nagyon sok kecskeméti ottmaradt. Szinte nem volt olyan kecskeméti család, amelyik ne gyászolt volna. A Nagytéplom falán a közelmúltban avatott áldozati emléktábla nem elégsé-

ges a kb. 2500 elesett kecskeméti katoná emlékének hiteles, hű megőrzéséhez. Kecskeméten nincs II. világháborús hősi emlékmű. (Ez időszakra szóló megemlékezéseinket kénytelenek vagyunk a színház oldalánál lévő első világháborús emlékműnél megtartani.) Létrehozására megalapítottuk a Hősök emlékére Hagyományörző Alapítványt. Terveink szerint a városi önkormányzat hathatós támogatásával jövő év augusztusára sikerül második világháborús emlékművet avatnunk az Árpádvárosban. Folytatva a felsorolást, az uszoda melletti volt Rudolf-laktanyában helyezték el a 13. tábori tüzérezredet. (Jelenleg a Közép-Európai Egyetem Kollégiumának tulajdona.) A reszelőgyár épületében huszárszázad volt. Kecskeméten állomásozott az 5. könnyű tüzérszázal is, akik részt vettek 1944 októberében az orosz-szovjet csapatok visszaszorításában.

- **Egyesületüknek tűzkereszt a jelvénye. Jelenti-e ez azt is, hogy csak katonai kötelekbe tartozók lehetnek a tagjai, vagy mások is?**

- Hetven körüli taglétszámú szervezünknek mindenki tagja lehet, aki egyetért az alapszabályban foglaltakkal, vagyis a magyar honvéd hagyományok gyűjtésével, őrzésével és ápolásával. Van köztünk tanár, állatorvos, építész-nő, háborús özvegy, jogász, nyugdíjas, katoná. Míg élt polgármesterünk nagyapja, aki tüzér őrnagy volt valamikor, nagyapja és unokája együtt jöttek a gyűlésekre. 1958 óta élék Kecskeméten. Nagyon sok tanítványom van, s köztük nem egy szintén a sorainkban. A programjainkról: már hagyományos jelleggel tartunk rendhagyó történelemórákat a város iskoláiban, hozzáteszem, zsúfolásig telt termekben, nagyon komolyan érdeklődő hallgatóság előtt. Aki azt hinni, a mai fiatalokat nem érdekli a múlt, csak jöjjön el egyszer egy ilyen előadásra. Hadtörténeti konferenciákat szervezünk. Szakmai kiállításokat rendezünk. Nemrég volt harcoksimodell-kiállítás. Pártfogoljuk tehetséges tagjainkat más művészetek területén is. Láthatják például az érdeklődők vitéz Gyenes Sándor tagtársunk Görbe tükörben című karikatúra-kiállítását is. Összejöveleink minden hónap harmadik csütörtök délutánján vannak a Helyőrségi Klubban. Az önkormányzat nevében, velük egyeztetve történelmi megemlékezéseket, koszorúzásokat tartunk. Végül, de nem utolsósorban katonai tiszteletadás mellett, méltóképpen búcsúznak elhunyt bajtársainktól. Trombitásunk, Háy Péter még utoljára elfújja a Takarodót is.

Sorolhatnám a sort, de úgyis egy a vége, ahogy a jelszónk is mondja: "A hazáért!"

Kada Erika

Forráskiadvány az egykori Kecskemétről

Tóth László sírkövének avatásán Erdei Ferenc nyomatókasan méltatta kecskeméti barátja hírlapírói, szerkesztői érdemeit. "1914-től kezdve jelentek meg cikkei a kecskeméti újságokban és folyóiratokban és az országos sajtóban is. Miről szóltak ezek az írások? Mindig valami időszerűről és lényegesről, ami éppen akkor és éppen ott fontos volt. [...] A politikusi csak Tóth László pályakezdésének időpontjában tévedett; már 1912-ben közölte a diák tudósításait, kis színesit a Kecskeméti Lapok. Utolsó cikke halála előtt néhány héttel, 1964 februárjában jelent meg.

Írásainak kiadását többen javasolták, Németh László szóban és írásban is.

Kicsi biztatásukra be is mutatja a népszerű sakktudós, polgármester, nyomdaigazgató, irodalmi mecénás valamennyi (!) több száz cikkét Heltai Nándor új. Tóth László, a hírlapíró és szerkesztő, A történelem krónikása című, 200 oldalas kötetében. Ötvennél többet teljes egészében közöl. A nyolc fejezetre tagolt válogatás a pályakezdő szennációval kezd a békebeli Kecskemét felidézését. Néhány Tóth László cikk címe, "ízeltől": Alföldi, paraszt apacsok. Az izsáki rablógylősság, Színház, gyümölcssezson, freudizmus és egye-

bek. A "Minden háború kárhoztatandó" összeállításból nyilvánvaló, hogy hazánkban kevesen próbálták megóvni népünket az országunkat végveszéllyel fenyegető hadüzenettől, sürgették az öldöklés mielőbbi befejezését, örökölték meg olyan döbbenetes a harcterek szörnyűségeit, mint a frontszolgálatra elvi fenntartásai ellenére önként jelentkezett kecskeméti fiatalember. Olvashatunk a kötetben az első világháború utáni európai útirajzokat, irodalomtörténeti adalékokat is tartalmazó beszámolókat József Attiláról, Móra Ferencről, Áprily Lajosról, Móricz Zsigmondról, Németh Lászlóról és másokról. Napjainkban is (sőt!) rendkívül tanulságosak várospolitikai írásai.

"Sorsfordítók részese és tanúja" című, bevezető tanulmányában Heltai Nándor Tóth László életművét, a korabeli sajtóviszonyokat a század első felének kecskeméti viszonyaiba ágyazva, számos várostörténeti dokumentumot idézve elemzi. A Kecskeméti Lapok Kft gondozásában, az önkormányzat, a Print Nyomda támogatásával megjelenik két a kiadónál, a megyei könyvtárban, a Katona József emlékházban, és a Korda Könyvkereskedésben kapható.

Tényleg balkáni nép a magyar?

Egyrészt figyelemfelkeltő, másrészt valóban laikus gondolatokat tartalmazott Dobos Sándor írása a Köztér októberi számában. Számomra logikai láncszemek hiányoztak, úgy tűnik mintha a jelenség és a lényeg keveredne.

Vitatható megközelítés egészen egyedi esetekből, személyekből - még ha a nyugati bulvársajtó hajlamos is rá - egy egész országra nézve általánosítható következtetéseket levonni. Érvek, ellenérvek hosszú sora hozható fel pro és kontra. A jelenre vonatkozó megállapítások közül talán a legkönnyebben a szomszédokkal való - úgymond - olyan, amilyen viszony megítélése cáfolható. Mindenki tudhatja, hogy ez nem rajtunk múlik, a majdnem ötmillió kisbbségi magyarság jogai messze vannak az európai normáktól (területi, kulturális autonómia, kettős állampolgárság). Azt se feledjük, hogy e hosszú ideig megoldhatatlannak látszó kérdés előidézője a nyugat, nevezetesen az 1920 körüli francia politika volt.

Egyszerűbbnek tűnnek a hazai problémák. A kormányfő pontosan megfogalmazta, hogy a cigánykérdés az állami programok mellett a tanulás és a munka révén oldható meg. Úgy vélem, hogy semmiképpen sem segítenek az ügyön a külföldről finanszírozott strasbourg kirándulások. Ezt látják a magyar cigányság felelős vezetői is. Mindemellett megjegyzendőnek érzem, hogy minden etnikai és vallási kisebbség jogait alkotmányos formába biztosítani kell, és ezeket biztosítja is a magyar állam. Talán sok más államnál nagyobb mértékben. Példaként említhető, hogy Izraelben jogilag tilos más vallások terjesztése. Természetesen tekinthető, hogy annyi szenvedés után védik a nemzeti-vallási identitást. Kevésbé magyarázható, hogy Franciaországban még nem emelték törvényerőre a Kisebbségi és regionális nyelvek európai Chartáját. A magyarországi nemzetségek jogai jóval kiterjedtebbek. A romakérdés viszont inkább szociális kérdés, melyet azonban nem lehet úgy megoldani mint egyes politikai erők a feljük forduló szociális ígéretek, ugyanakkor a korlátlan gazdasági, jogi liberalizmus párhuzamos hirdetésével. Figyelemre méltóbb az idézett cikk a magyar lakosság bizonyos rétegeinek morális, magatartásbeli problémáira vonatkozó megállapítása. Kétségtelen, hogy a gazdasági átalakulás százazreknek jelentett létbizonytalanságot, de ebből nem feltétlenül kellene következnie annak a morális visszaesésnek, melyek felsorolásában a vitatott cikk szerzőjének mindenképpen igaza van. Mert mindenki előtt ismertek a deviancia, a köztisztaság, egyes magyar állampolgárok külföldi viselkedése-

nek visszasságai, azonban mindezek nem minősíthetik a társadalom egészét.

A párhuzamosan futó eredők, okok között csak egyik lehet az elszegényedés, a hiánygazdaság. Súlyosabb probléma, hogy a bulvársajtó és televíziók, rádiók alaptalanul irreális anyagi igényeket alakítottak ki bizonyos rétegekben, szinte kizárólagos értéként a luxuséletmódot állítják be. A mohóság, a konzumidiotizmus párosul azzal, hogy az említett médiumok egy része relativizálja az erkölcsöt és a jogot, és a hazai drogliberálisok útmutatására legitimálja a devianciát és bűnözést a társadalom szemében. Mindez mérhetően rongja a társadalom értékrendszerét.

Külső nyomás hatására folyamatosan liberalizálódik az oktatás, a büntetőjog, eljárásrendszet, az idegenrendszet. Elnyomás mögött a nemzetállamot gyöngíteni szándékozó globalizációs, multikulturális tényezők állnak. A társadalom

egészére romboló hatást fejt ki az emberjogi követelmény melyet még saját hazájukban sem tudnak érvényesíteni a francia szabadkőműves páholyok és a new-yorki libertáriánusok. Az előbbieket hazájukban sem létező idegenrendszeti követelményeket támasztanak, az utóbbiak társadalomfilozófiája az "anarcho-kapitalizmus" egyrészt a mára már teljesen túlhaladott szabad versenyt hirdeti, másrészt felszabadítanak minden devianciát. Nehezen érthető például miért vannak nálunk az EU-nál is sok területen liberálisabb gazdasági, jogi szabályok. Nem is beszélve az USA egyes államairól. Gróf Teleki Pál az individualista életfelfogással szemben a kereszténységre, kollektív társadalomfilozófiára, az európai rendre való nevelést tartotta legfontosabbnak. Ha a mai értelmiség elfogadja a szeretet közösségteremtő erejét, a becület a jólétnél fontosabb mintoltára vonatkozó gondolatait, akkor lesz előrelépés. **Károlyfalvi József**

Laikus gondolatok arról, hogy szégyellje magát valaki

(A Köztér októberi számában valaki végre kimondta az igazságot, mire a novemberiben valaki azonmód meg is próbálta a szőnyeg alá söpörni. Erre az egészre született reflexióként az alábbi kis morgolódás)

Az igazság ijesztő, tudom én. Annál már csak az az ijesztőbb, ha valaki tudomást sem vesz róla, ráadásul magáról bírálja azokat, akik látják, és ki merik mondani, a helyett, hogy mindenféle hangzatos sablonszövegek mögé bújjanak.

Mert hát, ugye, 1000 éves lovas nép a magyar. Árpád dicső magzatjai vagyunk, és, persze, 1000 éves kultúrának nincs párja a Kárpát-medencében. Bennünk van az egész történelmünk, jó és rossz emlékeivel, bennünk él az irodalom legjava, illetve István király intelmei. (Utóbbi, úgy tűnik, csak azokban nem, akikben kellene, ha figyelembe vesszük, hogy ezen intelmek témája az ország jó és helyes irányítása.)

Hogyha viszont valóban tudatában vagyunk ennek az egésznek, nem lehet, hogy nem tűnik fel ez az iszonyatos szellemi és kulturális űr, ami Magyarország jelenét dicsőséges múltjától oly' jellegzetesen különböztetve teszi!

Nekem feltűnt. A megoldást pedig nem abban látom, hogy csukott szemmel dobálózunk mindenféle dicsőséges nemzeti múlt - klisével. Aki a múltban él, nem képes felismerni a jelen kihívásait. Amennyiben valaki vak a jelen problémáira, nem képes megküzdeni velük. Ha

-pedig nem győzzük le a jelen problémáit, nincs jövőnk.

Nem az a lényeg, hogy ki szégyellje magát, meg ki nem. Az a lényeg, hogy hiába az ezer év, Árpád hős magzatjai még mindig nem tudták integrálni kultúrájukba azt a nagy rakás szelektív hulladékgyűjtő konténert, ami a vasút mellett rohad Kecskemét határában. Bárki megnevezheti, ha Szegedről jön hazafelé.

Ez már a jelen problémája.

Európai nép a magyar, soha senki nem vitatta, főleg földrajzi értelemben. Kulturális értelemben viszont az ilyen apróságok választanak el minket a modern Európától. Itt sem intézném el olyan egyszerűen a dolgot, hogy "nem is vagyok benne olyan biztos, hogy jó lesz oda belépni".

Olyan nagy dolgok ezek? Meg bírjuk mi ezt csinálni! Ha végre eldobjuk a szemellenzőnket, és nyitott szemmel nézünk szembe a valódi problémákkal, olyan evolúciós előnyt biztosítunk magunknak, amely fennmaradásunkat segíti elő.

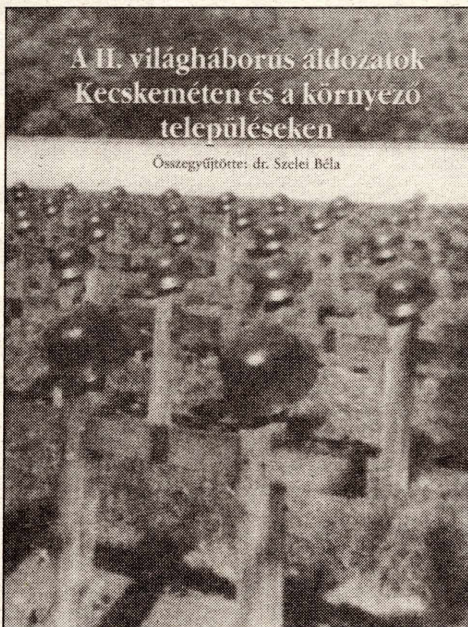
Legyünk büszkék a múltra, ismerjük fel a jelent, majd ezekből együtt építsünk jövőt! De egyiket se tegyük kizárólagossá. És semmiképp ne beszéljünk a haladás ellen.

Nem hiszem, hogy Dobos Sándor a magyar nemzetet akarta volna lejártni. Mindössze rámutatott egy olyan problémára, amely élő, és fontos, hogy végre észrevegyük, hogy tesszünk ellene.

Akinek meg nem inge...

Braunitzer Gábor

Emberáldozatok a XX. században

Móttó -Babits Mihálytól:
"A győzelem nekik fekete hintó,
Mely holtakon és bénákon görög,
Múló a mámor és a gyász örök."

Soha fájdalmasabb könyvet nem forgattam - emlékezett dr. Szécsi Gábor polgármester a Városháza dísztermében november 23-án megrendezett ünnepélyes könyvbemutatóon. - Soha fájdalmasabb könyv nem volt a kezembben, mert áldozatok ennek a könyvnek az alakjai. Bár zömében csak nevek és adatok, majd újból csak nevek és adatok, a könyv mégis sokkal több ennél. Mert benne van az anyák aggódó arca. Benne van az utolsó intés a fiúnak, a hadba indulónak. S benne van a fiatal katoná állóképp merevült pillantása, az ég utolsó, viharok, lombszegélyezte szelete, amit még látott... Ez a század tanított meg bennünket igazán arra, hogy nemcsak vesztesei, de megannyi vértlen áldozata is van a háborúnak. Kecskemétnek még nincs második világháborús történelmi emlékműve. Ezt az adósságot ígértünkhez híven 2001-ig pótoljuk. Addig is legyen ez a könyv mementó. Az a város, amelyik nem becsüli meg múltját, nem emlékezik meg elődeiről, hőseiről, nem tudja, milyen

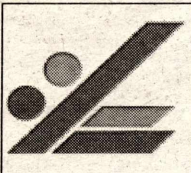
értékek mellett sodródik, az azt sem tudja, merrefelé vezet az útja. Ez a könyv segít nekünk megérteni a múltunkat. Segítség ahhoz, hogy hitet kapjunk a jövő építéséhez. Kíváncs vagyok Önökre, hogy ugyanazzal az élménnyel találkozzanak, amit én éreztem a kézirat olvasásakor.

Részlet a könyvből:

1947 elején kineveztek orvosá. Enyém lett a férfi Belgyógyászat mellett a Fertőző és Tüdőosztály... én fertőtlenítettem az üres vonatot. (Keletről áramlottak haza a hadifoglyok.) Sajnos minden vonatról le kellett szednünk néhány halottat, valamint egy-két magával tehetetlen beteget... feladatkörömbe került a hadifogságból hazatért, károsodott egészségi állapotú hadifoglyok, leszerelt katonák hadirokkant ügye is... Naponta tömegesen kellett vizsgálgatni ilyen személyeket... A háború után évtizedeknek kellett eltelni, hogy második világháborús áldozatainkról egyáltalán beszélhessünk.

- kada

A szociális gondoskodásról

Új lehetőségek a szociális gondolkodásban és a foglalkoztatásban címmel szakmai konferenciát tartott Kecskeméten a

Bács-Kiskun Megyei Munkaügyi Központ a Szociális és Családügyi Minisztérium támogatásával.

Dr. Szemkeő Judit, a minisztérium politikai államtitkára hangsúlyozta, a kormányzat elsődleges törekvései közé tartozik az aktív szociálpolitika megvalósítása a passzív szociális gondoskodás helyett. Mint mondta, munkavállalási lehetőséget kell teremteni ahelyett, hogy a passzív ellátások rendszerét bővítenék. Megemlítette, hogy a kormány jövő évi tervei közé emelte a közmunkaprogramra szánt pénzügyi keret növelését. Részletesen kitért a kormányzat családtámogatási rendszerére, gondolva itt az alanyi jogon járó családi pótlékra, a gyermekek után járó adókedvezményre és a kiegészítő családi pótlékra.

Az államtitkár asszony kiemelte, hogy a szociális törvény módosításához mindenképpen az egyén oldaláról történő megközelítésre kell figyelmet fordítani. Kiseb és bizonyos szempontból hátrányos helyzetű területeken a szociális rendszer bővítése kapcsán gondosan kialakított falusi, községi gondnoki rendszerek létrehozására van szükség, melyhez anyagi támogatást nyújthatna az állam. Dr. Szemkeő Judit érintette az emberi alapjogok kérdését, kiemelve az ehhez gyermekek helyzetét. Jövőre a kormány meghatározott keretfeltételek mellett céltámogatások formájában szeretne segíteni a rászoruló gyermekeknek.

Ivanics István országgyűlési képviselő a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat feladatairól, az önkormányzat által működtetett szociális intézményekről, valamint a szakosított ellátások megszervezésében és a foglalkoztatáspolitikában használt eszközökről tartott előadást.

Ezt követően két település polgármestere ismertette a rendezvény résztvevőivel az általa vezetett város szociális ellátó rendszerét, különös tekintettel a közhasznú, közéleti munkavégzésre. A kiskunfélegyházi városvezető, Ficsor József emelt ki a munkaügyi központtal közösen megvalósított illetve megvalósítás alatt álló rétegprogramokról. Megemlítette a fogyatékos munkanélküliekkel való foglalkozást, a pályakezdekők prevenciós komplex programját, a tartós munkanélküliek részére kidolgozott projektet, melyeknek alapvető célja a munkaerő-piacra történő reintegráció.

Szabó József, Apostag polgármestere kivételes helyzetűnek jellemezte szűkebb pátriáját, hiszen az általa vezetett településen egyetlen szociális segélyezett sincs, a településen mindenkinek tudnak valamilyen munkát biztosítani.

Nagy Péter, a Lehetőség Kht. ügyvezetője cége alakulásáról, tevékenységéről, a folyamatos foglalkoztatásról, az ott dolgozók képzéséről beszélt előadásában, megemlítve, hogy a közcélú munka mellett közérdekű munkavégzéssel is foglalkoznak.

Patakiné Lacza Annamária, a Bács-Kiskun Megyei Munkaügyi Központ Munkaerő-piaci osztályának referense a munkaügyi központ és a civil szervezetek kapcsolatáról beszélt. Részletesen kitért a munkaügyi központ által indított mentori programokra, a civil szervezetekkel kialakított együttműködésre. Megemlítette azokat a kezdeményezéseket, amelyek az eddigi együttműködés keretein belül szerveződtek, mint például a cigányság élethelyzetének javítását célzó kormányprogrammal kapcsolatos tanácskozás, civil találkozó, tranzitfoglalkoztatási konferenciák. A munkaügyi központ minden olyan programot igyekszik támogatni, mellyel a munkanélküliek elhelyezkedési esélye növelhető, hangsúlyozta az előadó.

Csöszné Zelenák Katalin, a Magyar Tanács és Falugondnoki Szövetség képviselője a falugondnokok jelentőségéről és feladatairól tartott előadást. Beszélt az első falugondnokságok kialakulásáról, a célokról, a szolgálat mindennapos feladatairól.

Ebben az évben a Szociális és Családügyi Minisztérium által a "Családbarát munkahely" cím elnyerésére kiírt pályázaton egy kecskeméti vállalat bizonyult az egyik legjobbnak. A cég képviselője, Bader Emese ismertette a konferencián a RÖSCH MODE Kft tevékenységét.

Nagyné Takács Ágnes, a Dél-Alföldi Teleházak Regionális Közhasznú Egyesület elnöke általánosságban vázolta fel a teleházak létrejöttét, működését. Egy működő teleház képviselőjeként Tóthné Frank Anikó a mindennapok történetét, a teleházak létjogosultságát elemezte. Mindkét előadás alátámasztotta, hogy az aprófalvas térségekben a teleházaknak kiemelt szerepük van a munkanélküliek képzésében.

A konferencia konklúziója: sok még a tennivaló, hogy a szociális ellátás rendszere mindenki számára elérhető legyen. A hatékony munkavégzés érdekében azonban fontos a különböző szervezetek együttműködése, kommunikációja.

Ivics Ágnes
PR-referens

Glatz Ferenc Kecskeméten

Novemberben Kecskeméten járt Glatz Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. Az MTA Regionális Kutatások Központja Alföldi Tudományos Intézetének új kutatóhelyiségeit avatta fel, majd rendhagyó előadást tartott a regionális kutatási konferencián résztvevő fiatal kutatóknak. Az oldott hangulatú, személyes hangvételű beszélgetés néhány tanulságos megjegyzését érdemes a szélesebb közönséggel is megismertetni.

Iskoláiról szólva az Akadémia elnöke megjegyezte, hogy annak idején ő még - szegény család gyermekeként - olyan iskolába járt, ahol a verseny az osztályteremben dőlt el, nem a különórákon, vagy a szülők pénztárcájánál. Az oktatás ügye politikai kérdés, és éppen a politikai megfontolások miatt kellene átgondolni, hogy szabad-e a jelenleg tapasztalható mértékben kiszolgáltatni a tanárokat a diákoknak és a szülőknek. Ugyanakkor elhangzott a következő aforisztikus megjegyzés is: "Lehet, hogy a diáknak nincs igaza, de mindig a tanár a hibás..." (Tehát legyen az oktatáspolitikai akármilyen, a megoldás mégis mindig a tanárok kezében van.) Kiemelkedően fontosnak tartja a szakoktatás megújulását, színvonalának emelkedését, mert a munkaerő lépcsős folyamatát csak a korszerű szakképzettség megszerzésének elősegítésével lehet megállítani.

A felsőoktatás tömegessé válásával kapcsolatban a hagyományos tanár-diák kapcsolat lazulását, a személyes kapcsolatok lehetőségének hiányát tartja a legnagyobb problémának. A rendkívüli mértékű individualizálódás káros, mert, csak a személyes munkakapcsolat révén lehet kiválasztani a legkiválóbbakat, akikből munkatársak, ifjú kutatók, tudósok lehetnek.

A tudománynak nem a mindenkori politikai rendszert, hanem a társadalmat kell szolgálnia, s ezért kutatni is csak úgy érdemes, ha vannak társadalmilag használható eredmények. A kutatóknak tisztában kell lennie a körülötte lévő világ gazdasági életével, a társadalom szükségleteivel, igényeivel. Nem az a cél, hogy sok könyvet jelentessünk meg, hanem, hogy jó gondolatok szülessenek a tudományos műhelyekben. Ehhez pedig jól kell irányítani a fiatalok munkáját, nem szabad őket hiábavaló kutatásokkal terhelni.

Új, szintetizáló látásmódra van szükség, ahol a szakmához szorosan nem tartozó tevékenységek (film, színház, sport, számítástechnika, kertkultúra) is segíthetik a szakmai munkát. Saját példáját idézve kifejtette, hogy számára a zongorázás vagy a zebevényi kert teraszos művelése is rendszeres elfoglaltság, hiszen a szabadidő nem azonos a lustálkodással...

Szerinte a tudományterületek merev szétválasztása napjainkban már nem vezet eredményre. Korunkban új érintkezési kultúra van kibontakozóban, s ez alapvetően átalakítja nem csupán hétköznapi életünket, de hatással van a tudományos közéletre is. Új közösségképző erők, új térképződmények jelennek meg (például az államhatárokon átnyúló, nemzetállami keretekben nehezen, vagy egyáltalán nem kezelhető kistérségek, régiók), s ezek tudományos vizsgálata, feltárása mindannyiunk elemi érdeke. Ezen a területen van igazán jelentősége és lehetősége a regionalitásnak, a vidékfejlesztésnek, a vidék kutatásának, mert ez a munka hosszú távra szól.

Végül tudomány és politika érzékeny viszonyáról esett szó. Glatz Ferenc szerint a diktatúrákban mindig felértékelődik a tu-

domány autonómiája, de a politika nem csupán pártpolitikát jelent. Jelenlegi közéletünk azonban elsősorban a pártpolitika terrénja, de a tudomány befolyásolhatja a politikusokat, s ráirányíthatja a figyelmüket például az EU stratégia kérdéseire, vagy arra, hogy mennyire érdemes odafigyelni más kultúrákra, országokra, s esetleg tanulni tapasztalataikból. Ugyanakkor a politika meg is csúfolhatja a tudományt (a bolsevizmus nem csupán a kommunizmus sajátossága), így a tudomány egyetlen előnyös stratégiája, ha megpróbál egyenlő távolságot tartani a különböző pártpolitikai megnyilvánulásoktól. Példaként említette a tervezett nagyszabású Tisza-kutatást, ahol remélhetőleg nem fordul majd elő a Duna-ügyben évtizede tartó, a tudományos megközelítéseket megkérdőjelező politikai huzavona. Hosszabb távon reméli, hogy a politikai elit szakmai és kulturális színvonalára erősebb lesz, de ehhez ezen a téren is tanulásra és tanulóidőre van szükség. Az egész európai politikai elitre jellemző szűrkesség kultusza helyett az egyéniségek kultuszára van szükség, ettől remélhetjük az általa vázolt és tervőlegesen vállalt optimista jövőkép valóra válását.

H. Á.

Bolyais diákból - tanár lesz

A minőség biztosítása

Kis könyv jelent meg a közelmúltban a megyei pedagógiai intézet gondozásában. A szerző **Krajcsovics Ágnes igazgatóhelyettes**. Mint azt a szerző említi is bevezetésében, az iskolákban a minőség biztosítása kikerülhetetlen. Krajcsovics Ágnessel felmérésének eredményéről, tapasztalatairól beszélgettünk.

Hányan mondtak véleményt?

- 270 kollégára terjedt ki a vizsgálat, a mintavétel döntően Bács-Kiskun megyében történt.

Milyen a minőségbiztosítás megítélése a pedagógusok körében?

- Inkább negatívnak mondható a hozzáállásuk. Ez személyes, szubjektív tapasztalatukból ered. Feszterhelésnek érzik a feladatot, amely szerintük nem fizetődik ki, s csak nehezíti amúgy is méltatlan társadalmi helyzetüket.

A pályán eltöltött idő - mit tapasztalt - befolyásolja a hozzáállást?

- Azt tapasztaltam, hogy a pályán töltött évek szinte ölik a pedagógusokból a motivációt, a nyitottságot és a megújulási képességet. Egy részük azt is jellemzi, hogy már képtelenek a változásra, a változtatásra. Aztán többen idegenkednek is a pedagógus munka méréséről.

Hogyan összegezhetők a statisztikai adatok?

- Nagyon érdekesnek bizonyult a minőségbiztosítással kapcsolatos ismeretek foka: 4.7 %-uknak nincs fogalma erről, 24.7% csak hallomásból ismeri, 49.4% mondta, hogy vannak ugyan róla ismeretei, de nem pontosak. 14 és fél százalékuk részt is vesz a munkahelyén a minőségbiztosítás előkészítésének folyamatában. Ismeri, de nem csinál semmit: 6.7%. Ugyancsak sokat mondó adatsort kaptam, amikor a minőségbiztosítással kapcsolatos véleményt kérdeztem: 13.3% egyáltalán nem ért vele egyet, 17% "alig", eléggé egyetért 39%, és teljesen egyetért vele: 30.6%. Nincs olyan intézményvezető, aki elutasítaná a minőségbiztosítást, szemben a beosztottak 15.8%-val. Az igazgatók 40%-a teljes mértékben egyetért vele, ez a

beosztottaknál 28.8%. Aztán az is érdekes adat, hogy a középiskolák kétkedőbbek: 12.2% itt a teljes egyetértés mértéke, az általános iskoláknál ez 33.1%, az óvodák esetében a legmagasabb: 36.1%.

- Felmerült-e a minőség biztosításhoz adandó pénz felhasználásának mértéke, helye...

- A közoktatás állandó forráshiánnyal küzd. Ezt mindenki tudja. A válaszadók nagy többsége úgy vélte, hogy ott érdemes valami újba fogni, ahol erre központi támogatás használható fel.

- Volt a kérdések, illetve az állítások között egy olyan is, hogy "új munkahelyi kultúra kialakítását vonja magával" mindez.

- A válaszadók 68.6% elfogadja ezt az megállapítást. Valóban, a hangsúlyok áttevődnek az egyéni munkáról a csoportmunkára, az összehasonlíthatóság központi kategóriává válik, s mindez átalakítja a személyi kapcsolatokat is. Tényleg gyökeres szemléleti változással jár együtt a minőségbiztosítás bevezetése.

- Említette a "féltelmet". Sokan igenis félnek attól, hogy kiderül, ki milyen színvonalon is dolgozik. Kell félnie a jó munkát végző pedagógusnak?

- Sokan igénylik, hogy pontos és megbízható paraméterek mentén értékeljék a munkájukat. És végre összemérhetővé válnak egymással az intézmények is. Ezt egyébként 59.2% igenelte. Biznak az egészséges versenyben. A döntő azonban, hogy a szubjektív megítélés helyett pontos követelmények mentén értékeljék munkájukat. 70.2% mondott erre igent. Nagy igény mutatkozik pedagóguskörben, hogy a vezető személyes érzelmeitől és értéktételeitől megszabadulva objektívabb kritériumok mentén értékeljék a pedagógus munkáját.

- Egészen biztos, gyarapodni fog a papírmunka is. Ezzel kapcsolatosan mi volt a tapasztalat?

- A minőségbiztosítás lényege, hogy dokumentált legyen. Kiindulópontja a dokumentumelemzés. Ez lesz az ára az előnyöknek, s ezzel a megkérdőjelezett tisztában vannak. Ők azok a "közlatonok", akik nélkül és elkötelezettségük nélkül ez a nagyléptékű munka kivitelezhetetlen.

K. I.

A továbbtanulási időszakban több igazgató, szaktanár panaszkodik arról, hogy milyen kevesen is választják a tanári pályát manapság tanítványaik közül. Csökkent is az utóbbi években a pedagógusképző intézményekbe jelentkezők száma. S vajlik be, még kevesebben jelentkeznek ide, akik élethivatásul is választják ezt a rögös, értékviszályokkal küszködő, de nagyon szép pályát.

Októberben, a kecskeméti Bolyai János Gimnáziumban töltötte tanítási gyakorlati idejét Laczkó Erzsébet. 1996-ban érettségizett ugyanitt, a "D" osztályban. Vizsgatanítása után beszélgettünk vele.

- Miért ezt a pályát választotta?

- Erre a kérdésre könnyű és nehéz is válaszolnom. Könnyű, mert amióta csak az eszemet tudom, mindig is pedagógusnak készültem. Az óvodában óvónéni szerettem volna lenni, általános iskolásként tanítónő, majd tanárnő. El sem tudnám képzelni, hogy ne tanítsak, hogy ne találkozzam nap mint nap gyerekekkel, diákokkal!

- Hol, milyen szakon tanul?

- A JATE-n tanulok magyar-német szakon. Nekem akkor is JATE marad, ha már "átkeresztelték" SZETE-re.

- Hogy-hogy a Bolyaiban töltötte a tanítási gyakorlatot?

- Egyszerűen csak vissza akartam jönni az én szeretett gimimbe, igaz, már nem "alkalmi látogatóként", hanem kicsit hosszabb időre. A hospitálások (az óramegfigyelések) alatt még néha sikerült bolyais diáknak érezni magam. S előfordult (őszintén bevallom), hogy nem "szakmai szemmel" figyeltem az órát, hanem diákszemmel: szorgosan jegyzeteltem én is az érdekességeket, a jó kis vázlatokat, no persze azzal az előreléggel, hogy "elolpomp" a jó ötleteket, melyeket később talán, sőt biztosan fel tudok használni. De mégsem a jeles "100%-ossága" vonzott ide, hanem a légkör. Itt ismernek, tudják, ki vagyok, mire vagyok képes, és én meg azt tudom, hogy a szakvezető magyartanárom kritikája értő jellegű lesz, még ha egyszer-egyszer majd "fáj" is. Szóval - én épp onnan szerettem volna meríteni, ahonnan valójában kikerültem ezzel a "tanár akarok lenni" gondolattal.

- Milyen tapasztalatokat szerzett a tanítási gyakorlat alatt?

- A mostani, itteni tanítási élményeim még jobban megerősítették azt a "rögözmémet", hogy én tanárnak születtem. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy semmi gondom-bajom nem volt, mert volt: ...

- A tanítási gyakorlat után hátra van még a diplomadolgozat megírása, s annak megvédése, majd az államvizsga. Miből ír?

- Mindkét szakomon irodalomból. Németen a középkori német irodalomból, a középkori német epikából, a lovagi eposzokból.

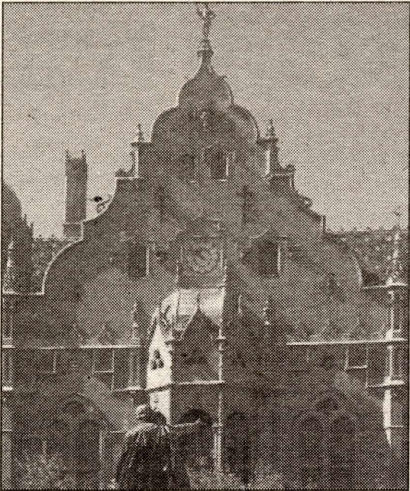
- Hogyan tovább? Tervei?

- Először szeretném lassan beleásni magamat a szakdolgozati témáimba, majd valami szeniális irománnyal előállva leállamvizsgázni, és végezni. Már fárasztó ez a sok tanulás. Bár tudom, vissza fogom én ezt még sírni! Szeretnék egy picit pihenni, szeretnék egy nagyon pirinyó fehér kutyust, s azzal játszani. Szeptembertől pedig tanítani akarok, persze, azt már élesben, magyart és németet. Valamit szeretnék kezdeni még a művészettörténettel is.

Nincsenek világmegváltó és egetverő, óriási vágyaim és terveim, csak azt szeretném, hogy szellemileg, lelkileg és testileg egészségesen, boldogan és harmonikusan élhessek, szeretvén a munkámat, a tanárságot. Szeretnék tenni valamit annak érdekében, hogy a gyerekek ne gyűlöljék a helyesírást, hanem tudják! . De ezek még elég távoli tervek, vagy legalábbis távolinak tűnnek, mert jelenleg nincs időm ezzel foglalkozni. Hát, körülbelül ennyi!

Ja, s még valami: egész közeli tervem és vágyam, hogy újra visszatérhessek a Bolyaiba tanítani, de akkor már németet, a második félévben. A lehetőséget nagyon szépen köszönöm a gimnáziumnak, az igazgató úrnak, szaktanár-imnak. Élek is ezzel a lehetőséggel, de visszaélni nem fogok vele - ígérem!

Írta: Kovács István

Drágább ebéd. Az étkezési nyersanyag-normák és térítési díjak 12 százalékos emeléséről döntött a képviselőtestület november 8-i ülésén. Az emelés következtében az általános iskolai ebéd térítési díja (áfa nélkül) 123 forint helyett 138, a középiskolai 139 helyett 156 forint lesz. Ugyanígy arányban emelkedik a bölcsődei, napközi és kollégiumi ellátások díja az önkormányzat intézményeiben. A szociális bizottság nem támogatta az emelést. Probojáczné Túri Éva (MSZP) hat százalékos javaslott, de ezt a képviselők nem fogadták el. Kovács Antal, a pénzügyi és költségvetési bizottság elnöke úgy vélte, folyamatosan ellenőrizni kell a mennyiséget és a minőséget, és problémák esetén fel kell bontani a szerződést a szolgáltatóval. Hertelendy László (Fidesz) indítványozta, a szociális bizottság készítsen tervet, hogyan segíthet az önkormányzat azoknak, akik ezt a szolgáltatást nem tudják kifizetni. Az indítványt elfogadták. Az új díjak 2001. január 1-től érvényesek.

Gyalog és kerékpáron. Jövőre Kecskemét is csatlakozik az Európai Unió országaiiban évente, szeptember végén tartott "Városban autó nélkül" mozgalomhoz. A "Gépjárműmentes Európa Nap"-on arra

A VÁROSHÁZÁRÓL JELENTJÜK

ösztönzik majd a kecskeméti lakosokat, hogy tömegközlekedési eszközökön, gyalog vagy kerékpáron közlekedjenek, és hagyják otthon autójukat. A tervek szerint az ÁNTSZ szakemberei mérik majd a légszennyezettséget a városközpontban, és összehasonlítják más, nem gépjárműmentes napok adataival. A Kunság Volán járatain e napon ingyenesen lehet majd közlekedni. A sikeres lebonyolításhoz a Gépjárműmentes Európa Napot szervező kommunális és környezetvédelmi bizottság erőteljes kampányt tervez.

Partnerkapcsolatok. Farkas Zoltán, EU integrációs ügyekért felelős tanácsnok vesz részt december 5-6-án az önkormányzat képviselőtestületében Brüsszelben azon a munkaértekezleten, amelyet Coventry önkormányzata és a Warwickshire-i gazdasági kamara kezdeményezett, s amelyre meghívta magyar, cseh és lengyel testvérvárosait. Coventry eddig több sikeres uniós pályázatot készített, és a megbeszélés célja, hogy e téren szerzett tapasztalatait, munkamódszereit, a brüsszeli adminisztrációval már kiépített kapcsolatait megossza közép-európai partnereivel. A találkozáson részt vesznek a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselői is.

A Székelyfonó útra kel. A Kecskeméti Kodály Fesztivál nyitó rendezvényeként idén június 8-án mutatta be a város gyermekszereplőkkel Kodály Zoltán Székelyfonó című művét, mely ebben az előadás

formában ösbemutató volt, és óriási sikert aratott. December 9-én Budapesten, a Thália Színházban ismét látható lesz az előadás, december 15-16-án pedig Galánta városa hívta meg a társulatot vendégszerelésre. Az előadásban főszerepet vállal a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar, őket a Musica Sacra Fesztivál megnyitására is meghívták Marosvásárhelyre. A fellépések fedezetét a városi önkormányzat biztosítja, a Thália Színház-beli előadás költségeihez a Millenniumi Kormánybiztos Hivatala is hozzájárul.

Meghiúsult ingatlancsere. Nem támogatta a képviselőtestület az önkormányzat és a Cofinec Hungary Kft közötti, tervezett ingatlancserét. A képviselők közül többen úgy vélték, a város által felajánlott, az Ipari Park területén lévő ingatlan lényegesen többet ér, mint amennyi az előszerződés-tervezetben szerepel. Hetényi István (MIÉP) szerint így nem cseréről, inkább ajándékozásról lehetne beszélni. Szabó Attila (SZEK) úgy vélte, az előszerződésben nem fogalmazták meg egyértelműen a Cofinec kötelezettségeit. A Cofinec a cserével megszerzett ingatlanon új csomagolóanyag-gyártó bázist létesítené, de arra nincs jogi lehetőség, hogy ezt a szerződés megkötése után az önkormányzat ki is kényszerítse, vélte a képviselő. Szentkirályi László (független) szerint az egész csere rendkívül hátrányos a város számára, hiszen az ipari parki ingatlanért egy gyakorlatilag forgalomképtelen, nagyjából erdő borította területet kapna.

A gazdasági miniszter sajtótájékoztatója

A Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskola fennállásának 90. évfordulójára rendezett ünnepségen részt vett Matolcsy György gazdasági miniszter is. Az ünnepség után közös sajtótájékoztatót tartott Szécsi Gábor polgármesterrel.

Mint Szécsi Gábor elmondta, elsősorban arról tárgyaltak a miniszterrel, a város távlati tervében szereplő elképzelések hogyan kapcsolódnak a Széchenyi-tervhez. Kiemelkedő jelentőségűnek nevezte a gyógyturizmust, amelyben Kecskemétnek óriási lehetőségei vannak. Az elképzelések szerint Kecskemétet 2002-ig gyógyközponttá szeretnék fejleszteni. A városi önkormányzat jövőre pályázatot nyújt be a Gazdasági Minisztériumhoz e cél megvalósításának támogatására. A gyógycentrum a Szabadidőközpontban kapna helyet. A beruházás csomag tartalmazza majd a fürdőlétesítményeket, az infrastruktúrát valamint a kulturális lehetőségek bővítését. Az előbbi kettő kialakítása 1,1 milliárd forintba kerül.

A polgármester vélekedése szerint Kecskemétnek jó esélyei vannak arra is, hogy kongresszusi központot építsen. Erre a célra az Aranyhomok Szállodát szemelték ki. Szécsi Gábor az ipari park bővítésének tervét is felvázolta. A város további területeket vásárolna, ahol nemcsak az alap-infrastruktúrát alakítanák ki, hanem logisztikai központot, raktárbázist, üzemi épületeket építenének, amelyeket a város bérbe adna. Az alap-infrastruktúra kialakításához Kecskemét már támogatást nyert a Gazdasági Minisztérium pályázatán.

Matolcsy György úgy fogalmazott: Kecskemét fejlődéséért a dicséret és dicsőség a város nagy fantáziájú és szorgalmas polgárait illeti. Kecskemét mint lehet más városok számára is. A fejlődés egyik forrása a hagyomány, mondta a miniszter, amelyre itt építenek, a másik a különleges adottságok, amelyekkel Kecskemét rendelkezik. A híros város az elmúlt tíz évben bizonyította, hogy része az uniónak és a globalizációnak. Harmadik forrásnak nevezte Matolcsy György a hitet önmagunkban. Az a város nyeri meg a XXI. századot, vélte a miniszter, amelyik mer nagyot álmodni. Kecskemét lakói erőt meríthetnek az elődökből, akik megmutatták az 1867-1910-es nagy korszakban - amelyet Kada Elek neve is fémjelez -, hogyan lehet a homokon csodát csinálni.

A turizmus az utóbbi évek leggyorsabban fejlődő ágazata, hangsúlyozta a miniszter. A gyógyvízprogramot a kormány kiemelten támogatja, 2001-ben 10 milliárd, 2002-ben 12 milliárd forintot szánunk a tervezett 6-10 gyógy-központ kialakítására. Kecskemét ígéretes munkát tett le a kormány asztalára, mondta Matolcsy György, s a minisztérium maximálisan támogatja az elképzeléseket.

A Széchenyi-tervről szólva a gazdasági miniszter kifejtette: most áll úgy az ország pénzügyileg, gazdaságilag és lelkiileg, amikor már előre lehet lépni. Aki az első két évben meg tudja ragadni a lehetőséget, az állami segítséget mondta Matolcsy György, az nyerhet.

KÉT HIPERTHERMIÁS KÉSZÜLÉK A GYÓGYÍTÁSBAN
December közepétől megkezdődhet - az Egészségügyi Tudományos Tanács engedélyével, országosan második intézményként - a kecskeméti Onkoriológiai Központban két teljes, test hipertermiás készülékkel a daganatos betegek kiegészítő kezelése. Tíz tumorféleség kemoterápiás kezelése mellett évi ötszáz (daganat típusonként ötven-ötven) fő kaphatja meg előzetes lista szerinti behívás után ezt a kezelést. A készülékeket (Szász András professzor találmányát) dr. Horváth Zsolt államtitkár, dr. Zombor Gábor főigazgató és dr. Szűcs Miklós főorvos sajtótájékoztatón mutatta be.

Újra itthon

A gazdasági minisztert kecskeméti látogatására elkísérte édesapja, idősebb Matolcsy György is, aki a magyar rajzfilmgyártás egyik kiemelkedő személyisége. Őt kérdeztük a Matolcsy-család kecskeméti kötődéseiről.

- Szépapám, aki 1788-ban született Debrecenben, a XIX. század elején megpályázott Kecskeméten egy lelkes állást, és itt teljesített szolgálatot 1815 és 1836 között. Itt nyugszik a városi köztemetőben, ahogyan drága atyám is. Ő 1922-ben orvosként szintén megpályázott egy állást Kecskeméten, illetve az akkor szerveződő közközház szülészeti-nőgyógyászati osztályát kellett megszerveznie. Az úgynevezett Cserepes-kórház főorvosa volt években keresztül. Ezek a kötődéseink apai ágról. Anyai oldalról is ezer szál köti családunkat Kecskeméthez. Dédapám, idősebb Beretvás Pál építette a Beretvás Szállodát. Nagyapám pedig éppen 150 éve itt született, és itt is halt meg 1924-ben. Jómagam egészen érettségiig, sőt, még első éves jogakadémiai hallgatóként is Kecskeméten éltem, 1949-ig, amikor is megszün-

tették a kecskeméti jogakadémiát. Hadd mondjam el: 1971-ben én kezdeményeztem, hogy létrejöjjön a Pannóniafilm részeként az animációs stúdió, amely most már önálló vállalként működik. Büszke vagyok erre.

De nemcsak az ősök révén kötődünk a városhoz, hiszen unokatestvéreim élnek még itt, és ma is széles baráti köröm van Kecskeméten. Hadd említsem meg Sándor Béla ügyvédet, Nagy György orvost és családjaikat, Sárközy István alpolgármester urat, akit harmincöt éve ismerem. Szép emlékem, amikor iskolai igazgatóként meghívott, és alkalmat adott nekem, hogy újból megismerjem azt az iskolát, ahol érettségiztem. S természetesen időről időre meglátogatom a rajzfilm stúdiót, és eljövök az animációs fesztiválra. Így látom, hogy Kecskemét gyönyörűen fejlődik.

-m-

DÍSZÜNNEPSÉG

A Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskola ebben a tanévben három jubileumot ünnepel. Iskolánk jogelődje, a Felsőkereskedelmi Iskola 1910-ben alakult meg, az intézmény tehát most 90 éves. Az iskola 1985-ben vette fel Kada Elek nevét, aki akkori polgármesterként az alapítók egyike volt. A 15 éves névfelvétel mellett ünnepezzük még a Végzett Diákok Szövetségének 10 éves újjáalakulását is.

Az idei ünnepségsorozat első kiemelkedő eseménye volt a november 10-i szimpózium, melynek a városháza adott otthont dr. Szécsi Gábor fővédnökségével. A polgármester köszöntőjében szép szavakkal méltatta az iskola múltját, eddigi tevékenységét. A díszünnepség meghívott vendégei között volt dr. Matolcsy György gazdasági miniszter is, aki kiemelte a közgazdasági oktatás helyét és szerepét a város életében. A nagy múltú mezőváros kiváló polgármestereinek (Kada Elek, Lestár Péter) munkájáról elismerően szólt, s a Széchenyi-terv vonatkozásában előre-mutatott a város jövőbeli feladataira. Dr. Stark Antal, az Oktatási Minisztérium helyettes államtitkára az oktatás helyzetének problémáiról, az előrelépés lehetőségeiről szólt. Dr. Sztanó Imre, a Budapesti Gazdasági Főiskola rektorhelyettese nagy tisztelettel és szeretettel emlékezett vissza volt iskolájára, büszkén szólt a KADÁ-ban folyó színvonalas oktató-nevelő munkáról.

Az iskola ennek köszönheti a Pénzügyi és Számviteli Főiskolával akkreditált pénzügyi szakügyintéző képzést.

Az ünnepséget dr. Kecskésné Dudás Erzsébet jelenlegi igazgató nyitotta meg, aki röviden taglalta a múlt és a jelen eredményeit, nehézségeit, a jövő feladatait. Az iskola 90 éves történetéről, hagyományairól Dudás Ede, a Végzett Diákok Szövetségének elnöke beszélt, az utolsó tíz évre pedig Tóth Imréné nyugdíjas igazgató tekintett vissza. Iskolánk jelenlegi növendéke, Torgyik Tímea meleg szavakkal szólt személyes KADÁ-s élményeiről, iskolánkhoz fűződő érzéseiről.

Az ünnepség fényét emelte a volt és jelenlegi diákok, tanárok színvonalas kultúr-műsora (dr. Kovács Hubáné, Vargáné Pulai Edina, Csík Luca), a Kodály Zoltán Általános Iskola Aurin kórusának és a GAMF szimfonikus kamarazenekarának köszöntője.

Iskolánk diáksága és tantestülete ezúton köszöni meg a város vezetésének, hogy lehetőség tette e fontos jubileum méltó megünneplését. Köszönjük az iskola volt diákjainak, tanárainak, üzleti, gazdasági, oktatási partnereinek is, hogy megtiszteltek bennünket jelenlétükkel és együtt ünnepezték velünk. Mindenkit sok szeretettel várunk további jubileumi rendezvényeinkre is.

Ötvös Károly

VÁROSHÁZI ALAPÍTVÁNYOK

Kecskemét önkormányzata 1990 óta több alapítvány létrehozásában, működtetésében vesz részt alapítóként, illetve közreműködőként. Az elmúlt években létrehozott alapítványok jelenleg is működnek, közülük néhány kiemelten közhasznú.

Az önkormányzat által létrehozott alapítványok
Városi Szociális Alapítvány. Induló vagyona 100 ezer forint volt, amely azóta 30 ezer forinttal és ingatlanvagyonnal gyarapodott. Az alapítvány kuratóriumának elnöke Molnárné Gondi Etelka. Célkitűzései megvalósítását az alapítvány saját erőből és támogatásokból finanszírozza.

VADASKERT Természetvédelmi Alapítvány. Induló vagyona 6,5 millió forint, valamint állóeszköz- és állatállomány, földterület. A kuratórium elnöke dr. Fekete László. A Vadasparkot korábban a Városgazdasági Kft működtette, 1997-től a költségvetési támogatást közvetlenül az alapítvány kapja. A park felújítását az önkormányzat idén 20 millió forinttal támogatta, amelyről az alapítványnak el kell számolnia.

Kecskemét Közbiztonságáért Közalapítvány. Induló vagyona 6 millió forint. 1999 júniusától kiemelten közhasznú. A kuratórium elnöke Lepsényi István. Az önkormányzat által biztosított alapítói vagyon felhasználható részéből fedezi az alapítvány egyrészt a működési költségeket, másrészt a tulajdonát képező 5 személygépkocsi üzemeltetését.

Kecskeméti Leskowsky Hangszer-gyűjtemény Közalapítvány. Alapítva 1999-ben. A kuratórium elnöke Batayné dr. Mácsai Anikó. Kiemelten közhasznú szervezet. Célja: kulturális tevékenység támogatása és kulturális örökség megővése. Kiadásait alapvetően három forrásból fedezi: alapítói támogatásból, szponzori támogatásból és közhasznú tevékenység bevételéből. A Gyűjtemény 1999-ben 3500 látogatót fogadott, jegybevétele 335 ezer forint

volt. Számos kiállítást és fesztivált szervezett mind tavaly, mind 2000-ben.

Az önkormányzat közreműködésével létrehozott alapítványok

Közép-Európai Nemzetközi Egyetem Alapítvány. Alapítva 1990-ben. Induló vagyona a Rudolf I. lakanyája és a hozzá tartozó terület, 2,5 millió forint. A kuratórium elnöke Szekeres István. Közhasznú szervezet 1998-tól. Költségvetési és egyéb támogatásban nem részesül, vállalkozási tevékenységének bevételéből tartja fenn magát. Teljes bevétele a területén lévő építmények bérbeadásából származik.

Bács-Kiskun Megyei Angol-Magyar Kisvállalkozási Alapítvány. Alapítva 1993-ban. Induló vagyona: 32 millió forint (ingatlanok és pénz). A kuratórium elnöke Endre Sándor. Az alapítvány az Ipoly utcában inkubátorházat működtet, 78 százalékos kihasználtsággal.

Kecskemét Város Bozsó Gyűjtemény Alapítvány. Alapítva 1993-ban. Kiemelten közhasznú, célja kulturális tevékenység, valamint kulturális örökség megővése. A kuratórium elnöke ifj. Bozsó János. Az önkormányzat, az alapítói okiratban megfogalmazottaknak megfelelően támogatásban részesíti az alapítványt. További bevétele kulturális tevékenységből származik. A bevételeket az épületegyüttes fenntartására, a látogatási lehetőség biztosítására fordítja. Múlt évben 11 ezer látogató kereste fel a Bozsó Gyűjteményt.

Bács-Kiskun Megyei Községi Oktatásért Közalapítvány. Alapítva 1997-ben. Induló vagyona 2 millió forint. 1998-ban 97 millió forintot, 1999-ben 61 millió forint támogatást kapott a központi költségvetésből, 2000-ben 40 millió forintot az Országos Szakképzési Tanácstól. A támogatásokat pályázat útján osztotta fel a megye közoktatási intézményei között.

Az alapítványok kuratóriumainak és felügyelő bizottságainak tagjai munkájukért nem részesülnek díjazásban.

Tudomány a kórházünnepen

Húsz éves fennállását ünnepli december 4-én a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Kórházának Nyíri úti tömbje. Az egész napos rendezvény jubileumi tudományos tanácskozással kezdődik a Tudomány és Technika Házában. A délelőtti referátumokat többek között Prof. Szűcs Attila, Prof. Török László tartja, üléselnék Prof. Godó György. Ezt követően a kórház orvosai 36 előadást tartanak, ezek közül jónéhányat hárman-négyen is jegyeznek. Az esti ünnepségen köszöntőt mond dr. Losoncz Mihály nyugalmazott főigazgató, majd kitüntetések átadására és ünnepi műsorra kerül sor.

Képviselőnők félidejében

Félidejéhez érkezett szeptemberben az 1998-ban kezdődött önkormányzati ciklus. Már lehet eredményekről, és még lehet tervekről beszélni. Ezúttal a városi képviselőtestület négy tagját kértük beszélgetésre. Azért éppen négyet, mert a 33 fős kecskeméti közgyűlésben -sajnos, csak - ennyien vannak nők. Molnár Sándorné (MSZP) Hetényegyháza, dr. Gombás Tiborné (független) Máriaváros, Vargáné Dóka Margit (Fidesz-MDF) Árpádvaros egyéni képviselői, Probojáczné Turi Éva (MSZP) a szocialisták kompenzációs listájának képviselője. Ketten, Gombás Tiborné és Probojáczné Turi Éva már a második ciklusban töltik be e tisztséget.

Interjúk elején illik bemutatni, kivel, kikkel folyik a beszélgetés. Meg is van a jegyzetekben kinek-kinek a szokásos, hivatalos "névjegye", mégsem ezt választottuk. Talán többet mond az a négy személyesebb hangú bemutatkozás, amelynek egy részét, a fontosabbat, a hölgyek újságírói kérdés nélkül mondták el.

Köztér: Milyennek látják az eltelt két évet, mennyiben volt eredményes?

Gombás Tiborné (G. T.): A választások előtt a kulturált környezet kialakítását hirdettem meg programként, ami a megfelelő utakat, járdákat, közvilágítást, a köztér tisztántartását jelenti. A Vágó utca-Füzes utca-Cserép utca tömb kiépítését tűztük ki célul, aminek első része volt tavaly a Vágó, idén a Füzes utca. Pályázati pénzből és városi önerőből, azaz költségvetési forrásból sikerült megvalósítani, jövőre a Kupa és Juhar utcák egy részét szeretném rendbe hozni a csatornázás után. Részen már ott is sikerült ez, ahol a lakossági önerőből megvalósított csatornázást követően az útburkolatot nem állították helyre. A Máriavárosi iskolát leszígeztették, az óvodát kívül-belül rendbe hozták. Nagyon sokat számít az ottani emberek segítségével, azonnal próbálók intézkedni. Gondos házasszony módjára igyekszem ezt a körtet rendben tartani, teljesíteni, amit rám bízta. Máriaváros fejlődő körzet, tíz éven belül az egyik legfelkapottabb városrész lesz, hiszen teljes közművel rendelkezik, és közel van a városközpontozhoz. Sajnos, elég mélyen fekvő terület, így a csapadékvíz elvezetése nagyon fontos feladat lenne. Az elmúlt két évben a város egészét érintő gondokra is figyeltem. Ilyen a főtér rekonstrukciója. Ha sikerül megvalósítani, Kecskemétnek lesz az egyik legszebb főtere az országban.

Probojáczné Turi Éva (P. T. É.): Az előző négy évben Rendőrfalu egyéni képviselője voltam, most más városrészekre, a város egészére is figyelmem kell. Eredménynek tekintem, hogy a ravatalozóban lévő áldatlan állapotokat megszüntették, miután szóvá tettem. Az uszoda előtti utat rendbe hozták. Eredmény, bár négy év óta dolgozunk rajta, de most fog beérni, a Rendőrfalu csatornázása. Ellentétben Máriavárossal, a Rendőrfalu, ahol én lakom, a város legmostohább része, nemigen foglalkoztak vele se az elődeink, se a mostaniak. Most van remény rá, hogy a csatornázás elkészül, azt követően pedig az utak is. Az elmúlt ciklusban három képviselő összefogott a legelmaradottabb városrész csatornázásáért. Ez most megvalósulhat. Sokat foglalkoztam az autóbussz közlekedéssel, hol nagyobb, hol kisebb sikerrel. Az oktatási bizottság tagjaként próbáltam a kisebb iskolák, óvodák érdekeit képviselni, ezeknek soha nem volt megfelelő képviselő. Amit lehetett, megtettünk, bár én sem vagyok teljesen elégedett. A főtér burkolata katasztrofális állapotban van a kandeláberek nagyon szépek, de ettől még a burkolat nem javul meg. Ezt a következő két évben talán sikerül megoldani. Eredménynek tekintem még, ha valakinek segíteni tudtam. Nem protekcióra gondolok, hanem a szó legnemesebb értelmében segítségre. Ha lakossági bejelentés érkezett hozzám, nem néztem, hogy én vagyok-e az egyéni képviselő, igyekeztem segíteni.

Molnár Sándorné (M. S.): Amikor Hetényegyháza képviselője lettem, tisztában voltam vele, hogy nem lesz könnyű dolgom. Jól ismerem a városrészt, 1986 óta a hetényegyházi önkormányzati kirendeltségen dolgoztam, 1991-98 között vezetőjeként. Mióta Kecskemét városrészeként integrálták, azóta Hetényegyháza alvó város lett, fejlődése nem volt napi téma Kecskemét vezetése számára. Évek óta a legnagyobb, komoly költségvetési igényeket felvető probléma a

Molnár Sándorné
Boldog házasságban élek, amelyben igazi társ és két csodálatos gyermek veszik körül. Ők adják azt a családi hátteret, amiben a képviselői munkám nehézségei után igazi békére találok. Maximális támaszom a férjem, ő az a férfi, akinek határozottságára, józan helyzetértékelésére szükségem van, aki mindig visszabilent a realitások talajára. Nagyon sok feladat hárul egy képviselőre, a nap 24 órájából húszban mindig rendelkezésre kell állni. Nem tudnék ilyen nyugodtan, kiegyensúlyozottan dolgozni, ha nem állna mögöttem egy ilyen család, és egy ilyen férj, akik szinte vigyáznak rám. 1982 óta vagyok köztisztviselő, a szociális ágazatban dolgozom a hetényegyházi Naplemente Idősklub vezetőjeként. Képviselőként minden erőmmel arra törekszem, hogy valóra váljanak azok a szép álmok, amelyeket Hetényegyháza lakosai-val megálmodtunk.

szilárd útburkolatok hiánya. Ötvenhét utcából öt van ezzel ellátva. A szennyvízhálózat kiépítésére idén ISPA-pályázatot nyújtottunk be, december végén várható az eredmény. Ez lehetővé tenné az útburkolatok építését is a csatornázás után. Minél előbb kellene a csatorna, mert a talajvíz-belvíz komoly gondot okoz a sok fűrtől kút miatt. Úrihegyben több lakossági önerős közmű megépült, november végén kezdődik a nagy forgalmú Népda utca teljes szilárd burkolatának kiépítése, jövő év elején pedig az óvodától a Pajtás utcán át a Kossuth utcáig vezető szakaszé. Kilencven százalékban elkészült a temető ravatalozója, kiegészítő épületeket emeltek, és egy teljesen új ravatalozó is épült. A Mórész Zsigmond Általános Iskola felújítására elkészültek a tervek, a bővítésre benyújtottuk a költségvetési koncepcióhoz az igényt. Ez 85-90 millió forintot beruházás lesz. Nagy eredménynek tartom, hogy sikerült az iskola költségvetési támogatását a többi, hasonló adottságú iskolával szinkronba hozni. Elkészült a városrész központjának rendezési terve, a részönkormányzat és jómagam közben járására a Szegei Postagazgatóság megkezdte a posta bővítését.

Vargáné Dóka Margit (V. D. M.): A két év alatt sikerült kisebb helyi problémákat megoldani, mint a járdajavítás, játszótérek felújítása, parkolások, a fák karbantartása, ami állandó gond. Nagy változás a Szentháromság temető rendbe hozása. A műemléki kápolna felújítása most folyik. Pillanatnyilag a temető nem működik, de szeretnénk működővé tenni. A Petőfi Sándor utcán a kispacot sikerült rendezni, a Hunyadi János utcán a szennyvízcsatornát most építik. Az Ipoly utcára, remélhetőleg az elkövetkező két évben szilárd burkolat kerül. Gondot fordítottunk arra, hogy a körzetben lévő iskolák gondjai megoldódjanak. Nagyon nagy probléma a Halasi úton az örömlányok jelenléte. Az ott lakókat zavarják, állandóan az ütközések. A polgármester úr ígéretet tett, hogy a városi főkapitánnyal egy megbeszélést szervez, hogyan tudnánk változtatni a helyzeten.

Köztér: Az egyéni képviselő hogyan tudja lemérni munkájának eredményességét, mi jelenti a sikert? Milyen visszajelzéseket kapnak a választóktól?

P.T.É.: A sikert egészen apró dolgokon lehet lemérni. Ha sikerül elérni, hogy egy lámpát felszereljenek, azt én sikernek értekelem. Kiugró sikerekről, mint például az, hogy egy körzetben iskola épült, senki nem tud beszé-

Vargáné Dóka Margit
Nekem két családom van, az egyik az igazi, a másik az egészségügy, ami nagyon meghatározza az életemet. Ott is csak úgy lehet valamit elérni, ha figyelünk egymásra, egymás keze alá dolgozunk, és ugyanúgy fontos a nyugodt, őszinte légkör. Az igazi családom nagyon összetartó, gyakran összejövünk: szüleim, testvéreim és a gyerekeink. A szüleink már betegek, ez nagyon fájdalmas, de erősíti az összetartást is. Húsz éve élek egyedül a - ma már felnőtt - lányommal. Jó a kapcsolat közöttünk, azok közé a fiatalok közé tartozik, akik fontosnak tartják a családot. Elég ellentmondásos körzet az enyém, nagyon sok a feladat. Ennek örülök, mert szeretem ezt a munkát.

Probojáczné Turi Éva
45-ös vagyok, nem titok. Van egy jó férjem, aki biztosítja azt a hátteret, amire szükség van ahhoz, hogy a közéletben dolgozhassak. Nagy fi-

ammal és lányommal már nevelési gondjaim nincsenek, viszont van egy imádott unokám, akivel több időt szeretnék tölteni. De erre még várni kell. Igazgatóként dolgozom a Damjanich János Általános Iskolában, ahonnan, úgy gondolom, két év múlva nyugdíjba megyek. Akkor majd több idő lesz az unokámra is. Ebben a ciklusban nem vagyok Rendőrfalu egyéni képviselője, mint korábban, de nem tagadom, ez a városrész áll legközelebb a szívemhez.

molni. Apró dolgok vannak, amiknek örülni kell. A lakosok hogyan reagálnak? Örülnek neki, aztán jönnek a következő kis problémák. Ők is rájöttek, hogy óriási dolgokat nem lehet kérni. Például milyen jó lenne egy bevásárlóközpont a körzetben. De ma már nem úgy van, hogy a tanács dönt és kiadja az utasítást.

M.S.: Aki közéleti funkciót tölt be, az igazán egyéni sikerrel soha nem számolhat be. Az igazi siker soha nem egyéni, hanem a lakosokkal közösen elért siker, mert itt közösségi munkáról van szó.

G.T.: Komoly sikert mindig az apróbb sikerekből épít föl az ember. Minden ember valamilyen módon sikerorientált, hiszen ez adja a lendületet a következő munkához. Nekem például nagyon jó érzés, ha kapok egy kétsoros levelet, egy rövid telefont. Körbe szoktam biciklizni a körzetemben, megállítanak: tessék nézni, milyen szépen rendbe hozták, felújították, köszönjük. Ezek icipici sikerek, icipici visszajelzések, de mégis további lendületet adnak.

V.D.M.: Az eredmények nem mindig olyan látványosak, de nagyon jól esik, ha elismerik. Nagyon fontos az állandó kapcsolat az itt lakókkal. A fogadóóra csak szelektív mutatja a körzetnek, ezért én inkább azt választottam, hogy kijárok. Van, aki meglepődik: hogy-hogy? Sok ismeretségre tettem így szert. A közvélemény úgy gondolja, az a jó képviselő, aki sokat szerepel a közgyűléseken. De megfigyeltem, hogy ezek a szereplések olykor csak a lakoságnak szóló műsorok, amit a tévé közvetít. Vitatkoznak, kifogásolnak, aztán szavazáskor megnyomják az igen gombot. Nem feltételezik a lakosokról, hogy átlátanak a szítán. De az emberek bölcsőbbek. Tudják, hogy nem az a fontos, a kamerák előtt ki mit mond, hanem, hogy mit tesz. Ha tapasztalnak változást, azt észreveszik. Nagyon sok segítséget kapok a hivatal vezetőitől és a polgármestertől.

Köztér: Hogyan lehet összegegyeztetni az egyéni elképzeléseket a közgyűlési döntésekkel?

M.S.: Harminchárman vagyunk a testületben, nyilvánvalóan mindegyikünknek fontos az a városrész, amelynek egyéni képviselője. Mindenki meg akarja valósítani azokat a beruházásokat, amiket a körzetében fontosnak ítélt. De nagyon jól tudjuk, és realisan látni kell, hogy kompromisszumokra kényszerül minden egyéni képviselő, hiszen a város költségvetése nem bírja el, ha mindent meg akarunk valósítani. Számomra az lenne a biztosíték, ha lenne egy több éves terv, amelyben konkrétan szerepelne, hogyan, mikor gondolják megvalósítani az általam és a többi képviselő által benyújtott, fontossági sorrendbe állított beruházásokat. Milyen távlatok láthatók a megvalósításra. Most nem igazán látjuk, hogy ami az egyik évben elindul, az hogyan folytatódhat majd a következőkben. Persze, ahhoz a mentalitáshoz, ami elismeri, ha egy városrész fejlődik, akkor az egész város nyer, ahhoz még fel kell nőni.

Köztér: A közgyűlés hangneme olykor egészen személyeskedő, néha el is durvul. Ezt a szelidebb, kompromisszumokra jobban hajló nők hogy viselik?

P.T.É.: Azt hiszem, ez a fajta hangnemenk, nőkre nem jellemző.

M.S.: Inkább a férfiakra jellemző, hogy nagyon határozottan kiállnak saját elképzeléseik mellett, sokkal nehezebb meggyőzni őket egy másik állásponttól. Ilyenkor a bor-

Gombás Tiborné
Több mint harminc éve lakom a Máriavárosban, férjem ennek a városrésznek a háziorvosa. Majd' negyven éve élünk olyan házasságban, amelyet mindenkinek kívánok, aki a szívemhez közel áll: gyerme-

keimnek, unokáimnak. Férjem mindenben segít, támogat. Két leányunk van, mindketten egyetemet végeztek, férjhez mentek. Családunk büszkesége, és szívünknek legkedvesebb a négy unoka. Jogtanácsosként, jogi iroda vezetőjeként dolgoztam, jelenleg egyéni ügyvéd vagyok. A második ciklusban vagyok Máriaváros képviselője, úgy érzem, az első négy évem eredményes volt, hiszen 1998-ban a legtöbb szavazatot kaptam. Szeretem ezt a városrészt, ahol lakom, és iparkodom jól ellátni a képviselői feladatokat.

zasztóan kemény, határozott férfiak össze-csapnak, ami aztán személyeskedésbe szorított torkolli. Mi nők, mint édesanyák és feleségek, megtanultuk azt a bizonyos alkalmazkodást, és higgadságot, ezeket a képességeinket a közéletben is jól tudjuk kamatoztatni.

P.T.É.: Sajnos, hogy csak négyen vagyunk a testületben, mert ez nem képezi le a város összetételét. A pedagógusok többsége Kecskeméten is nő, az oktatási bizottságban mégis egymagam vagyok. Legalább a külső tagok között lehetne több nő. Így nagyon nehéz a pedagógusok többségét képviselni. Nem a férfiakkal szemben, természetesen, de mégsem jó ez az arányeltolódás. Az országgyűlésben 8 százaléka a nők aránya, az északi államokban ez 35-50 százalék között van. A nők is hibásak egy kicsit, elismerem, nekik kellene kitörni. Mi azért szeretünk meghúzódnunk a férfiak háta mögött.

V.D.M.: Jó lenne, ha több nő lenne a képviselőtestületben. Mert a férfihűség, a presztízsharcok időnként tönkreteszik a közgyűléseket. Talán hatékonyabban működhetnének, ha ezek a személyeskedések elmaradnának. Kedvességgel és udvariassággal többet lehet elérni. A női empátiára nagy szükség lenne a közéletben is. Sajnos, a nők többségéből viszont hiányzik a szakmai hűség. Mindentől függetlenül a közgyűlésben van néhány képviselő, akiket a magam részéről nagyon becsülök és tisztelek.

M.S.: A helyes arányt kellene megtalálni minden területen, ami valóban tükrözné a társadalmi viszonyokat. Akár a pozitív diszkriminációt is el tudom fogadni a nők javára, legalábbis eleinte. Mindenesetre már az nagy szó lenne, ha a férfítársadalom elismerné, hogy igenis a nők vállán van a nagyobb teher.

G.T.: Addig talán már eljutottunk, hogy elismerik. Közgyűlésbeli férfitársaink védelmére hadd mondjam el, a vitában azért tiszteltem tartják, hogy nők vagyunk. Ilyenkor szelídül a hangnem.

Köztér: Visszatérve a képviselői munkára, mit szeretnének még - a legfontosabbakat összefoglalva - a következő két évben megvalósítani?

G.T.: Befejezni az úthálózat kiépítését, javítani a közvilágítást, szeretném az iskola tetőzetét rendbe hozni. És tisztességgel elvégezni, ami a napi munkámban még adódik.

Ezenkívül szeretném elérni az uszoda felújítását. Remélem, elkészül a főtér rekonstrukciója, hiszen támogatást is elnyertünk erre a célra. A Cifrapalota felújításának szeretnék olyan lendületet adni, hogy a következő ciklusban már ne lehessen leállítani. Gyerekeink, unokáink úgy tudják élvezni, ahogy azt megálmodták, akik építették.

P.T.É.: Szeretném befejezni, amit elkezdtünk, tehát a csatornázást. Kulturált környezetet teremteni a Rendőrfaluban, ami maga után vonná, hogy az emberek is jobban vigyázzanak a környezetükre. Négy intézmény, két iskola és óvoda tárgyi feltételeit kellene javítani ebben a körzetben. A Damjanich Általános Iskola sportsarnokának befejezését mindenképpen szeretném elérni. A millenniumi bizottságban elterveztük a város köztéri szobrainak felújítását, remélem, megvalósul. Talán az új sportsarnok alapkövét is le lehet tenni ebben a ciklusban. S talán a város intézményeinek felújítási ütemterve is elkészül.

M.S.: Szeretném, ha az elmúlt két évben készült tervek megvalósulnának: elsősorban a csatornázás és az útburkolatok. Az iskolabővítés valóra válna. Rendezhetnék a városrész központját, ahol 2002-ben elhelyezhetnék Hetényegyháza jelképes szobrát. Szeretném a lakosságot megmozgatni, és erősíteni a közösségi tudatot, összetartozást a közös ünnepekkel is, mint amilyenek a farsangi, szüreti mulatságok.

V.D.M.: A jövőben meg kell oldani az Árpádvarosban a parkolók építését, zsúfolásig teltek a kocsibeállók. Szeretném, ha a Bagi László utca és a Reile Géza utca közötti területet játszótérre alakítanák. Rendbe kell hozni a Lenin szobor helyét, rendezni a Halasi utat. Nagyon bízom a temető további épülésében-szépülésében is, hiszen ez lélegző felület is egyben, s éppen ebben a zsúfolt városrészben kevés a zöldfelület. Legfontosabbnak tartom, hogy biztosítsuk a körzetben lakók viszonylagos nyugalomát és lehető legkényelmesebb életfeltételeit. Ebben én közvetítő vagyok. Közös álmunk képviselőtársaimmal: a főtér rekonstrukciója és a kiskörút megépülése.

Köztér: Közeleg a karácsony. Ki hogyan készül és ünnepel?

P.T.É.: Nálunk az ünnep családias, bensőséges. A karácsony mindig az én gondom, akkor vagyok boldog, ha mindenki számára van valami a fa

alatt, általában olyan negyvenöt ajándékot szoktam készíteni. Karácsonykor az egyik szemem mindig nevet, a másik viszont sír, azok miatt, akik már nincsenek velünk. A karácsony estét mindig együtt tölti a család. Szilveszterkor otthon leszünk, remélhetőleg a kislunkával.

V.D.M.: Az ünnepet nagy készülődés előzi meg. Öcsémeknél huszonketten összejövünk, unokákkal és dedunokákkal együtt. Minden évben megfogadjuk, hogy nem veszünk egymásnak ajándékot, mégis mindig meglepjük egymást valami aprósággal. Nagyon szépek a karácsonyok, sok-sok éve együtt töltjük. Remélem még nagyon sokáig így lesz.

M.S.: Nekem a karácsony mindig a gyerekkori égisz érzést, a frissen sült kalácsot, pulykát és édesanyám töltött káposztájának illatát idézi. Édesanyám haláláig a karácsony az igazi, boldog ünnepeket jelentette. Most már nekem kell betölteni az ő szerepét, és megteremteni ugyanazt a hangulatot, ha nem is lehet teljesen ugyanolyan, hiszen ő hiányzik... Eljönnek a testvéreim, édesapám meglátogatjuk nagyszüleinket, és nagyon boldog, meghitt pillanatokat töltünk együtt. Nálunk a karácsony az összetartozás ünnepe. A szilvesztert mindig nagy családi-baráti társasággal töltjük. A gyerekek már elég nagyok, jöhetnek velünk. Olyan család vagyunk, hogy nem nagyon szeretünk egymás nélkül menni sehová.

G.T.: Én már most készülődöm, ahogyan a róka tanította a Kishercegneket: ünneplőbe öltöztetem a szívemet. Tervezem a karácsonyi menüt, az ajándékokat. Nagy család vagyunk, szentestét mindig együtt töltjük, 16 főre van terítve az asztal. Mennyetig ér a karácsonyfa, aminek a hódolatát én gyerekkoromból hoztam. Gyertya ég rajta, mert a gyertya melegségét nem lehet technikával pótolni. Ezt a melegséget szeretném a gyerekeimnek átadni, s ők, remélem, továbbadják a saját gyerekeiknek. Minden karácsonyeste, az ima után azokra emlékezünk, akik már nincsenek velünk. A szilveszter már nem annyira szűken családi ünnep. Négy unokámmal rendezzük a szilveszteri bulit. Ők is részt vesznek az előkészületekben, fel is lampionozva, díszítve az egész ház, mert az embernek gyerekkorában kell megtanulni ünnepelni, készülni rá.

M. Á.

Meddig virágzik a vadkörtefa?

Élményeket kínált, színvonalas tanácskozásokra, cd-összeállítás kiadására teremtett alkalmat, a tizenhatodik népzenei találkozót. Mégis azokkal kell egyetértésem, akiket a nyolcvanas évek elejétől aggaszt elhalványulása, a Vadkörtefa fehérét virágzik rendezvénysorozattal 33 esztendeje vállalt célok elhagyogatása.

A hatvanas években az évtized legjelentősebb kulturális kezdeményezésének minősítették a kecskeméti találkozóról, a legutóbbiról szinte tudomást sem vett az ország, Kecskemét is alig-alig. (Az egyik fővárosi napilap 4 sort közölt a "szakmai tanácskozásról".)

Kecskemét folklór-központ?

Az első, varázslatos hangulatú megnyitóról főműsorban, élő adásban adott részleteket a Tv-híradó, külföldi szakemberek, érdeklődők jöttek saját költségükön Kecskemétre, addig ismeretlen nótafák, hangszeresek nevét ismerték meg a folytatásos rádióközvetítés révén.

Köszönet a több mint három évtizede elültetett "vadkörtefa" megóvásáért tartásáért Kecskemét önkormányzatának. Több hajdanán erős ágának elsoványodása, lombkoronájának megfogyatkozása, virágzatának elhalványulása (elmaradtak a tanyai programok, a külföldi érdeklődők, az újságírók, a résztvevők nevét, a tanácskozásokat megőrkítő szakmai kiadványok, kirekesztették az írókat, zeneszerzőket). Ennél is nyugtalanítóbb az új hajtások elmaradása. Mindez aligha magyarázható az életmód változásokkal, a felgyorsult városiasodással.

E sorok írója egyre inkább úgy látja, hogy reálisnak tartották lehetségesnek a hatvanas

évek közepén Kecskemét nemzetközi hírvirágzó turistákat és kutatókat egyaránt vonzó folklór-központtá fejlesztését. Kecskemét a népzene, a népművészet olyan kisugárzó központja lehetett volna Kodály jegyében, mint Wagner művészetéé Bayruth, Salzburg a Mozart muzsikáé, Velence a modern képzőművészeté. Az ezerkilencszázhatvanas évek elején még reálisan remélhető volt, hogy Kecskemét a folklór központként előbbre juthat a városok versenyében, kedvezően hathat a nemzeti tudatra, sokfelé meglobogtathatja a város nevét, gazdagíthatja a tudományt, a hazai közművelődést és a "tisztáforrás" megőrzésével a növelheti a megyeszékhely sajnós gyenge turisztikai vonzerejét.

Beszűkülés, "ebzárlat"

Hiba dolgozták ki szakemberek a népzenei találkozók szellemi, érzelmi és anyagi gyarapodást, a közreműködők újabb és újabb körének bevonását távlati programjának alapelveit már 1964-ben, csak a zeneszerző halála után jöhettek össze először a századok lelkét kidaloló dudások, citerások, a folklórral elgyűrűzött tudósok, költők.

A hatvanas évek elején a megyei pártvezetők gyanús elemnek tekintették a zeneszerzőt. Ezt tudva Méltó köszöntését 80. születésnapján csak felsőbb telefonok hatására engedélyezték. Ezt tudva a városi tanács csak a megyei tanács elvi hozzájárulásával merte elfogadni az ünnepség tervét, Kodály felkérését a Katona szobor avatására, a Psalmus Hungaricus első kecskeméti bemutatását, vébé-határozattal a megyei tanáccsal fizettették ki az ünnepelt ebédjét. Már az eddig legsikeresebb, legnépesebb,

ötödik, 1979-es találkozót összegező kiadvány sajnálkozott az új helyszínül kínálkozó intézmény "félszívvel teljesített közreműködése miatt".

Később még több okkal sajnálkoztak a találkozót kezdettől fogva óvó szeretettel figyelő hírlapírók, rokonszenvezők. A Honismeret 1988 őszi számában olvasható interjú és összegezés szerzője szerint: "Valamiféle beszűkülést vettem észre. Hiányoltam a költői esteket, hiányoltam a város közönységet, a főiskolásokat, a fiatalokat. Hiányoltam a plakátokat a városban, s meghívót a rendezvény előtt két nappal kaptam meg hiányoltam az ország érdeklődőit. De hogyan is jöttek volna, he senki sem tájékoztatta őket." Fodor András így kesergett a Petőfi Népe 1990. szeptember 7-i számában: "Az utóbbi időben azonban nemcsak az anyagi, hanem a kedélybázis megfogyatkozása is tapasztalható volt. Legutóbb durva politikai kicsinyességekként rontotta a légkört az írókra kimondott ebzárlat. Változtatni kell ezen a szűkkeblűségen."

Elutasították a támogatókat

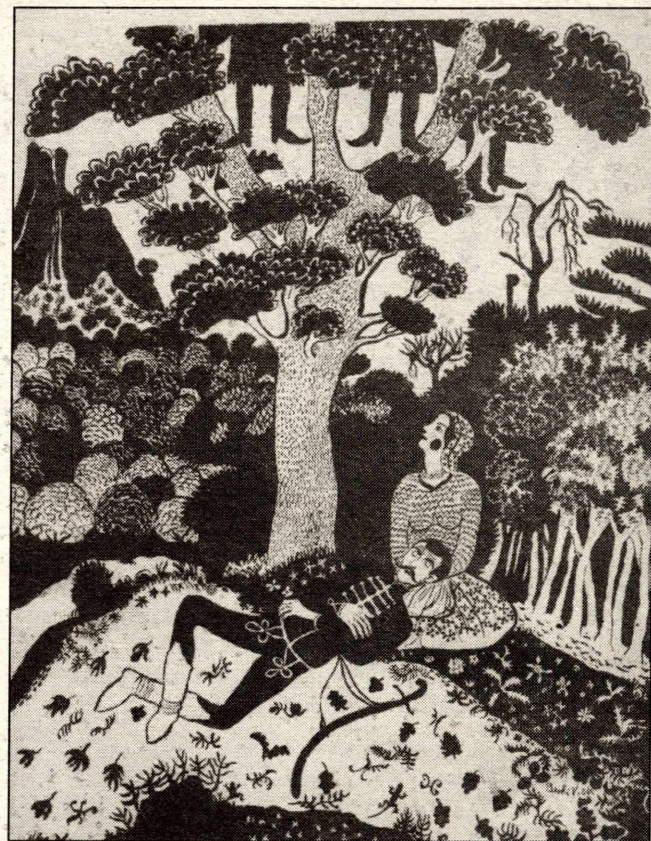
Ha az ideálisnál később is, ha modern palántázók helyett ásóval-kapával 1967-ben (a cigányzenekari fesztiválra szánt pénz töredékéből, mégiscsak elültetett a facsemete gyorsan kizöldült, kilombosodott, ígéretes gyümölcsöket hozott. Az egyik népzenei találkozóknak köszönhetően alapították meg a Naiv Festők Múzeumát, Bozay Attila itteni élményeinek hatására emelte a hangverseny-

Plakát 1967-ből

terembe a citerát, jöttek Erdélyből, a Felvidékről, a Vajdaságból, Horvátországból nótafák, hangszeresek Kecskemétre.

Mindezeket látva 1970-ben országos intézmények igen jelentős, hosszú távú anyagi, szervezési támogatás vállalására kötelezték volna magukat, ha Kecskemét tanácsa elfogadja a népzenei találkozók számos szakember közreműködésével elkészített, a rendezvények időpontját, tematikáját elfogadó távlat tervét. Még a napirendről is lekevert az ügy, a noha minimális anyagi elkötelezettséggel járt volna. Emiatt Szóvossz, a Kulturális Kapcsolatok Intézete nem tervezte költségvetésébe támogatását, a televízió nem számolhatott ezekkel távlati prog-

Egy emlékezetes meghívó Berki Viola rajzával 1969-ből

ramjaik készítésekor, az Ibusz nem ajánlhatta külföldi partnereinek a Kecskemét programokat, más helyszínt kerestek a néprajzi filmek fesztiváljának.

A finn követéségtől 1998 októberében kapott tájékoztató szerint az évente sorra kerülő kaustineni Folk music Festivalt legutóbb mintegy százezer látta-hallotta. Háromezer érdeklődő külföldről érkezett....

Írta:
Heltai Nándor

Kurázszi siker Szekszárdon

Tizenöt együttes részvételével országos néptánc fesztivál volt novemberben Szekszárdon. A kecskeméti kurázszi Táncműhely négy év után ismét elnyerte a Martin György Néptánc Szövetség dívját. A huszonhárom tagú együttest elkísérte a Fabatka Zenekar és Csík János. A Bagi mulatság című produkciójukért Ba-

logh Ildikó és Fantoly Gyula koreográfusi díjat kapott. A Kurázszi Táncműhely lesz a házigazdája december 8-án este az Erdei Ferenc Általános Művelődési Központban rendezett "Apáról fiúra" című néptáncestnek, amelyen négy erdélyi faluból tíz pár táncos mutatja be az autentikus mozdulatokat és lépéseket.

Tócsni és történelem

- Lehet, hogy egy magyar háziasszony ösztökélésére fedezték fel Amerikát. És nem 1492-ben, hanem évszázadokkal korábban, tehát jóval Kolumbusz előtt! - közölte barátom, miközben tekintetét a söröspohárba mélyesztette. - Megint át kell írni a történelemlönyveket - tette hozzá depressziósan.

A barátom, hogy röviden bemutassam, történelemtanár. Harminc éve ismerem, de nem ez a legjobb jellemzője. Pályafutása során megért néhány apró módosítást az élet tanítómesterét, a históriát illetően, s az utóbbi időben egyre nyomtatottabbá vált a hangulata. Fenti bejelentése mégis váratlanul ért.

- Ha a viking Vörös Erikre gondolsz - kezdtem vigasztalni óvatosan -, az ő amerikai útjáról, úgy tudom, nincsenek bizonyítékok.

- Ki beszél Erikről! - emelte föl elkínzott tekintetét. - A krumpli, az itt a fő rejtély! Meg a tócsni!

Itt lett volna a pillanat, hogy megkérdezzem, mit mond az orvosa, de időt sem hagyott rá, hanem elkezdte kiönten a szívét (és ugyanazzal a lendülettel majdnem a sörét is).

- Úgy kezdődött, hogy bekapcsoltam a tévét és rákattintottam a kecskeméti csa-

tornára. Valami vegyes műsor ment, éppen arról faggattak egy férfi szakácsot, miként tud ő középkori ételeket sütni-főzni. Hát bizony írásban kevés receptet hagytak ránk abból az időből - mondta a jóember -, de léteznek kiváló festmények, azokból ki lehet találni, mit ettek eleink. Nosza, el is kezdtek sebtiben főzőcskézni az elegáns, kosztümös riporternővel. Utóbbi igen helyesen sózott, simogatta tekintetével a sertéscsülköt, májait meg a csirkeszárnyat, borsozott is, ha kellett, és úgy ütötte fel a tojást, hogy közben el sem tartotta el a kisujját. Csak akkor kezdtem el nyugtalanodni, amikor elővették a krumplinyomót, mi több, tényleg fött burgonyát raktak beléje. Ebből lesz a tócsni, mondá középkoriasan a szakács, én pedig elmenekültem otthonról, mert elegendő lett a történelem folytonos kiigazításából. Nem elég, hogy nálunk már a középkorban ismerték a krumplit, de még a tócsnit is másképp csinálták!

- Ez igaz - hagytam rá. - De vajon miképp juthatott a derék szakács ilyen kor-szakos felfedezésre?

- Csak az történhetett - ingatta fejét a barátom -, hogy valami középkori festményt bevittek az élelmiszer vegyvizsgálóba, s megkértek egy asszisztent, nézze

már meg, mi lehet a tál szélén az a bar-na pacni. Nos, ő lekaptat belőle egy darabot, s rövidesen közölte: ez nem más, mint krumpli. De hogy krockett vagy tócsni, azt már nyilván ő sem tudta megállapítani, pedig a szókék néha csodákra képesek. A rejtély persze ettől még rejtély marad: hogy került a tálra az a krumpli! És ettől megbolondulnak majd a történészek, találgatnak, teóriákat gyártanak, újratírják az egész középkort - de legálábbis a magyar vonatkozásait, munkát adva még a nyelvészeknek is, hogy vajon van-e köze a krampusz vagy a trampli szónak a krumplihoz.

- És szerinted mi az igazság?

- Igazság!? - jajdult fel a barátom. - Talán valami ostoba háziasszony 7-800 évvel ezelőtt lezavarta a férjét a sarki zöldsegboltba egy kiló krumpliórt, az a szerencsétlen meg elment egészen Amerikáig, mert közelebb nem talált. S ha ez igaz, akkor az új kontinenst is egy magyar fedezte fel, csak éppen nem szölt róla, mert kapott volna otthon a fejére a csavargásért. Sose tudjuk meg, mi történt - s hájajotta a barátom, s rendelt még egy sört, mert nehéz az ilyesmit ép ésszel kibírni.

- attí -

A honfoglalók íjától az ikonig

November 16-a délelőtt 11 óra óta hazafiasabb érzésekkel kattintok számítógépen a szerkezetnek kívánságaimat továbbító ikonokra. Ekkor, a TIT Hazai természettudósok a világban című rendezvényén tudtam meg dr. Rosta Istvánnak, a Kaposvári Egyetem Pedagógiai Karának intézetvezetőjének a kalandozó magyarok íjától a számítógépekig ívelő előadásából, hogy egy magyar embernek köszönhető a komputer használatát forradalmasító eljárás! A híres amerikai szilíciumgyógyban kutató, Oxfordban tanszéket létesítő és részben fenntartó Simonyi Károly professzor találta föl, irányításával dolgozták ki a világszerte százezer millió által használt zseniális módszert, a megvalósításához szükséges technológiát. Bill Gates közvetlen munkatársa részben édesapja meghurcolása miatt távozott külföldre. (Az idősebb Simonyi Károly kutatóintézeti igazgatót 1956 forradalmi októberében munkatársai kérésére vállalt tisztsége miatt eltávolították állásából, meghurcolták. A fizika történetét bemutató monográfiája ma is alapkönyvnek számít.)

E sorok írója szerint Európa fejlett térségeihez jóindulattal sem sorolható tájunkon élő vállalkozó szellemű, a majdnem lehetetlenül megbirkozó értelmiségieknek köszönhetően tarthatunk egyben-másban lépést a tudomány fejlődésével, eredményeinek köznap hasznosításával. Parragh Gedeon, a református kollégium már Jókai által megcsodált tanára például alig néhány év késéssel Kecskeméten is bemutattatta Bell híres berlini kísérletét. A televíziózás a gazdasági, társadalmi elzárkózás, elmaradottság miatt azonban csak negyedszázados késéssel honosodott meg nálunk a televíziózás. Dr. Háy József, a Kecskeméti Főiskola docense szemléletesen

vázolta föl az informatika történetét. Dr. Pozsgay Attila orvos-ezredesnél, a Repülőkórház főigazgatójánál illetékesebbet aligha találhattak volna az úrkutatás magyar vonatkozásainak ismertetésére. Napjainkban is keringenek a kozmoszban hazai gyártmányú műszerek, értesülhetek a szputnyikokról készített felvételekkel is szemléltetett előadás hallgatói. Látványos képsorokkal illusztrálta E. Kovács Zoltán, a Kecskeméti Planetárium felkészült és ügybuzgó igazgatója Az ősröb-banástól a kozmikus civilizációkig című előadását, amely kedvet csinált a planetárium meglátogatáshoz is.

Kevesek adománya a térítés, és ezért sokan nehezen tudják maguk elé képzelni az építész terv-rajzából készülő házuakat, eldönteni, hogy jó kedvükre való helyen lesznek-e az ajtók, a homlokzat megfelel-e ízlésüknek. A 7. Dimenzió Építészroda Kft. Mobilstudió Bács-Kiskun megyei képviselőjének jóvoltából láthatták a résztvevők, hogy a számítógép jóvoltából a rendelő vizuális is megismerkedhet jövőjéről otthonával.

A millenniumi rendezvény közvetve-közvetlenül igazolta a bevezető előadásaiban elhangzottakat. Valóban - mint erre dr. Szécsi Gábor polgármester józsi adomával föl hívta a figyelmet -, a magyar kutatók népünk számarányánál nagyobb arányban vesznek részt a világ tudományos életében. Jól gondolta dr. Kuti István főiskolai docens, a rendezvény szervező bizottságának az elnöke: többet kellene tenni az eddigieknél tanítványoknak, kulturális intézményeknek, az írói és elektromos sajtónak nagyjainak megismertetéséért. Ez a technikatörténeti, magyarságméleti újdonságokkal szolgáló színvonalas előadássorozat is nagyobb látogatottságot érdemelt volna.

H. N.

A Katona József Könyvtár ajánlója

December 1-9. Szervusz, téli! Zúzmarás téli óriásrejtvény megfejtése.

2. szombat: kiállítás Reich Károly munkáiból. Megtekinthető december 12-ig Csoportoknak előzetes egyeztetés után mesélő tárlatvezetést tartunk.

15 óra: meséről mesére Óvodások a könyvtárban.

5. kedd 15 óra: olvastatok ma már? Verses, mesés könyvajánló

7. csütörtök 10 óra: Kipp Kopp és barátai Beszélgetés és játék Marék Veronika írónővel.

15.00 óra: Indulj el egy úton ... Irodalmi barangolás Erdélyben.

17 óra: Kökerten lilium. Vendégünk: Berecz András mese- és énekmondó.

8. péntek 10 óra: könyvtársajáték megyei fordulója.

12. kedd 15 óra: meseországba jöttünk ... A kacsalában forgó kastély lakóit mesével és dallal köszönti Fábán Éva, a Népművészet Ifjú Mestere.

16. szombat 17 óra: Kecskeméti Képzőművészeti Szabadiskola hallgatóinak kiállítása A tál-talot megnyitják az iskola tanárai: Brunsák András, Patkós László, Vass-Eysen Ervin Megtekinthető december 23-áig, naponta 14-18 óráig.

19-30. Téli nyomkereső Felfedező játék gyerekeknek és szüleiknek.

A HÓNAP MŰALKOTÁSA Kricskovics Zsuzsa munkája megtekinthető a könyvtári kávézóban.

NÉPI IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

Időszaki kiállítások:

Régi német hízművek és feldolgozásuk - december 9-ig

Családi délután: december 2-án (szombaton) 15-17 óráig karácsonyi szalmadisztek készítése

december 16-án (szombaton) 15-17 óráig karácsonyi készülődés

A múzeum 2001. januárjában zárva tart.

A XX. sz. kecskeméti tanúja

Néhány napja még délcegen rőtta a város utcáit minden délben, amikor kicsiny aluminium ételesével ebédelt ment. Bár sokan ismerik - látásból is -, mégis kevesen tudják, hogy néhány évvel ezelőtt egy kastélyban lakó Coburg-Gothai herceg is. Az intézmények és a diákokoztra - amit a menza-szolgálat elkövetni sem tudnak - így emlékezik vissza Laci bácsi: "Reggeli: vizes kakaó, margarinos kenyérral. Vasárnap kivételével egy hig levest és főtt krumplit adtak valamilyen rántás nélküli főzelékkel. Usonnára zabpehely volt almáppréval, este pedig hasonló az ebédhez, de leves nélkül. Hetente egyszer, vasárnap kaptunk húst. Egy egyszerű, rendszerint pénteken hering-eg."

1925-től ismét Kecskeméten tanult, a Hajnóczy Iván igazgatása alatti Felsőkereskedelmi iskolában, amely a későbbi megépült Piarista Gimnázium helyén volt. 1927 nyarán mint az iskola éltanulója és az önképzőkör elnöke, kitűnő eredményekkel érettségizett.

Bátyjaihoz hasonlóan, akik közül Iván Londonban, Zoltán (a városszeretést ismert fogorvos) Innsbruckban, László Lausanneba ment tanulmányait folytatni, majd - édesapja bökéséig folytán - Bécsbe került, az ottani Konzuli Akadémiára, ahol elsődlegesen nyelveket (német, francia, angol és szerb) és gazdaságot tanult. Az Orientalische Akademie patinás palotájában a Boltzman Gasseben egy olyan nemzetközi társaságba csöppent, ahol hemzsegték a bárók és grófok, de ott volt a széke kereskedő és a pesti fővárosi fia is. Innen 1930-ban kitüntetéses diplomával tért haza Kecskemétre.

Már fiatal gyermekként (majd pedig 40 évvel később is), megtagasztalta a kommunizmus rémuralmát Kecskeméten, amikor édesapját mint bankigazgatót és a felsőház tagját tüntették elhurcolták.

Az I. világháború és a kommun után helyeslő rendben - két bátyjával ellentétben, akik a piarista gimnáziumba jártak - édesapja őt a gyakorlatiasabb és modernebb Realiskolába íratta, ahol a latin és a görög helyett a nyugati nyelveket tanulták, melyek eljáratása későbbi élete során pályája meghatározójává vált. A Realiskola 1919-ben a Jókai utcában, a Piarista rendházal szemben volt, mely 1920-ban átköltözött az új realiskolába, a mostani Katona József Gimnáziumba, mely addig első világháborús katonai célokat szolgált. Itt tanára volt Hók János, aki baloldali magatartása miatt elváltottak az iskolából. (Hók, a katolikus pap ezt követően a gyászos-emlék Károlyi Mihály híve lett. Szabadelvi nézetei miatt előbb emigrálni volt kénytelen, majd börtönbüntetésre ítélték.) Rajta kívül nevezetes kecskeméti tanítói voltak még itt Révész István és a későbbi kátori püspök és rajtanára - a régi Kecskeméti számtalan tuszjával megörökítő - Irányi István.

1917-ig itt a Realiskola növendéke, majd elkezdte külföldi tanulmányait a thuringiai Haubindában. Itt - az első világháborút követően - hihetetlen nyomorral találta

magát szemben. A novemberi fagyok beütötték a gyerekek a latyakos sár, a hideg és kemény föld alól kaparták ki a burgonyát. Velük együtt, sajátkezőleg végezte a "begyűjtést", itt a településen egy kastélyban lakó Coburg-Gothai herceg is. Az intézmények és a diákokoztra - amit a menza-szolgálat elkövetni sem tudnak - így emlékezik vissza Laci bácsi: "Reggeli: vizes kakaó, margarinos kenyérral. Vasárnap kivételével egy hig levest és főtt krumplit adtak valamilyen rántás nélküli főzelékkel. Usonnára zabpehely volt almáppréval, este pedig hasonló az ebédhez, de leves nélkül. Hetente egyszer, vasárnap kaptunk húst. Egy egyszerű, rendszerint pénteken hering-eg."

1925-től ismét Kecskeméten tanult, a Hajnóczy Iván igazgatása alatti Felsőkereskedelmi iskolában, amely a későbbi megépült Piarista Gimnázium helyén volt. 1927 nyarán mint az iskola éltanulója és az önképzőkör elnöke, kitűnő eredményekkel érettségizett.

Bátyjaihoz hasonlóan, akik közül Iván Londonban, Zoltán (a városszeretést ismert fogorvos) Innsbruckban, László Lausanneba ment tanulmányait folytatni, majd - édesapja bökéséig folytán - Bécsbe került, az ottani Konzuli Akadémiára, ahol elsődlegesen nyelveket (német, francia, angol és szerb) és gazdaságot tanult. Az Orientalische Akademie patinás palotájában a Boltzman Gasseben egy olyan nemzetközi társaságba csöppent, ahol hemzsegték a bárók és grófok, de ott volt a széke kereskedő és a pesti fővárosi fia is. Innen 1930-ban kitüntetéses diplomával tért haza Kecskemétre.

Másik diplomát eredményező tanulmányait már közben 1927-ben elkezdte szülővárosában a Jogakadémián. Doktori disszertációjára Párizsban készült fel. Az École de Droits mellé járt, a Boulevard St. Germainen levő Dotation Carnegie Intézetbe. Innen hazatérve letette vizsgáit, s ezzel az államtudományok doktora lett.

1931 nyarán, két diplomával a zsebében sem tudott elhelyezkedni, ezért belépett a kényszerbe a Jászokn huszárokhoz. A tiszti vizsga letétele után történetekről így emlékezik Laci bácsi: "...hogy ne lógjak ott, ahonnan elhelyezteték az elnöksége alatt álló helybeli Leszámoltó és Pénzügyi Bankban, amely Szokolya nagypap alapította volt, melynek székházát is Ő építtette a Rákóczi úton, és ahol az Ő, mind pedig az Apám nevét emléktábla hirdeti." (A hatalmas márvány emléktábla ma is ott áll a Rákóczi utcai üzlet előterében.)

Az hatalmas banktisztviselői állásból Fáy

főispán protekciójával került 1933 őszén Budapestre, a Külkereskedelmi Hivatalba. Innen - Winckler István kereskedelmi miniszterre történt kinevezésekor - rövid úton a minisztérium külkereskedelmi osztályára került.

Nyelvtudását kihasználva azonnal Prágába küldték, ahol a csehekkel francia és német nyelven folytatott tárgyalásokat hus exportunkkal kapcsolatban.

A bécsi döntést követően bevonult csapattestéhez és részt vett a Felvidék és Kárpátja visszafoglalásában.

1939-ben, amikor gróf Teleky Pál miniszterelnök jóbarátját és professzorát dr. Varga Józsefet nevezte ki kereskedelmi miniszterre, dr. Főrián Szabó László az új miniszter személyi titkára, legkövetlenebb munkatársa lett. Számtalan alkalommal kísérte a minisztert Olaszországba és Németországba.

A Horthy Miklós kormányzó úr Őfőméltósága által Pécsent elhangzott beküldény beszéde nyomán 1940-ben a jugoszlávokkal is baráti kereskedelmi kapcsolatba kerültünk. Ennek eredményeként a sikeres tárgyalások követően Sztojadinovics piros miniszterelnök a Szent Száva Rend IV. osztályú érdemkeresztjével tüntette ki dr. Főrián Szabó Lászlót.

A miniszterrel (későbbi násznyagával) tett olaszországi hivatalos útja során legnagyobb élménye XII. Piuszról és Duce-nál tett látogatásuk volt, ahol Őszentisége a pápa gyűrűjét érintette ajkával és kezét fogott vele Mussolini. Munkája elismeréseként megkapta az olasz Koronarend tiszti keresztjét és a német Sasrendet. Ezek a kitüntetések "felszabadulásunk" után nagyban hozzájárultak a család inter-nálódhoz.

A több nyelven beszélő dr. Főrián Szabó Lászlót a Vkt.2. egyik tisztje, Koncele zredes kémelhárítási tanfolyamra vezényelte, ahol kódolást, titkos iratok megfejtését, morzéást és nyelvi tárgyakat sajátított el,

a hozzá hasonlóan több nyelvet beszélő fiatal tisztekkel együtt. Ezen a tanfolyamon kötött életre szóló barátságot, a kommunizmusban indexre tett íróval, Kodolányi Jánossal.

Budapest ostromát családjá körében egy budai pinében vészelte át, majd részt vett a főváros romeltakarítási munkálataiban. Feleségével, Runyai Soldos Malvinnal Kovács Sándor kecskeméti plébános, a későbbi szombathelyi püspök adta össze.

A háború végén hazatérve Kecskemétre, értesült arról, hogy édesapját dr. Szabó Ivánt (emléktáblája a Bathány u. 6. sz. ház falán látható) koholt vádak alapján háborús bűnösnek letartóztatták, s előbb börtönbe, majd megromlott egészségi állapotára való tekintettel, az akkor kórházként működő Ferences kolostorba (ma Kodály Intézet) zárták.

A helyzet viszonylagos normalizálását követően dr. Főrián Szabó Lászlót áthelyezték a Rónay elvtárs vezetés alatt működő Kereskedelmi és Szövetkezetiügyi Minisztériumba, ahol francia tudása miatt a békékövetés munkálataiba is bevonták, míg 1948-ban B listára nem került.

1951 júniusában kitépelték feleségével és három kicsiny gyermekével Tiszafülvárra. A több nyelvet beszélő, világlátó ember ekör a gyapot és répa betakarításban, majd 1954-től ártéri fűz termesztésében vett részt. Tíz év kényszerkitépítés után térhettek haza Kecskemétre.

Dr. Főrián Szabó Zoltán az ősi házbán, most tartalmas élete emlékiratainak összeállításában dolgozik.

Írta: Vitéz Tiszta Szabó Tamás

„Az énekes játéknak lelke és mindene”

A 18. század hetvenes éveinek legelején a beszercei piarista gimnáziumban összegyűltek, aligha sejtették, hogy művelődéstörténeti érdemű eseményt tartottak, amikor a bemutatott iskoladráma zenei betéteiként először hangzottak föl magyar népdalok a színpadon.

1793-ban tapsolhattak először honfitársaink magyar operának (valójában énekes játéknak). Kasszasiker hozott a Pikkó hertzeg, és Jutka Perzi bemutatása kecskeméti születésű Kelemen Lászlónak köszönhetően alakult Első Magyar Játékszín Társaságnak.

Mészáros Ignác, az első magyar regény, a Kártigam második, pozsonyi kiadásához köztívára is közölte a főszereplő által énekelt dalokat, így cselekedett kéziratban fennmaradt elbeszéléskötetben is.

„Egyedül jószívűségből”

Egyetlen embernek, Szerelemhegyi Liebenberger Andrásnak köszönhető a népdalok megszólaltatása, az első magyar énekes játék bemutatása, a dalok komponálása A német származású. Kecskeméten letelepedett szűcsmester első házasságából, 1762-ben született fia egyike művelődéstörténetünk méltatlanul feledett öröksége, a magyar ugar termővő formálói, az őraigazgatóknak.

Budán meg a török zászólók lengedeztek, amikor, az Úr ezerszáznyegvenedik esztendejében a földre költözött olimposz,

azaz opera gyönyörködött a velencei San Cassiano színházban összegyűltek. Schikaneder szövegíró 1791-ben városszeretést a Theater der Wien megmegtartását az anyagi csőddől. Honunkban furcsán néztek az első magyar játékszín társaság tagjai 1793-ban Szerelemhegyi Liebenberger Andrásra, aki muzsikát, éneklést javasolt a színpadra. Ugyan! Erre még a virtuóz Lavotta János sem gondolt! Ha akadna is vállalkozó efféle próbálkozásra, ugyan mivel lépne teátrum pódiumra, hiszen nincsenek magyar, vagy nyelvkörre fordított zenés játékok, használható hangszerek, énektanító-mesterek. Akadt aki "egyedül jószívűségből, minden jutalom nélkül" vállalt több emberre szabott munkát. (Sajnos 1794 őszén haza kért Pest megyéitől megélhetését is segítő, további nemzeti melódiai komponálásait elsőleg "illő rendelkezések".)

"Az intéstitumunk kedvelője"

A kezdeményező a kecskeméti piaristákhoz szerette. zenei jártasságát, színpadi készségét Holczer József Adatok a kecskeméti piarista gimnázium színjátszásához című, a Bács-Kiskun Megyei Levéltár kiadásában megjelent tanulmányából is tudható, hogy a kegyesrendi pedagógiájában meghatározó szerepe volt a drámatikus, az őraigazgatóknak.

Budán meg a török zászólók lengedeztek, amikor, az Úr ezerszáznyegvenedik esztendejében a földre költözött olimposz,

jéről feljegyezték, hogy diákkorában kíváncsi hán hegedült.)

A magyarul kiválóan beszélő Liebenberger Szerelmhegyi néven 1793-ban csatlakozott Kelemen László társulatához.

Munkára készen találta minden feladat. Harmincévesen volt szerelmes színész és tenorista, ha kellett kottát másolt, számitott rá, ha szöveg magyartításra volt szükség, korrepetitorként segítette a kislétszámú zenekart, kottákat vásárolt, énekmestert teendőkét vállalt, sőt sügő is volt, azaz a korabeli gyakorlat szerint szinte karmesterként irányította az énekeset, komponált, verseket írt. A Pikkó hertzeg bemutatása előtt 48 év hangjegyet másolt, hatszor ment házhoz próbálni, két nagy, hat kis összpórt adott.

Egyebek között ő alkalmazta magyar színpadra a lantosokat, A jó-tévhá Szarandók, vagyis a törsgő-sapka énekes játékok, A magokkal el-hitetett filozófusok.

Mindezt ingyen, ritkán kisebb jutalomért vállalta, mert "az operákban tett és még teendő játékaimeit (a'mikor reám szükség lesz) nem kívánok fizetést, mert ezeket úgy telesszem, mint delectansokat, azaz az intéstitumunk kedvelője."

Segély helyett jutalmat kapott Kecskeméti városától magyar zenés játékokat tartalmazó könyve. kiadásának támogatását

kérő folyamodványára, tudható egy, 1800-ban készült tanácsleltés jegyző-könyvből.

"18 énekes játékokat készítettén"

"Szerelmhegyi, vagyis édes atyja itt laktálól nevezetett Liebenberg a magyar nyelvnek gyarapítása és a jádó társaság fenntarthatásának eszközésére mintegy 18 operákat, vagyis énekes komédiákat készítettén el, folyamodott alaváló segedeletre, hogy azok nyomtatásban a világ eleibe bocsátása azok dicséretes igyekezté tekintetbe vétetvén s az, hogy Hazafi énekmestert teendőkét vállalt, sőt sügő is volt, azaz a korabeli gyakorlat szerint szinte karmesterként irányította az énekeset, komponált, verseket írt. A Pikkó hertzeg bemutatása előtt 48 év hangjegyet másolt, hatszor ment házhoz próbálni, két nagy, hat kis összpórt adott.

Feltehette másutt meg ennyit sem kapott, ezért kénytelen volt lemondani műveinek világ elé bocsátásáról.

Katonához hasonlóan ő is úgy látta, hogy a madár látni, hogy hasztalan esik fűtűjűzésre, élelméről gondolkodik, és - elhallgat. A drámaíró élete utolsó éveiben mind töltővel jövedelmező ügyvéd magán-igazgatókat folytatott. Szerelmhegyi Liebenberg a váci székeskáptalan számadó gazdatisztja lett az 1800-as évek elején. Ott is halt meg övegyemberként 1826. január 11-én, életének 63. évében.

A magyar zenés játékok mindenek sáfáraként több figyelmet érdemelne az utóvetni erre a kora - kezdés előadását Helai Nándor.

Helai Nándor

Téli tárlat - magyar Szentek

A Téli Tárlat immár több évtizede a Bács-Kiskun megyei alkotók, majd a Műhely Művészeti Egyesület kétfétele megrendezett tárlata, melyet az idén a Kecskeméti Képtár kezdeményezésére a millennium tiszteletére 1000 év - magyar szentek emléke országos pályázattal is kiegészítettünk. E rövid ajánlóban elsősorban az utóbbi évek szeretői szólni, azzal a nem titok cédal, hogy a Közérte nyilvánosságának segítségével talán még többen meglátogatják a Cifrapalota ezévi leglátványosabb kiállítását.

"A kiállítás témája a kortárs képző- és iparművészeknek kínál - műfaji és technikai megkötések nélküli - lehetőséget arra, hogy a művészet saját eszközeivel mutassák be a magyar szenteket, legendákat, alakjukhoz kapcsolódó kultuszokat, szokásokat, tárgyakat. Azonban nemcsak a szentek tiszteletét, történetét, ábrázolási hagyományait, a magyar történelemben betöltött szerepét kívánjuk bemutatni, hanem a nem látható, a nem megfogható, a magyar szentek alakjához, történetéhez fűződő érzéseket, gondolatokat, művészi képzeteket is. Reményeink szerint egyaránt születnek a téma gazdag magyarországi művészettörténeti hagyományain alapuló művek, és olyan alkotások is, melyek formailag és tartalmilag is újítást kívánnak. Bár a katolikus egyház szentjeiről van szó, reményeink szerint a művészek vallási hovatartozás nélkül tekintenek a témára mint művészi kihívásra."

Az idézet a pályázati kiírásból való, s mint ennek a kiállításnak az ötletadója, utólag be kell ismernem, a kitűzött célok csak részben valósultak meg, de mint egyfajta millenniumi helyzetjelentés, a tárlat megállja a helyét. Az országos merítés tematikus pályázatra 96 alkotó 201 darab alkotást (159 művet és sorozatot) adott be, ebből a zsűri szigorúan szakmai alapon összesen 71 művészt 138 darab alkotást (96 művet és sorozatot) javasolt kiállítani. Hozzá kell tennünk azonban azt is, hogy a válogatás során néhány esetben engednünk az eleveinkből, hiszen így váltunk, hogy a minőség szempontok mellett a továbbélés érdekében

minél szélesebb spektrumban kell bemutatnunk és érzékeltetnünk azt a mély válságot, melyben a kortárs magyar keresztény, illetve keresztény tematikájú művészet jelenleg van. Szerencsére a továbbélés legkülönbözőbb irányaira (hagyománytiszteltet és teljes megújulásvágy egyenes és a legkülönbözőbb nyelvtételekben) is láthatunk kiváló példákat (pl: Benes József; Ganczauz Miklós; Hager Ritta; Kovács Borbála; Mészáros István; Miklós Árpád; Morelli Edit; Olescher Tamás), mely művekkel kiderült az is, hogy arról a hagyományról, miszerint az elmúlt kétezer év képző- és iparművészetének számos pillanatát a keresztény művészet, a keresztény ikonográfia egy-egyében született, nem kell lemondanunk. Nem elképzeltetlen egy divatos módon manapság levele konzeptívnek helyezett ikonográfiai tradíció megújítása és a progresszív képző- és iparművészeti irányok, törekvések összeházasítása.

A közönség és a szakma első reakciója mindezt pozitív, ami köszönhető egyrészt a műfajjal és technikailag rendkívül változatos, s látványosan megrendezett anyagnak, másrészt azon kiváló műveknek melyek folyamatosan élénk vitákat gerjesztenek a kiállítás megtekintői között. Ezek közé tartozik például az egyik díjazott, Somogyi Győzőnek (a másik Blaskó Sándor, Kő Pál-reminiszenciákat Horozzó alkotásával) az Árpád-házi szenteket mint a középkori Res Publica Christiana meg-

Benes József: Szt. László

A téma iránti felfokozott érdeklődés arra ösztönöz minket, hogy 2002-től kezdve a Kecskeméti Képtár keretein belül elindítsuk a jelenlegi munkánkban. "Kortárs Keresztény Ikonográfia Biennálé". Terveink szerint a minden páros év őszén megrendezett tárlatunk a keresztény ikonográfia egy-egy szeletét dolgoznánk föl. 2002-ben indításképpen természetesen a legnépszerűbb és egyben legjelentősebb szimbólum és téma: a kereszt és a Keresztrefeszítés kerülhetne tárlatunkon a szakma és a közönség elé.

ifj. Gyergyádes László

A magyar zenés színjátszásról

Jó helyre született Kecskemétre, aki tenni akart életében bármit is a köz javára. Mert itt lehetett nagyot akarni, és csak nagyot akarni lehetett, mert igen-igen nehéz volt ezen a tájon annyira válni a homokot. Kecskeméten született Kelemen László, az első magyar játékszín társaság vezetője. 1792-ben csatlakozott társulatához a szintén kecskeméti születésű Szerelmhegyi Liebenberger András (1762-1825), aki zenészerzőként, karmesterként, korrepetitorként, balettmesterként, operaszövegke fordítójaként, s ha kellett kottamásolóként is segítette az énekes játékok színrevitelét. Már Pesten élve is a kecskeméti tanács támogatását kérte magyar operák és énekes játékok kinyomtatásához. Kecskemétre született 1902 november 24-én Latabár Kálmán, pár évvel később Mezei Mária... csakhogy Helai Nándor előadásából a magyar zenés színjátszás gyökereinek kecskeméti vonatkozásait említsem. November 16-án a TIT Megyei Egyesületének székházában került sor a címben jelölt előadásra, melynek előadói sorában tisztelteltük Szalay Károly József Áldású ifrót, esztétát, dr. Bécsy Tamás professzort, Gajdó Tamás egyetemi docsent és Bodolay Géza színdirektort. Erdemes szélesebb pillantást vetni erre a kora - kezdés előadását Helai Nándor. - Az 1780-as évek végén II. József orosz

szövetségben folytatott törökellenes hadjáratai újabb adókkal sújtották Kecskemétet is. A nélfélté ellenére mégis új polgári szellem volt kialakulóban: 1786-ban nevezik ki Kecskemétre a köz szolgálatára az első sebészorvos (korabeli szóhasználatul physicus), majd a következő évben egy helygyógyászt is (chirurgus). Nagy lépés ez, hiszen korábban kizárólag javas-aszonyok gyógykezelését gyönyögték tevékenységük a városban. 1789-ben elkészült a Nagytemplom márványkapuját. Tanácsai határozatra a város önjárat áthelyezték a ferencesek templomáról a piarista templomra. Felépült az első kétemeletes ház, a reformátusok épületének bővítésével. A felújított mezőváros már a tizenennyolcadik században megkezdte a földesúri jogok egyezsere, készpénzzel történő megváltását. Ezrel az anyagi előadás elnyerésének útjára lép. Korai is megállás (I) saját erejével és anyagi áldozattal megteremteti azt a helyzetet, amelyet a földesúri szolgálatok alól teljes mentességgel 1848 is meghozott volna a számára. A katolikus elemi iskola megépítését követően már 1754-től megindult a piaristák határozatos gimnáziuma, ahol bőséges tanítás meg volt a latin volt, különös figyelmet fordítottak a magyar nyelv oktatására is.

Igazi zenetörténeti érdekességként Liebenberger András melódiaiból a Monteverdi Együtt-

A. Varga Imre: Stabat Mater

teremtőt 20 képből álló ikonozsázként bemutatni sorozata. Kazinczy Gábor szándéka szerint gondolatátszításokra serkentő mechanikus szentjei, Drozsnik István robot-szentjei, Benkő Viktor sajátos Kárpát-menedeici országjelentése, illetve Sziráki Katalin lakástextiljai (párna, dekorációs drapéria), melyeken egy Szent Istvánhoz kötődő történeti motívumot dolgoztak fel.

Mindezenre a kiállítást egyfajta előzetesnek is tekintjük, hiszen a felhívásunkra érkezett nagyszámú jelentkezés, a kiállítás és a téma iránti felfokozott érdeklődés arra ösztönöz minket, hogy 2002-től kezdve a Kecskeméti Képtár keretein belül elindítsuk a jelenlegi munkánkban. "Kortárs Keresztény Ikonográfia Biennálé". Terveink szerint a minden páros év őszén megrendezett tárlatunk a keresztény ikonográfia egy-egy szeletét dolgoznánk föl. 2002-ben indításképpen természetesen a legnépszerűbb és egyben legjelentősebb szimbólum és téma: a kereszt és a Keresztrefeszítés kerülhetne tárlatunkon a szakma és a közönség elé.

ifj. Gyergyádes László

KORONÁT AZ ERÉNY AD

Jelenits István piarista egyetemi tanár, teológus és jeles közéleti gondolkodó a "Piaristák a magyar színjátszásban" című kiállítást megnyitása alkalmából tartott előadást a kegyesrendi gimnázium dísztermében. Megnyitójában a színjátszásnak a nevelésben és a személyiség kiteljesedésében betöltött szerepéről, a szó hitelességéről és a színház igazi hivatásáról szólt, elemezve a piarista szellemi műhelynek a magyar irodalomra és színjátszásra gyakorolt hatását. Megnyitó után a gimnázium patinás, könyvekkel zsúfolt igazgatói irodájában kezdeményeztet, hivatásáról.

Édesapám a kecskeméti Piarista Gimnáziumba járt, majd az itteni Jogi Akadémián végzett és itt ismert meg édesanyjamat is. Amikor Trianon miatt átrajzolták az országhatárokat, születim Berettyóújfalura költöztek. A csonka Bihar megyének ugyanis nagyobb város hiányában Berettyóújfalura lett a székhelye. Ott születtem 1932 december 16-án. A történelem azonban a mi családjunkat is sodorta magával, így Észak-Erdély visszacsatolásakor 1941-ben Nagyváradra kerültünk, a II. világháború után pedig Pestre. Édesapám nyomdokain haladva én is a piaristákhoz kerültem. Nagy öröm volt bennem, amikor tapasztaltam, hogy diákutazásaim korrepetálva könnyen és érthetően tudtam ismereteket átadni. Ott születtem meg bennem egy életre szólóan a tanári hivatás. A világ átrendeződésével, a polgári lét összeomlásával, amely a családjunkat is érintette, még inkább megértettem a hit és úgy éreztem, hogy a piarista rendben van a helyem. Az egyházi iskolák államosítását követően a diákok összetartó felelőssége is ezt erősítette bennem. 1955-ben diplomáztam az ELTE Bölcsészettudományi Karán és akkor léptem be a piarista rendbe. Ezután a Hittudományi Akadémiára következett, ahol 1959-ben teológiából doktoráltam és ebben az évben szentelték pappá.

Jelenits tanár úrról sokan tudják, hogy kiképző kapcsolatok tart fenn a művészeti élet több jeles képviselőivel. Ha jól tudom Ön volt például Pilinszky János lelki vezetője.

Ez valóban igaz és ez is a Kecskeméti években kezdődött. Pilinszky szintén piarista diák volt. Szita tanár úr volt az osztályfőnöke és mikor az egyik kecskeméti diákom Pilinszkyról írt dolgozatot, alaposan kikérdeztem volt osztályfőnököt. Pilinszkyvel először egy rendezvényen beszéltem Szegeden találkoztam és gyorsan megtaláltuk a közös hangot. Hittanára volt korábbi lelki atyja és amikor meghalt engem kért meg. A leg mélyebb emberi és lelki dolgokról is természetes módon tudunk beszélgetni. Én tettem őt 1981 májusában. Kecskeméti tanár koromban gyakran jártam a Művésztelepre is, érdekelte a képzőművészet és próbáltam megérteni az alkotó munka lényegét. Emlékszem Bartha Lajosé kiállítására kapcsán volt egy beszélgetés, ahol elmarasztalták őket konfiguratív alkotásai miatt, hiányolva a szocialista realizmus jelenlétét. Én próbáltam őket védeni és József Attila során jutottak eszembe: "Ehess, ihass, ölelhess, alhass, / a mindenséggel mérd magad." gyantátlanul el is mondtam, hogy nem olyan nagy a szóc. real. beéri az első sorral, addig ok az idézet második felére teszik a hangsúlyt. Másnap meg is kerestek a rendőrségre, hogy a piaristák maradjanak csak saját falakon belül és ne avatkozzanak a közélet dalaiba. Ez persze nem jelentette a művészeti élettel való kapcsolataim végét és sokszor megfordultam az Udvaros Béla által vezetett kecskeméti színházban is. 1964-ig voltam Kecskeméten, de ilyen kapcsolataim mais szép számmal vannak.

Olvasom valahol egy elgondolkodtató piarista jelmondatot, mely szerint az erkölcse magasabb rendű, mint a tudás. Hogyan lehetne összefoglalni azokat a nevelési elveket, melyek a kegyesrendi gimnáziumot jellemzik?

A jelmondat gondolata a rend alapítójától, Kalazanci Szent Józseftől származik és eredetiben így szól: "A tudás ékesít, de koronát az erény ad". Az iskola tehát nem csak tudást kell, hogy adjon. A tudás mellett a nevelés hármas alappillére az erkölcs, a teljes személyiség és a közösségi tapasztalat.

talat. Az iskola olyan közeg, melyben már nem csak a szülői szeretet vesz körül, itt már a teljesítmény is számít. A személyiség formálása és a tudás átadása nem diktált módon történik. Sok tudni való veszi körül a tanulókat és az ehhez vezető utat mutatja a közösségi szellem és a belső figyelem. Élmények megnyitásával (művészetek, irodalom, színház stb.) kell hogy fellelvezzék a humán formák emberformáló szerepét. Ugyanakkor nagy figyelmet kell fordítani a real tárgyakra is. Kalazanci Szent József szegény gyerekeket tanított, akiknek szerzett műveltségükből kellett megélni, fontos volt tehát számukra a használható tudás. Mindezt a lehető legmagasabb színvonalon adta át, hiszen matematikából például Galileihez küldte tanítványait. Mindezeket a hagyományokat az országhatárokat, születim Berettyóújfalura költöztek. A csonka Bihar megyének ugyanis nagyobb város hiányában Berettyóújfalura lett a székhelye. Ott születtem 1932 december 16-án. A történelem azonban a mi családjunkat is sodorta magával, így Észak-Erdély visszacsatolásakor 1941-ben Nagyváradra kerültünk, a II. világháború után pedig Pestre. Édesapám nyomdokain haladva én is a piaristákhoz kerültem. Nagy öröm volt bennem, amikor tapasztaltam, hogy diákutazásaim korrepetálva könnyen és érthetően tudtam ismereteket átadni. Ott születtem meg bennem egy életre szólóan a tanári hivatás. A világ átrendeződésével, a polgári lét összeomlásával, amely a családjunkat is érintette, még inkább megértettem a hit és úgy éreztem, hogy a piarista rendben van a helyem. Az egyházi iskolák államosítását követően a diákok összetartó felelőssége is ezt erősítette bennem. 1955-ben diplomáztam az ELTE Bölcsészettudományi Karán és akkor léptem be a piarista rendbe. Ezután a Hittudományi Akadémiára következett, ahol 1959-ben teológiából doktoráltam és ebben az évben szentelték pappá.

Jelenits tanár úrról sokan tudják, hogy kiképző kapcsolatok tart fenn a művészeti élet

Gyermekjólét

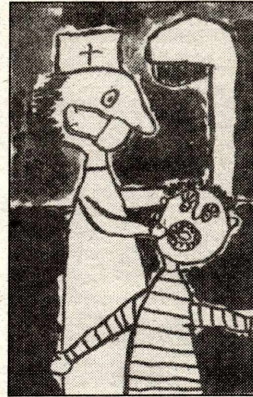
Szakmai tanácskozást rendez a Szociális Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálat december 7-én 14 órai kezdettel a Városháza dísztermében. Sendula Ferenc az újonnan kinevezett igazgató rövid tájékoztatót tart a szociális szféra átszervezéséről s a gyermekjóléti szolgálat helyéről az új rendszerben. Az elmúlt év munkájáról és a jelenlegi működéséről Szigetvári Miklósné, a gyermekjóléti szolgálat vezető családgyógyozója. Ezt követően a serdülőkoros szociális problémák című előadást hallgathatják meg az érdeklődők dr. Csécső Aranka pszichológustól. Gombos Éva, a nevelési tanácsadó vezetője "Ha a probléma már valósággá válik" címmel tart előadást. A szenvedélybetegségek családdromboló hatásáról Molnár Ferenc a Rév szolgálat munkatársa szól. Az előadásokat követően szakmai beszélgetés lesz.

A megnyitón résztvevők egy csoportja

RAJZPÁLYÁZAT AZ ÉP FOGAKÉRT

A Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Szakközépiskola immár nyolcadik alkalommal szervezett megyei gyermekrajz versenyt - tucatnyi támogató, szponzor segítségével - a fogászati hónap alkalmából: Egészséget mindenkinek 2000-re! címmel. A 35 intézmény tanulóit által készített 600 alkotást Szabó Zsuzsa rajztanár-textilművész zsűrizte, s a legjobbakból rendeztek kiállítást az iskola aulájában. A november 24-én dr. Verebélyi Istvánné igazgató által megtartott kiállításnyitóra és eredményhirdetésre népes számú közönség gyűlt össze, alkotó óvodások, iskolások, szülők, tanárok, érdeklődők. A díjakat Szabó Zsuzsa és dr. Molnár Mária fogszabályozó fogorvos, a Pro humanitate kft. ügyvezetője adta át. Ez alkalommal köszöntötték őket, hogy létrehozták, és évek óta megszervezik ezt a rajzkiállítást.

Auffenberg Attila: Fogorvosnál

Az okleveleken Auffenberg Attila (Arany iskola) alkotása látható, az 1-2. osztályosok kategóriájában ő szerezte meg az elsőséget. A 3-4. osztályosok versenyében Brenyó Zsóka (Kodály Iskola), az 5-6. osztályosok közül Bágyi Ferenc (Máriavárosi tagiskola) és Székér Xénia (Vörösmarty) kapott első helyezést. A 7-8. Osztályosoknál is két első helyezettet hozott ki a zsűri: Rácz Mariannt (Béke téri Iskola) és Bihai Rolandot (Mátyás király Iskola). A középiskolások versengésében Dobos Veronikáé (Németh L. Gimn.) lett az első.

Sztárok várnak a képernyőre

Kéthetente, kedd esteként megtelik a város közkedvelt szórakozóhelye, az Xtreme klub. Ilyenkor azonban nem a disco a program, hanem a megszűnt TV+ népszerű műsorának, a Sztárvárnak a hűség és lelkes közönsége tölti meg a termet. Mózes Andrea szerkesztő-riporter vendégeivel beszélget kultúráról, életről, szerelemről - mindenről.

Hogyan született meg a műsor gondolata?

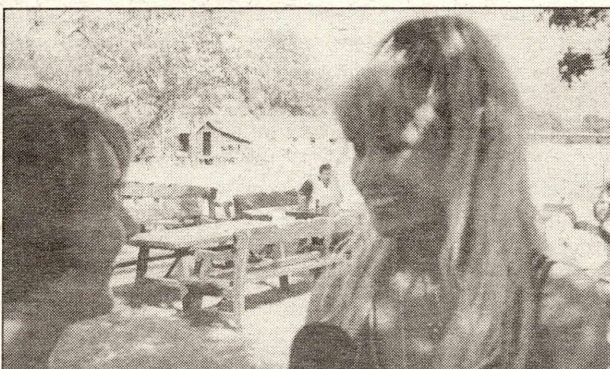
A Kecskeméti Képes Korzó című műsorommal igyekeztem felhívni a város figyelmét a különféle kulturális rendezvényekre. De segítséget is nyújtottunk és felhívtuk a figyelmet egy-egy műemlék elkeserítő állapotára. Már ekkor az utcán kelve-járva, riportokat készítem megéreztem azt az igényt, hogy szükség van egy beszélgető, élő műsorra, ahol a Kecskeméthez kötődő, vagy éppen "csak" érdekes embereket bemutatnánk. Első vendégem, Hardy Mihályt, mint régi jó ismerőst köszönthették a kecskemétiak. Ez a kicsit beszélgetős, kicsit nosztalgizáló műsor nem csak Kecskemétnek szólt, hanem a környékének is.

Hogyan készül fel a beszélgetésre?

Kollégák, hozzátartozók segítenek a legtöbbet. Bodolay Géza rendező-színigazgató szüleit Budapesten meglátogattam, így kerülhetett bele a családi fotóalbum a műsorba. Kaszás Géza édesanyjától pedig megtudtam, hogy fia elvesztette fuvaglókesztyűjét és így az előadásban meglephettem vele. Szomorú emlékem, hogy én készítettem az utolsó interjút Soproni Ágival.

Aztán az XTREME-be került a műsor...

Nagyon sokan jeleztek telefonon, levélben, hogy szeretnének részt venni a beszélgetéseken, mert a néhány betelefonáló nem reprezentálhat teljes egészében minden érdeklődőt. Még a televízió megszűntetése előtt kerestem egy külső helyszínt, ahol a felvételeket elkészíthetjük. Aztán megszűnt a TV+, ami ma is nagy bánatom. Szerencsére az XTREME klub otthont ad most kéthetente, de a Casablancá étterem is volt már helyszín, itt ün-

nepelhettük a közönséggel együtt Antal Imre 65. születésnapját.

Milyen tervei vannak Önnek és a műsornak?

Szeretném, ha valamilyen formában, valami úton módon a műsor képernyőre kerülhetne, nagyon sok a felvett anyag már, mert azóta itt járt: Székely József, Somló Tamás, Belezna Endre, Bús István, Schobert Norbi, Csonka András, Vadas Zsuzsa, s a továbbiakban várom Pataky Ágnest, Bomberra Krisztinát, Baló Júliát, Presser Gábort és Vámos Miklóst. Addig is a nyilvános tv-felvételre várom a városból az érdeklődőket, minden második kedden.

Lejegyezte: Tajti István

BÁCSVÍZ: 50!

Idén december 1-én ünnepli a BÁC SVÍZ Rt. (és jogelődje) fennállásának 50. évfordulóját. A Tudomány és Technika Házában az ünnepi megemlékezés része Az élet vize, a víz élete című irodalmi összeállítás Sirkó László színművész előadásában és a nemzetközi hírű, Durányik László vezénylete Aurin leánykar (Kodály Iskola) fellépése és természetesen az ünnepi köszöntők. Ezt megelőzően egy héttel a Bácsvíz Rt. újabb fontos mérföldköhöz érkezett. A több mint egy éves előkészítés és felkészülés után, Fulajtár Imre kelet-európai igazgató adta át a cég részére a Lloyd's Register tanúsító cég képviseletében az elnyert ISO 9002 minőségbiztosítási, valamint az ISO 14001 környezetirányítási rendszer tanúsító okiratát Szekeres István elnök-vezérigazgatónak. A hazai víziközmű szolgáltatók közül, jelenleg csak a BÁC SVÍZ Rt. rendelkezik mindkét minőségbiztosítási rendszerrel. A rendszerek működtetése lehetővé teszi a fogyasztók magasabb fokú kiszolgálását, növeli a társaság hatékonyságát. Szekeres István elmondta, hogy a rendszerátvétel után elsőként rt-vé alakult közműszolgáltató cég a továbbra is elsődleges lakossági, tulajdonosi és dolgozói igények mellett egyre inkább szeretne megfelelni az európai normáknak is.

Konferencia a drogprevencióról

A kecskeméti Drogprevenciós Szolgálat konferenciát szervez, elsősorban pedagógusoknak, december 4-én a Református Gimnázium dísztermében. A tanácskozáson előadást tart Topolánszky Ákos, az ISM helyettes államtitkára, Brassóy Sándor, az OM főosztályvezető-helyettese. A résztvevők két különösen figyelemre érdemes előadást is hallhatnak: dr. Pelle Andrea, a Társaság a szabadságjogokért nevű szervezet képviselője a drogosok jogairól, a pedagógusok lehetőségeiről, dr. Csentes László, az ORFK Bűnmegelőzési osztályának vezetője a rendőrség e téren végzett munkájáról, feladatairól beszél.

A fiatalok hajléktalanságáról

A Máltai Szeretetszolgálat kecskeméti szervezete, a Civil Ház szolgáltató Központ (Kecskemét és Szolnok) szervezésében szakmai tanácskozássra és fotókiállításra kerül sor, Hajléktalan fiatalok címmel december 4-én 10 órától az érseki Helynökségen (Lestár tér 2.) ahová várják az érdeklődő szervezetek, intézmények képviselőit és szakembereit.

Díszítőművészek díjazása

Idén a Kecskeméti Díszítőművész Kör kapta a Katona József díjat, melyet az önkormányzat ünnepi ülésén adott át Szécsi Gábor polgármester. Dr. Varga Ferencné, a kör vezetője, Nyúl Józsefné, Suri Józsefné és Fekete Erzsébet a Népi Iparművész címmel is rendelkeznek. 1952 óta működnek, díjak sokaságát nyerték el különböző itthoni pályázatokon és kiállításokon. A körnek fiataloktól idősebbekig jelenleg is mintegy ötven tagja van. Összejöveleiknek a Népi Iparművészeti Múzeum ad helyet, folyamatosan támogatva is munkájukat.

Nyolc milliárdot behajtanak

Az APEH Bács-Kiskun Megyei Igazgatóságának Beszedési Blokkját három évvel ezelőtt hozták létre. Az elmúlt időszakban nagy hangsúlyt fektettek a hátralékok figyelésére, a pénzforgalmi ellenőrzésekre, továbbá a végrehajtási eljárások szigorítására. Ennek eredményeképp sikerült mintegy a felére visszaszorítani a megye adózói hátralékállományát. Míg a megye kintlévősége 1997-ben 32 milliárd forint volt, ma ez az összeg valamivel 19 milliárd forint felett van. Ebből az összegből felszámolás alá vontak 7,5 milliárd fo-

rintot, végrehajtás alá pedig több mint 12 milliárd forint került, utóbbiból eddig 4,5 milliárd folyt be. Így a jövőben a végrehajtóknak még majdnem 8 milliárd forint beszédéséről kell gondoskodniuk.

Az adózás rendjéről szóló törvény alapján azok az adózók, akiknek megélhetése súlyosan veszélyeztetett, illetve gazdálkodása ellehetetlenülne, fizetési könnyítést és mérséklést kérhetnek. Idén az igazgatóság mintegy 5500 határozatot adott ki méltányossági eljárás keretében. Abban az esetben azonban, ha az adózó nem teljesít

ti a fizetési halasztásról szóló határozatban foglaltakat, akkor tartozása egy összegben esedékessé válik, és elesik a fizetési kedvezménytől.

A megyében jelentős a magánszemélyek hátralékállománya is. Az igazgatóság már a nyáron egy majdnem ezer adózót érintő akciót szervezett annak érdekében, hogy a kis hátralékos adózók is érezzék, előbb-utóbb eleget kell tenni fizetési kötelezettségüknek. Novemberben újabb, négyszáz főt érintő beszédési akciót indított a megyei adóhatóság.

Válalkozói igazolványok

A gazdasági kamarák feladatváltásának következtében 2000. november 1-től módosult az egyéni vállalkozók vállalkozói igazolványának kiadási rendje, ezzel együtt az egyéni vállalkozó állami adóhatósághoz történő bejelentési kötelezettségének teljesítési szabályai.

A fenti időponttól kezdődően a vállalkozói igazolvánnyal kapcsolatos ügyeket a gazdasági kamarák helyett a vállalkozó székhelye szerint illetékes közterközponti feladatokat

ellátó települési önkormányzat jegyzője adja ki. Ez azt is jelenti, hogy az egyéni vállalkozó a közterközponti jegyzőhöz intézett vállalkozói igazolvány iránti kérelem benyújtásával kéri az adószám megállapítását, amellyel teljesíti az állami adóhatósághoz történő bejelentési kötelezettségét.

A kecskeméti és a környező 14 település vállalkozói a kecskeméti városházán működő okmányirodában nyújthatják be a kérelmet.

Jazzkoncert előtt

- **Bátran ki merem jelenteni, hogy Kecskemétet ma már nem csak a hagyományos értékeiről ismerik világszerte, mint a pásztor-, lovaskultúra vagy a híres barackpálinka, hanem Kodály szellemi örökségéhez híven a zenei együttseiről is. Egyetértészek velem?**

Török József a Kecskeméti Jazz Orchestra művészeti vezetője: - Egy kis szerénységgel igen, hiszen a kecskeméti zenészek sokféle zenei szint képviselnek. Jelen van a városban - a teljesség igénye nélkül - a magasszintű kórusének-lés, a hangszeres kultúra, a zenekari hangzás, a népzenei hagyományok ápolása.

- **Most ismét egy új kezdeményezésről számolhatunk be?**

- Csak részben új az ötlet, részben már hagyományosnak mondható. Tavaly rendeztünk először önálló koncertet, melynek kiemelkedő jelentőségét az adta, hogy a Columbus-i Egyetem big band-karmestere, Ray Enbanks vezényelt, aki előtte kurzust tartott a városban jazz zenészek számára.

- **Kérlek mutasd be az együttest!**

- Már '88-ban fellépett a Bohém Ragtime találkozón - az akkor még - Kecskeméti Big Band névre hallgató, Hajdú Sándor vezette együttes. Ők tíz évig kisebb-nagyobb megalkatásokkal dolgoztak. Az 1999-ben Kecskeméti Jazz Orchestra néven újjáalakult együttes tagjai többnyire fiatal amatőr és profi zenészek, akik már régóta játsszák ezt a műfajt. A zenekar repertoárja széles és változatos. Koncertjeinken főleg klasszikus szerzők művei (Count Basie, Glenn Miller, Duke Ellington) hallgatók, de nem idegen to-

lünk a modernebb és/vagy a rockosabb hangzás sem. A K. J. O. megalakulása óta azonos formációban játszik: 4 trombita, 6 harsona, 6 saxofon, zongora, dob, gitár, basszus. Elsőként VIII. Nemzetközi Bohém Ragtime és Jazz Fesztiválon 1999-ben mutatkoztunk be, ahol ez évben is sikerrel fogadott bennünket a jazzt értő füllel hallgató közönség. Kiemelném még a Kaposi Művészeti Hetek hangversenysorozatán való szereplésünket. A Különléges Hangszerek Fesztiválján Bergendy Istvánnal játszott az együttes.

- **Nem furcsa, hogy már két vendégművészt említettél?**

- Lehet, hogy számodra igen, de nekem pont ez a célom. Az idei - december 18-i - önálló koncertünkön Bényei Tamás, a Hot Jazz Band trombitása lesz a vendégünk. Minden évben így szeretném megszervezni.

- **Mit érdemes tudni még a decemberi koncertről?**

- Az egyik fontos változás, hogy idén december 18-án rendezzük az önálló hangversenyünket, melynek nem titkolt szándéka az ünnep előtti hangulat megteremtése. A másik fontos tudnivaló, hogy helyszínül most a Tudomány és Technika Háza 2. emeleti nagytermét választottuk.

- **Kinek ajánlja az együttesét?**

- Mindazoknak, akik szeretnék másfél órára kikapcsolódni a szórakoztató - jazz műfaj segítségével. Szeretettel várunk - korhatár nélkül - családokat, barátokat az immár hagyományosan megrendezésre kerülő K. J. O. önálló koncertjére, mert a tradíciókat szeretem.

Pekáry Andrea

Kárász Tibor kecskeméti fiatalembernek két alapelve van az élethez. Az egyik, hogy akárhová veti a sors, mindenütt igyekszik jól érezni magát. A másik így szól: segíts magadon, akkor mások is tudnak neked segíteni.

Tibor nagy hátránnyal indult harminc évvel ezelőtt az életnek. Születése után csecsemőotthonba adták, öt éves koráig intézetben élt. Akkor nevelőszülőkhöz került, Apostagra. Csernák János és felesége szeretetben nevelték a többi fogadott és két saját gyermekükkel együtt, de mert idősek és kevésbé szülők voltak, Tibor 11 évesen újra otthonba került, ezúttal Dunavécsére.

- Szerettem ott - emlékszik vissza azokra az időkre - Többen is pártfogoltak, segítettek, láttak bennem fantáziát. Mentem többfelé dolgozni, én, mint intézeti gyerek már kerékpárt is tudtam venni, nagy szó volt az! A Dunavécsesi Petőfi Múzeumban is dolgoztam, fogadtam a látogatókat, beszedtem a pénzt. Megbíztak bennem. Amikor visszakerültem Kecskemétre, az intézetből nem is akartak nevelőszülőkhöz adni, azt akarták, hogy tanuljak. Végül mégis kiadtak, mert a nevelőszülők megígérték, hogy tanulhatok. De mégis két évig kellett küszködnöm érte! Elvégeztem a dolgozók általános iskolájának 7-8. osztályát - mert engem elsőben kisegítő iskolába irányítottak, nem tudom, miért, és ez ma is fáj egy kicsit -, aztán rögtön mehettem gimnáziumba, 4-4-es átlaggal.

Tibor kecskeméti nevelőszülői fuvarosokként keresték a kenyerüket. A munka sok volt, kellett a segítség, nem örültek, hogy gimnáziumba jár. Nem tudott lépést tartani a többiekkel, nem ért rá tanulni.

- Nem nehezteltek az akkori nevelőszülőimre, hogy sokat dolgoztattak - mondja Tibor - Szerencsésnek mondhatom magam, hogy nem kerültem olyan drasztikus körülmények közé, mint egyik-másik intézeti fiú. Nem volt meleg, családi légkör náluk, de megvolt a haszna is annak az időnek: megtanítottak a kitartásra, munkára, becsületességre, és ezekre tudom alapozni az életemet.

Tibor úgy gondolja, az ő igazi élete 23 éves korában kezdődött, amikor elhagyta a fuvaros családot. Addig nem is tudta, mi az a világ. A Gömöri családnál élt egy évig, ahol olyan praktikus dolgokat tanult

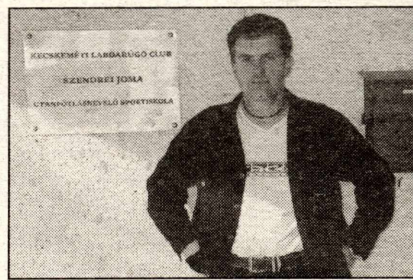
meg, mint a mosás vagy a helyes viselkedés, táplálkozás. Olyasmiket, amiket igazi családban felnövő ember ennyi idősen már régen tud.

Tibornak mindig fontos volt a tanulás. A katonaság után biztonsági őr tanfolyamot végzett. 1997-ben jó eredménnyel leérettségizett a Németh László Gimnáziumban, aztán alapfokú edzői tanfolyamra járt. A megyei önkormányzat segítségével elvégzett egy középfokú sportmenedzseri tanfolyamot a Testnevelési Egyetemen. Szeretett volna továbbtanulni, fel is vették a TF-re, de pénz hiányában nem tudta megkezdeni tanulmányait. Pécsre, a szociálpedagógia szakra azért nem vették fel, mert nem "szakirányú munkahelyen" dolgozik.

Életének másik mozgatórugója a sport: a foci és a sakk. A sportnak köszönheti legjobb barátait és számos ismerősét.

- Molnár Péterrel, akinek sokat köszönhetek, a kecskeméti focipályán ismerkedtünk meg. Az édesanyja lett a keresztanyám, az ő révén keresztelkedtem meg. Nem vagyok vakbuzgón vallásos, de sokat jelent nekem a hit. Próbálok aszerint élni. Nyáron záródokúton voltam Ukrajnában. Háromszázán jártuk végig az ősmagyarok útját, csodálatos élmény volt. Másik kedves barátom és pártfogóm Sugár György. Ő a sport területén segített sokat nekem, hogy ne csak ilyen "sablonos" ember legyek, hanem a sport által élvezzem is az életet. Osztovis Ádámot még gyerekkoromban ismertem meg. Példakép volt előttem, húzóerő, hogy én is tanuljak. Pesten dolgozik, az Andersen Consulting cégnél, ma is tartjuk a kapcsolatot, sőt, a szüleivel is. A Boros-család fontos még az életemben. Hétvégeken járok hozzájuk segíteni, de akkor is mennék, ha nem adnának pénzt, mert igazi családi hangulat van náluk. Kisebb nagyobb csomagokat készítenek nekem. Névnapi, születésnapra meghívják, karácsonykor a szentestét náluk szoktam tölteni. Azt hiszem, értékelik, hogy számíthatnak rám, és nem érzetik, hogy én csak "szegény intézeti gyerek" vagyok. Nem sajnálattól foglalkoznak velem, hanem úgy fogadnak, mint normális embert.

Tibor 1995 óta a Bács-Kiskun Megyei Munkaügyi Központban dolgozik, recepciós-ként. Szeret itt, úgy érzi, kollégái elfo-

gadják, sokan segítenek is neki. Ebben a munkában azt szereti legjobban, hogy ő találkozik először az ügyfelekkel. Itt barátságosnak, lelkiismeretesnek és türelmesnek kell lenni, mert az ügyfél számára fontos az első benyomás. Tibor, mivel nincs lakása, Gyurisné asszony segítségével jelenleg a portásfülké mellett szobában rendezkedett be.

Kárász Tibor egyszer, még egészen kicsi korában találkozott a szüleivel.

- Az ember életében mindig fontos a megbocsátás - mondja - Én nem haragszom a szüleimre, megbocsátottam, és ezzel letudtam a dolgot. A fuvaros nevelőszülőimhez is a mai napig visszajárok segíteni. Nem szeretem az olyan szülő-gyerek kapcsolatot, ami abból áll, hogy a szülő felnevelte, aztán a gyerek többet rá se néz. Nem gondolkozhatok úgy, mint mások. Szeretnék én is családot, de szegénységre nyomort hozni, mi értelme? Nettó 28 ezer forintot keresek, ebből nagyon nehéz. Aztán járunk a városházára segélyért? De azért remélem, lesz nekem is család, nem csúszom ki az időből. Csak egy picike háttér kellene. Az az álmom, hogy tovább képezhessem magam a sport területén. Szeretnék foglalkozni karitatív tevékenységgel is. Embereknek segíteni. Azt szoktam mondani az intézeti gyerekeknek, tanulókat meg, addig, amíg nem produkáltak, nem mutatják meg, hogy a hátrányos körülmények ellenére is szeretnék valamit elérni az életben, addig nem is fog nektek segíteni senki. Csak beszélni róla, hogy mit akartok, az nem elég. Úgy vagyok vele: nagy célokat tűzök magam elé, és lépésenként haladok. Nem csalódás, ha nem értem el, de megtettem érte mindent, tiszta lelkiismerettel. Huszonhárom évet nem lehet pár pillanat alatt pótolni. De optimista vagyok: a rosszra csak jobb jöhet. S még a rosszából is mindig megpróbálok leszűrni valami jót. m.á.

Dáriusz hajléka

2000 márciusában két fiatalember elhatározta, hogy filmet fog forgatni, Villám Attila és Tóttós Kornél. Tizenhét évesek. Megcsinálták. Nyáron, a kecskeméti Multiplexben mutatták be filmjüket. A díszbemutató minden várakozásukat felülmúlta. A Dáriusz hajléka sikert aratott. A film egyik alkotóját, Villám Attilát kérdeztem:

- **A történet három fiatalról szól, akik megismerkednek a kábítószer világával. Bemutatjátok az okokat, ami rávette őket a szerek kipróbálására, végül pedig az "út végét", a halált. Miért pont ezt a témát választottátok?**

- A kábítószer mostanában már nem tabu téma. Mindinkább nyilvánvalóbbá válik, hogy a fiatalok nemcsak hallanak a drogokról, hanem használják is őket. Ezt próbáltuk feldolgozni úgy, hogy filmünkkel utat mutassunk a kábítószer hatása alatt élőknek. Ki akartuk mondani a valóságot, amit nem mindenki lát, megmutatni az érzést, amit kivált egy szer, és felnyitni a használók szemét, hogy mivé válnak a fogyasztás után.

- **És szeretetek sikerült ezt megmutatnotok? Az a réteg, amelynek a film üzenete szól, megértette a mondanivalóját?**

- Igen, azt hiszem, sikerült. De hogy megértették-e azt igazán, nem tudom, hiszen a film elsősorban a szülőknak szól. Jó pár olyan barátom van, akinek túl későn jött rá a családja, hogy baj van. Ez a film elgondolkodtatja a szülőket, hogy ha nekik is drogos gyerekek van, vajon mit rontottak el, és hogy lehet-e még rájuk segíteni? Ha pedig olyan szerencsések, hogy ilyen még nem történt meg velük, akkor azon kell elgondolkozniuk, hogy mit kell csinálniuk, hogy ezután se jusson gyerekük a

kábítószer közelébe, ne jusson el a kipróbálásig, a fogyasztásig.

- **Úgy tudom, hogy a film nagy botrányt kavart. Sokak szerint talán túl "hitelesre" sikerült, s felfő, inkább buzditja a fiatalokat, mintsem elriasztaná őket a kábítószeresektől?**

- Sokan megkérdézték, hogy jutnak eszembe - 17 évesen - ilyen gondolatok. Erre én csak annyit szoktam mondani, hogy mivel én is gyerek vagyok, és a fiatalok világában élek, meg is tudom érteni a problémáikat. Manapság a kábítószer teljes mértékben közhely, talán ez az oka, hogy a film egy kissé durvára sikeredett... Mert hisz a hitelességre törekedtünk. Próbáltuk a valóságot bemutatni mindenféle "színészkedés" nélkül. Mondhatnám azt is, ez inkább egy dokumentum jellegű film. Ezért is szeretnénk volna először a filmet az iskolánkban bemutatni, de a tanári kar egy részének az volt a véleménye, hogy ez a diákokra rossz hatással lenne, látni egy ilyen világot, egy ilyen életet, mint amit ezek a filmbeli fiatalok élnek... Azóta viszont sokan mondták, hogy a Dáriusz hajlékával lehetne egy drogellenes kampányt csinálni. Ebből is látszik, a vélemények mennyire eltérőek.

- **Szóval... Voltak olyanok, akiknek kifejezetten nem tetszett?**

- Ez a film nem azért készült, hogy tetszen, vagy ne tetszen! Tényt akartunk adni, hogy ilyen bizony van az életben. Ám az emberek elfordítják a fejüket, s nem akarják észre venni, hogy a fiatalok élete - sajnos - mennyire eldurvult. Ez a film információkat akar adni a társadalom minden rétegének, hogy baj van, s nem árt végre foglalkoznunk a problémával.

- **A szereplőválogatás hogyan zajlott?** - A színészi játék helyett inkább karakterekre próbáltuk építeni a filmet. Olyan embereket kerestünk, akik tisztában vannak ezzel a világgal, viszont nem élvezői a kábítószereknek. Egy-két színész már megpróbálta a drogot, de nem váltak rabjaivá. Így tisztában voltak a hatásokkal, s ezért lehet, hogy játékuk hitelesre sikeredett. Egyébként nagyon meg vagyok elégedve velük, a forgatás könnyen ment, főleg ahhoz képest, hogy legtöbbjük először találkozott kamerával.

- **Az első film sikere után gondolkodtok-e már a másodikon?**

- Természetesen. Tervezzük a második filmet, sőt, el is kezdtük forgatni. A címe: Fényévek.

- **Úgy látom, komoly terveid vannak a filmrendezéssel kapcsolatban. Egy év múlva érteszél. Merre szeretnéd folytatni a tanulmányaidat?**

- A legfőbb álmom a Film- és Színházművészeti Egyetemre való bekerülés. Ezért filmmezünk, s szeretnénk - egyelőre persze csak amatőr szinten - bekerülni a filmes médiába. Mivel ez az iskola Budapesten található, úgy érzem, ott a lehetőségeim nagyobbban lesznek.

- **Sok sikert kívánok ehhez, s remélem egyszer majd, mint híres filmrendezővel készíthetek interjút. Befelezésül még egy kérdést: Miért szeretsz filmezni?**

- "Mert a jó ízlés, az nevelés, de a botrány az egészséges!"

Írta:

Pálvölgyi Tímea

A szauna fiatalít

Bár eddig szerencsénk volt az időjárással, sajnos, valószínűleg idén is lesz bőven részünk hideg, ködös, fagyos napokban, hóban és sárban. Meg abban, ami együtt jár a téllal: a napfény hiányából

adódó enyhe depresszióbán, a megfázásban, ágyának döntött influenzában.

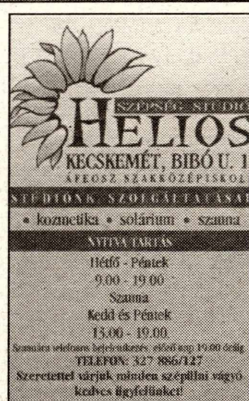
Ezeket a kellemetlen téli betegségeket azonban meg lehet előzni. Nemcsak azazal, hogy megfelelően öltözködünk, hanem például egy jó kis izzasztókúrával is. Nem véletlenül kedvelik annyira északi szomszédaink a szaunát. Évszázadok tapasztalatai alapján jól tudják, hogy a szauna nemcsak a bőrnek tesz jót, de az egész immunrendszernek is. Élénkíti a vérkeringést, eltávolítja a szervezetből a méreganyagokat, erősít, és - aki próbálta, tudja - jókedvre derít. Kellemesen elfáraszt, mégis új energiát ad.

Hogyan szaunázzunk? Mindenekelőtt szánjunk rá elegendő időt, legalább egy-másfél órát, de lehet kettőt is. Fáradtan ne menjünk a szaunába, mert túlterhelhetjük a szervezetünket. Előtte ne igyunk sokat, ám utána annál többet, ásványvizet, gyógyteákat, gyümölcslevet (egy kis sör azért megengedett, főképp, ha utána már csak haza megyünk). Egy-szerre 8-12 percet töltünk a kabinban, de mindenképpen csak annyit, amíg jól érezzük magunkat. Ha kijöttünk, hideg vízzel zuhanyozzunk, és pihenünk egy negyedórát. Legfeljebb háromszor menjünk vissza az izzasztókamrába, s az

utolsó szauna-menet után tartsunk hosszabb szünetet, ne hogy felöltözés után újra kiizzadjunk. Szaunázni legjobb társaságban. Így kellemesen telik az idő. Az orosz nők szerint - akik szintén nagy kedvelői eme időöltésnek - a szauna kifejezetten fiatalító. Gyorsan lefogyni nem lehet vele, bármennyit izzadunk is. Segíti a méreganyagok távozását, így hosszabb távon segítheti fogyókúránkat.

Ha mindezek után kedvük támad egy kellemes szaunázáshoz, várjuk Önöket az Áfesz Szakközépiskolában lévő Helios Stúdióba, ahol napfény-hiányukat is kúrálhatják a szoláriumban. A szauna és a mértékletes szolárium-fürdő segítségével elkerülhetik a téli nyomott hangulatot, a megfázást, és fiatalodhatnak néhány évet. Szeretettel várjuk kedves vendégeinket! (Telefon: 76/327-886/127m.)

Vendég tanulmányúton

A sok kecskeméti segítséggel felépült és most már ténylegesen is működő marosvásárhelyi katolikus ifjúsági központ, a **Deus Providebit Tanulmányi Ház igazgatója, Molnár József (történelemtanár)** volt három napig a **Kecskemét-Marosvásárhely Baráti Kör Egyesület és több mint tucatnyi kecskeméti társ intézmény, szervezet és a főplébánia vendége, tapasztalatszerzés és ismerkedés céljából. Képünkön a Civil Ház Szolgáltató Központ vezetőjével, Budainé Nagy Katalinnal (balról) és Rigóné Kiss Évával, a Máltai Szeretetszolgálat vezetőjével beszélget Molnár József.**

Erdélyi kör Kecskeméten

Egy éve alakult meg Kecskeméten az Erdélyi Magyarok Bács Megyei Egyesülete. Beszámoltak az eddigi munkáról, új tagokat köszöntöttek, tisztségviselőket választottak. Dr. Kövesdi Pál, az Erdélyi Köri Országos Szövetségének elnöke - vendégként - is köszöntötte őket és ismertette tevékenységüket.

Hideg Antal emlékére

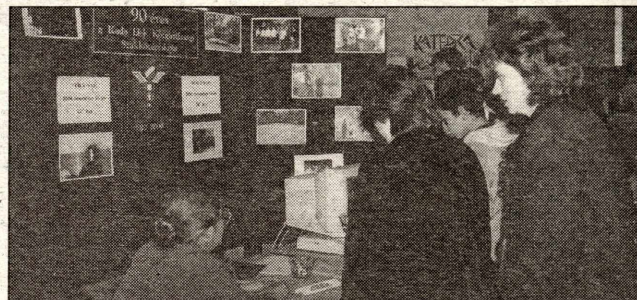
Már egy éve, hogy nincs közöttünk Hideg Antal. Lapunk munkatársai között is tisztelhattuk - sokak mellett nekünk is hiányzik. Ma már nem mindenki tudja, hogy költőként az irodalmi közéletben is aktív ember volt, az elsősorban fiatalokat tömörítő József Attila kör titkáráként az országban is jól ismerték. Alpolgármesterként - a 90-es évek elején - mulhatatlan érdemeket szerzett abban, hogy művészeti tagozat indulhatott a Kandó Szakközépiskolában. Elérte, hogy a volt DUTÉP ipartelepen önálló épületet kapjanak, amelyben máig színvonalas képzőművészeti képzés folyik. Minderre gondolva, a Köztér Kulturális Egyesület, az iskola Művészeti tagozata a Nemzetközi Kerámia Stúdió (ez volt utolsó munkahelye) és a család a tagozatos tanulóik számára képzőművészeti pályázatot hirdetett, Hideg Antal gyermek és "felölt" verseinek illusztrálására. A zsűri (Balanyi Károly, Damó István és Probstner János) mintegy húsz alkotást tartott érdemesnek arra a kiállításra, amely a Nemzetközi Kerámia Stúdió kiállítótermében (Kápolna u.) nyílik december 12-én (kedden) 17 órakor. Csönd-vezeték címmel és karácsonyig tekinthető meg. Megnyitja illetve köszöntőt mond: Hideg Antalné Magdi és Probstner János.

A Katona József Emlékházban a **Fiatalkor Fóruma** című sorozat következő rendezvénye 2000. december 7-én (csütörtökön) 15 óra 30-kor lesz. Téma: "Magyarhon szépségei" (Jókai és Kecskemét). Előadást tartanak: Csomák Melinda és Székely Gábor (A Kecskeméti Református Kollégium Gimnáziumának 11. oszt. tanulói) Mindketten résztvettek a fenti címmel meghirdetett Kárpát-medencei Jó-

kai-pályázaton, amelyen a legjobbak között szerepeltek és korreferátumot tarthattak a 2000. november 11-én, Révkomáromban (Komárno, Szlovákia) megrendezett Jókai konferencián. Az Emlékház kiállításai megtekinthetők: kedd-szombat 10-14 óráig. Katona József u. 5.

A **Bánk bán színpadi életéből című kiállítás megtekinthető 2000. december 16-ig.**

Pályaválasztás

Ismét sok látogatót vonzott az Ifjúsági Otthon pályaválasztást segítő rendezvénye, amelyen a kecskeméti középfokú oktatási és egyéb képző intézmények, szervezetek mutatkoztak be.

Vetélkedő - első forduló

Felvételünk a Kecskemét-Marosvásárhely műveltségi vetélkedő megnyitóján készült. A verseny 2. fordulójának feladatait az alábbiakban adjuk közre.

A Marosvásárhely-Kecskemét műveltségi vetélkedő 2. fordulója

Híres emberek Marosvásárhelyen

1. Híres családok. Nevezd meg a személyeket!

a. Apa és fia - matematikusok

Milyen intézmény viseli a nevüket Marosvásárhelyen illetve Kecskeméten?

Melyik városban áll a szobruk?

b. Apa, fia, unoka - krónikások

2. Válaszoljatok a kérdésekre!

a. Az Arany mesekönyv írója

b. Tibeti - angol szótárt szerkesztett (keresztneve nélkül)

c. Marosvásárhelyen írta utolsó levelét feleségének a segesvári csata előtt

d. Kezdeményezésére 1793-ban megalakult az Erdélyi Magyar Nyelv-művelő Társaság

e. Marosvásárhely híres könyvtárának alapítója

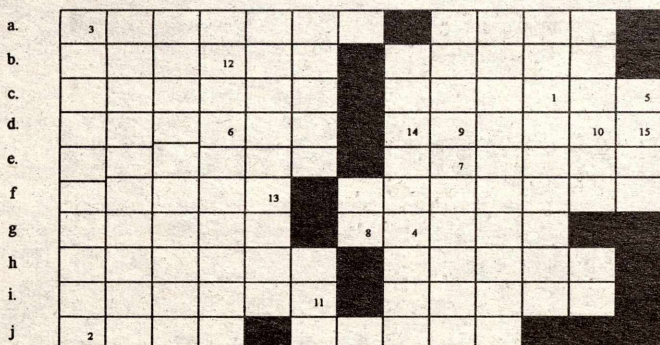
f. A Kultúrpalota egyik tervezője

g. A Kultúrpalota másik tervezője

h. A Vártemplom lelkesze, ő alapította Kemény Zsigmond Irodalmi Társaságot

i. Kastélyában találkoztak az Erdélyi Helikon tagjai

j. Üvegfestményei a Kultúrpalotát díszítik

Kit rejtenek a számozott betűk?

Mit köszönhet Marosvásárhely a nevezetes személynek? (A válasz terjedelme: max. A/4-es lap.)

3. Csoportosítsátok az összetartozó neveket, helységeket, "foglalkozásokat", évszámokat!

a. Báthory István, gróf Bethlen István, Bekes Gáspár, báró Kemény János, gróf Bethlen István Balassi Bálint

b. Gernyeszeg, Kerelőszentpál, Marosvécs

c. Miniszterelnök, fejedelem, az erdélyi irodalom és színház mecénása

d. 1903 - 1971., 1575. július 8., 1921 - 1931.

Erdélyi Pantheon

1. Mindketten Hollandiában tanultak, a XVII. században éltek.

a. A község, ahol született, Sepsiszentgyörgy és Brassó között van. Beépült a nevébe is. Gyulafehérvárott, majd Kolozsvárott tanít. Fő művei: Magyar Encyclopaedia, Az iskolák feletti szükséges voltáról.

b. Nyomdát alapít Kolozsváron.

2. Kitől idéztük a következő versrészleteket? Mi a versek címe?

a. "Katona József elmaradt s dúlt lánggal égett Kecskeméten."

Segítségül idézünk egy másik verséből is.

"Barna patakja

napra kacagva

a lomha Marosba csengve siet.

Zeng a csatorna,

Zeng a hegy orma

S zeng - ügye zeng, ügye zeng a szíved?"

b. Ki írta az alábbi versrészletet? Mi a címe?

"Volt a Küküllőn egy malom, mormolását most is hallom."

Milyen családi kapcsolat van a két szerző között?

3. Kire ismersz az idézetből?

"Azért vagyunk a világban, hogy valahol otthon legyünk benne."

4. Ki az az író, akinek művei alapján készült a levél?

Írd le a művek címét is!

"Kedves Világszép Nádszál Kisasszony!"

Kérlek, ne szomorkodj! Tálts Jankó hajnal után indul, amikor a kék lilium kinyílik. Ekkor tud égi harmatot gyűjteni a kulacsába, hogy szabaduláskor azonnal ihass.

Jaj, olyan nehéz egy szabadítást megszervezni, hogy egészen összekuszálódott az árvalányhajam!

Jankó útközben szakít az aranyalmafa gyümölcséből, védelmedre viszi az arany nyílvesztőt. Mindent nagyon pontosan elmagyaráztam. Tudja, hogy nem fogadhatja el Rókané mézes - mákos kalácsát.

Az első, amit meglátsz, egy rózsaszál, ezt a rózsát nevető királykisasszony küldi neked.

Hamar hazaértek, mert az aranyászó csikó jó cimborája Jankónak.

Alig várom, hogy itthon legyél, és magamhoz ölelhesselek.

A halhatatlanság országa, 2000. november

Szélike királykisasszony

5. Kire ismertek a titkosírással írt szöveg alapján? Fejtsétek meg a titkosírást! Kiről van szó?

16 29 25, 12 29 1 11 15 18 34 31, 10 28 16 32 10 31,

15 29 24 6 1 19 24 21 31 9 29 38 9 39 27, 1 39 9 29 6 10 20 15

14 9 19 15 18 24 22 4, 19 1 28 31 9 29 18 9 31 32 27 17 9

6. Írói nevén Kisbán Miklós. Művészeti író, festő, díszlettervező. Értékes műgyűjteménye a Nemzeti Múzeumra szállott.

Nevezd meg a sokoldalú művészt!

A megfejtést segíti a megadott szakirodalmon túl:

Erős Zoltán: Magyar irodalmi helynevek A-tól Z-ig

Móra F. Könyvkiadó, 1985.

7. Fejedelmi totó

1. Ki az az erdélyi fejedelem, akinek szobor őrzi Marosvásárhelyen az emléket?

1. II. Rákóczi Ferenc 2. Wesselényi Miklós x. Bethlen Gábor

2. Kit választottak Marosvásárhely határában, dinnyeföldön fejedelem-mé?

1. Kemény János 2. II. Rákóczi Ferenc x. Báthory Gábor

3. Ki volt az a fejedelem, akit lengyel királlyá is választottak?

1. Báthory István 2. II. Rákóczi György x. I. Rákóczi György

4. Kinek a fejedelemsége idején nyilvánították szabad királyi várossá a helyet, Marosvásárhely néven?

1. Rákóczi Zsigmond 2. I. Apaffi Mihály x. Bethlen Gábor

5. Ki használta először a fejedelem címet?

1. Szapolyai János 2. János Zsigmond x. Báthory Gábor

6. Ki az az erdélyi fejedelem, akit a felkelt magyar rendek a szerencsi országgyűlésen Magyarország fejedelmévé választottak?

1. Kemény János 2. Székely Mózes x. Bocskai István

7. Kolozsvárott választották fejedelemmé, fejedelmi dinasztia kezdődik vele. Ő építette Szerencs várát.

1. Rákóczi Zsigmond 2. Bethlen Gábor x. Báthory István

8. A művészetek és tudományok pártolásában is kitűnt Erdély fejedelméi közül.

1. II. Rákóczi Ferenc 2. Thököly Imre x. Bethlen Gábor

9. Egyetlen erdélyi fejedelem, akit tudatosan felkészítettek az uralkodásra. 20 évesen váradi kapitány, 21 évesen választották fejedelemmé.

1. I. Rákóczi György 2. II. Apaffi Mihály x. II. Rákóczi György

10. "Papnak lett volna alkalmasabb, mint fejedelemnek" - mondták róla kortársai.

1. II. Apaffi Mihály 2. I. Apaffi Mihály x. Báthory Gábor

11. Fejedelemségét nem szultáni okirat, ún. athname erősítette meg.

1. Thököly Imre 2. Kemény János x. I. Apaffi Mihály

12. Visszaszerezte az eladományozott kincstári birtokok egy részét. Megnyitotta Erdély határait az idegen bányászok, mesterek és kereskedők előtt, később bevezette a marha, a só, a viasz, a méz stb. külkereskedelmi monopóliumát.

1. Bethlen Gábor 2. Brandenburgi Katalin x. II. Rákóczi Ferenc

13. Gyulafehérvárott erdélyi fejedelemmé választották, Szécsényben vezérlo fejedelemmé, fejedelmi székebe Marosvásárhelyen iktatták be.

1. Bocskai István 2. János Zsigmond x. II. Rákóczi Ferenc

13+1. Felvette Erdély és a Részek fejedelme címet, és egyben lemondott a választott magyar királyi címről.

1. János Zsigmond 2. II. Rákóczi György x. Bethlen Gábor

Irodalom: Bertényi - Diószegi - Horváth - Kalmár - Szabó: Királyok könyve Officin Nova, Gyula, 1994.

A II. fordulón 83 pont érhető el.

Beküldési határidő: 2000. december 15. (Kecskeméti Ifjúsági Otthon, 6000 Kecskemét, Kossuth tér 4.)

"Marosvásárhely - Kecskemét"

Kérjük minden munkatársunkon tüntessék fel a vetélkedő csapatok nevét!

Kiegészítő foglalkozás: 2000. december 7. csütörtök, 15.00 óra

Helye: Katona József Könyvtár

Téma: Irodalmi barangolás Erdélyben

Minden csapatból 2-2 fő megjelenésére számítunk!

Szakirodalom: a Kecskeméti Ifjúsági Otthon ügyeleténél és a Katona József Könyvtár Gyermekeirodalmában helyben olvasással használható.

A Kárpát medence karizmatikus közösségeinek találkozója

Október 26-29. között a pannonhalmi bencés kolostor adott otthont a Kárpát medence HÁLÓ közösségei találkozásának. A HÁLÓ a Római Katolikus Egyházon belül működő karizmatikus közösségek összefogását, tájékoztatását vállalja feladatának, ami a Kárpát medence egész területére - mintegy 700 közösségre - terjed ki. Pannonhalmára 330-an érkezünk, ebből 16-an a kecskeméti Szentcsalád Plébániáról. Magyarországról 20, Felvidékről 9, Kárpátaljáról 7, Vajdaságból 13 és Erdélyből 23 közösség képviseltette magát.

Horvátországból először tudtak eljönni egy közösség képviselőivel.

A HÁLÓ találkozó három szekcióban végezte munkáját:

I. Nevelés: egyik előadója Jelenits István piarista, volt tartományfőnök.

II. Kommunikáció, előadók: Juhász Judit és Szabó Ferenc voltak.

III. Közösség, előadó Jávorka Lajos és Hardi Titusz atyák voltak.

Előadást tartottak még Christoph Schönborn bíboros, bécsi érsek és Nemeskürty István kormánybiztos.

Az összejövetel fő feladatának tekintette a lelkeség egyházon belüli erősítését, a II. Vatikáni zsinaton megfogalmazott célkitűzések tovább magyarázatát, ill. végrehajtásának segítségét.

A karizmatikus közösségek összefogásával egyre nagyobb erőt képviselnek, ami a megújuló Római Katolikus Egyház számára nagy segítséget jelenthet. Nem távoli feladatának tekinti, hogy mozgalmakká váljon, ami a magyarság földrajzi helyzetétől független - összetartozását jelenítheti meg.

Gódor József

A 30-as évek Tel-Avivjának mai szemmel is modern építészetét bemutató fotókiállítás nyílt a volt kecskeméti zsinagógában, a mai Technika Házában. Tervezik, hogy hasonló jellegű kiállításokra rendszeresen sort kerítenek. Képünk a megnyitóján készült, középen az egyik lelkes szervező, Somodi Henrietta.

A Szókraténusz Játék-múzeum december 2-án és 3-án textilnyomtatásra várja a gyerekeket, 9-én délelőtt textiljátékok, délután nemezelés lesz. 10-én vasárnap délelőtt 10 órától születésnap malombajnokság lesz, ahová elsősorban családi nevezéseket, nagyszülőket és unokákat várnak. 2-án és 16-án délután az aprók táncához a Hegedűs együttes szolgáltatja a talpalávalót. 17-én papírmérítés lesz, 23-án és 30-án pedig karácsonyi illetve szilveszteri készülődés jegyében ajándék és álarc készítés lesz a program.

Repülőmodellezők

Álmodtam az éjjel. Egy furcsa, fából tácolt repülőalkalmazáson kellett átmennem a szomszéd városba. Lassan emelkedtem, s ami furcsa: nem az alatt elúszó táj látványa maradt meg bennem, hanem a felhők, s maga a repülés szédületes boldogsága, a határok nélküli szabadság élménye. Mint más, én sem szoktam emlékezni az álmaimra, de ez eleven volt, tiszta még két nap múlva is, amikor felkértek, hogy írjak cikket a kecskeméti repülő-modellezőkről.

Több, mint negyvenhárom tagunkkal most az ország legnagyobb vidéki klubja vagyunk - kezdő bemutakozásukat a vezető, Szklenár Emil (csoporthép jobb szélén áll). Bár jelenleg is több országos bajnokunk van, igazi fénykorunkat régi MHSZ-es időszakunkban éltük. (Jelenleg is a Bajcsy-Zsilinszky utcai volt MHSZ-székházban találkozunk péntek délutánokként.) Sikeres, nagy hírű klub volt a miénk. Még a félegyházi klubot is mi segítük át a kezdeti nehézségeken. A társadalmi változások viszont nem kedveztek nekünk. Igen kevés önkormányzati támogatást élvezve önfenntartókká váltunk. De beszéljünk a jóról is. Eredményeink még ma is a régiak. A modellezés csúcsa a műrepülő kategória. Ennek tavalyi bajnoka, idén az épp két hete Mátyásföldön rendezett országos verseny második helyezettje, Sebő Ferenc (csoporthép balról a második), a mi tagunk. Ez csak egy példa a sokból. Az, hogy ma is a legjobbak közé sorolnak bennünket, a megmaradt, kitartható és anyagilag is áldozni tudó sporttársak érdeme. De azok az anyagi erők, amelyek hosszútávon a klub működését, az utánpótlás kinevelését, versenyeken indítását, a nemzetközi szintre való kijutást biztosítanak, már nem áll a rendelkezésünkre. Baranyi László (csoporthép közepén guggol), egyik legtehetségesebb tagunk a magyar válogatott tagjaként versenyezhetett volna Görögországban, de pénzühiány miatt ez is meghiúsult. Visszatérve, míg régen a szervezési feladatokat függetlenített klubtitkárok látták el, mára már az alapkommunikációt segítő országos lap, a Modellezés is szép csendesen megszűnt. Más: régen képzett MHSZ-oktatók keze alatt egyidőben kb. ezer gyerek modellezett a városban (pl. többek között az Úttörőházban), ma egyetlen kezdő fiatal sincs a sorainkban, vagy ha be is téved valaki, hamar kiesik a sorból. Ez egészen pontosan azt jelenti, hogy addig él ez a klub, amíg mi.

Drága sport a repülő-modellezés?

Nézzé - mutat fel az épp repülő modellre a nagyműltű röplabdaként is ismert Szekeres István (csoporthép bal első) -, ott fenn, az a kis gép, melyet csak feldobni kell, utána adott repülési lendülete alatt vissza kell irányítani pontosan a kézbe, durván hatvan-hetvenezer forintot ér. De ez még a legegyszerűbb. Egy 30 köbcentis gép belekerülhet akár félmillióba is. Akkor sem olcsóbb, ha nem készen veszem, hanem én készítem, de óriási a különbség a kettő között. Vértel modellező kész gépet nem vásárol. Hiszen épp az a lényege, hogy érezzem, milyen apró, alig észlelhető, egyéni technikai változtatások kellene az egyre tökéletesebb repüléshez. Gondolja el, néha egy jól tervezett vitorlázó otthagya a motoros gépeket. Aztán, mire végre kész a gép, lehet vigyázni, nehogy megsérüljön. Itt van meglőve a fiatal. Ha elvisszük a versenyre, s nem sikerélménnyel jön haza, hanem egy összetört géppel, akár három évre is lenullázhatja magát. Nem tud egy-kettőre új gépet összerakni, hisz a minimális anyagszükséglet is több tízezres nagyságrendű.

Nehéz irányítani ezeket a játékszerű masinákat?

Elmondok egy példát - veszi át a szót az előbb röptető Szöllösi József (csoporthép balról a negyedik). A Mátrában voltunk, mikor odajött hozzánk egy profi, rendes nagy gépen vitorlázó-repülésből vizsgázott nő, hogy szeretné kipróbálni a modelljeinket. Hiába igyekezett, nem ment neki, pedig a vezérlőpult szinte ugyanaz. Mindez fordítva sokkal egyszerűbb. Bármelyik gyakorlott modellező helytáll nagy vitorlázóban ülve is.

A fizikai állóképességen túl idegsport is ez?

Kada Erika

Biztos, hogy nagy koncentrációt igényel, amit erősen befolyásol a mindenkori pszichikai erőnlét. Sokéves modellezőt is érhet bal eset. Egyszer nyitva maradt a Ford Transzít hátulja, be is "sétált" véletlen egy gép. Ennél komolyabb volt, amikor egy Dáciát úgy nyitott fel a felszálló 10 köbcentis modell, mint egy konzervet.

Beszélné a kisgépek fajtáiról? - kérdezem Formádi Józsefet (csoporthép jobbról a második), a klub nagy öregjét.

Nagyon érdekes a körrepülő, mely egy vagy két acélszállal van összekötöttségben az irányítóval. Van makett-forma is, mely az igazi élethű mása. A hagyományos fajtákból ma már csak a szabadon-repülőkkel és a rádióirányításúakkal találkozhatunk. Ugyancsak sokszínű az általuk nyújtott produkció. (Nálunk már nem látni, de Nyugaton még kedveltek a COMBAT- versenyek, ahol két szembenálló gép egy adott körsugáron igyekszik le vadászni a másik farkára erősfitt krepp-papírszalagokat.) A FAI (a repülőmodellezők nemzetközi szervezete) szabályzatát betartva a műrepülő kategóriában például legfeljebb öt kilogrammos önsúlyú, 2x2 méteres kiterjedésű gép versenyezhet. Az irányítótól való távolsága 70 méter. Egy képzelt téglalap alakú pályán, mint valami mozikép-ernyőn röptülve mutatja be tíz percen át megadott sorrendben, folyamatosan 18 különböző figuráját, melyet a műkorcsolyázókhoz hasonlóan pontoz a zsűri. Értékelik többek között az egyenes és a körrepülés szabályosságát, a figurák (dugóhúzó, lassú és gyors orsó, M-figura, stb.) egymagasságúágát is. 2001-től újabb előírás lesz a szabadonválasztott zenére történő bemutatás.

Miközben Baranyi László bravúros repítését nézem, sajátosan folytatódik melletttem a párbeszéd:

Sajnos, ez is az a terület, ahol pénzühiány miatt utcára engedünk egy csomó gyereket. Tudom, hogy abból az évi ezer gyerekből, akik modellezni tanultak, nem mindből lett pilóta (bár az is lett), de valamit megtanultak. Elsősorban - nem annyira katonás, mint inkább emberi - fegyelmet. Hogy miközben maximális segítséget kaptak a modell elkészítéséhez, nekik is be kellett tartani a szabályokat. Megtanulták, milyen anyagnak milyen tulajdonságai vannak. Hogy ha így vágja a fát, akkor az úgy hasad. Megtanultak kézi számszámokkal bánni, rajzot olvasni. A gondosság pedig meghálálja a repülésnél a precíz munkát. S ha megmaradt a barkácsolás szenvedélye, lett belőlük egy becsületes asztalos vagy lakatos. Emlékszem, milyen büszkén vittük nyári táborokba is a repülőládánkat, amely néha nagyobb volt, mint mi. Az ifjúságnak ezt a részét mára elvesztettük.

Az, hogy drága sport, relatív - veszi vissza a szót a klubvezető. Ha egyszer kapnék annyi pénzt, amennyit az állam az egy főre jutó drogmegelőzésre fordít, elég lenne a klub éves költségvetésére.

Mi a legszebb a repülő-modellezésben? - kérdezem pár nappal azelőtti álomgyönyörű képeire gondolva a körülöttem állókat. - Az a sikerélmény, amivel szabadon uralják az eget?

Ez is jó, persze. Jövő év nyarán egyébként nyílt repülőmodell-napot szeretnénk tartani a külső érdeklődők számára. Mi, klubtagok, télen-nyáron szinte mindennap kijövünk ide a Mária-Kápolna-rétre. Ez a mi helyünk. Huszonöt éve gondozzuk, nyírjuk a fűvet, ápoljuk a bokrokat. S persze imádkozunk, hogy az ÓKO-lakópark terjeszkedésével egyszer be ne építsék ezt is. Kijövünk, megröptetjük a gépeinket, elviccelődünk, elbeszélgetünk egymással, s mire lemegy a nap, már el is a fűtja a szél a gondokat. Már hagyomány, hogy minden szilveszterkor összegyűjünk a szokott helyünkön. Ilyenkor még az is kijön, aki máskor csak ritkán bukkán fel. Itt kint a réten, a szabadban együtt főzött étel mellett még néhány utolsó kört röptetve, játszva búcsúztatjuk az óvet, míg csak le nem megy a nap. Több évtizedes barátságok hoznak ki ide bennünket. Ez is csoda. Kérdésére válaszolva: az a legjobb, hogy együtt vagyunk.

Kada Erika

MSZP kongresszus

"Mi németek és mi német szociáldemokraták, nem felejtettük el azt, amit bátor, messzire tekintő és határozott reformpolitikusok 1989-ben a német egységért tettek. Magyar barátaink voltak azok, akik a határ megnyitásával történelmi jelzést adtak. Jelzést a szabadságért, a demokráciáért és az emberi jogokért egész Európában, jelzést Németország egységéért és Európa egyesítéséért. Az Európa Unió bővítésének folyamata a belépni kívánó országoktól, minden kétséget kizáróan óriási reform-erőfeszítéseket követel meg. A tagjelölt országok társadalmi széleskörű alkalmazkodási és modernizációs nyomásnak vannak kitéve mindaddig, míg meg nem teremtik a

tényleges integrálódás előfeltételeit. Éppen Magyarország az az ország, amely e tekintetben nagy előrehaladást mutat. Európa profitálni fog a bővítésből: politikailag, gazdaságilag és kulturálisan. Az Unió bővítésével és mélyítésével új fejezetet akarunk nyitni az európai egység művének sikertörténetében. Mi a béke, a szabadság, a demokrácia és a jólét Európáját akarjuk építeni a polgárokkal és a polgárokért. Magyarország nélkül azonban ez az Európa nem lenne befejezett és tökéletes. Évszázados feladatvállalásban szilárdan a mi oldalunkon állnak. Köszönetet mondok ezért."

(Részlet Gerhard Schröder beszédéből a kongresszuson)

Pszichiáter a politikáról

Veér András pszichiáter professzor figyelmesen ülte végig a vendégek sorában az MSZP kongresszus első napját. Kíváncsian kérdeztem, gyakran hívják-e és jár-e politikai rendezvényekre, pártok kongresszusaira?

Igen. Évente, illetve, amikor van, a szocialisták és a szabad demokraták mindig meghívják és el is megyek. Érdekes módon a mostani kormánypárti koalíció részéről még sosem hívtak.

Ez csak szakmai érdeklődés vagy valamilyen más elkötelezettség is?

Sosem titkoltam, hogy igazából szociál-liberális beállítódásúnak tartom magam, és érdekel is a politika. Különösen érdekel most ez a kongresszus, de az SZDSZ-é is. Legalább ennyire szakmai is a dolog, mert a pszichiátria a társadalomtudománytól nemigen választható el.

Demszky zászlóbontás

"Tiszta Magyarországot, tiszta közelet!" - ez az SZDSZ ezredfordulós jelszava, hirdette Demszky Gábor Kecskeméten. Budapest főpolgármestere szerint ma elsősorban a honi közéleti megújulásra volna szükség, mert rossz az emberek közérzete, és az országjelentésben is a korupció szerepel az első helyen.

Persze, ehhez rendbe kell tenni a pártok finanszírozási rendszerét, valamint meg kell teremteni a törvényi hátteret, hogy bizonyos erkölcsi normák megsértése miatt egy politikus lemondatható legyen - tette hozzá Demszky. Szerinte az elmúlt hetekben kirobant kisgazda botrányokért a Fideszt is felelősség terheli, mert a pártírtésbe, nem pedig a tisztességes kormányzásba fektette az energiáit. Az SZDSZ

mindezeket túl a legfontosabbnak a fejlett, sokoldalú infrastruktúra és informatika kiépítését tartja. Arra az újságírói kérdésre, hogy kik azok a küldöttjelöltek, akiket a decemberi országos tisztújító küldöttgyűlésen támogatni fog, a főpolgármester a következőket válaszolta: "mindazokat, akik az MSZP-hez való viszonyt úgy ítélik meg, ahogyan én".

A főpolgármester mellett Zwack Péter is jelen volt a sajtótájékoztatón és elmondta, hogy kiáll Demszky mellett, mert szerinte a gyakorlatias, szakmai politizálás ideje jött el. Arra a kérdésre, hogy visszatérése azt jelenti-e, hogy országgyűlési képviselőjelöltként újra elindul majd Kecskeméten, Zwack még korainak találta a választást.

Az SZDSZ - egészségügyi programja

Meglepően kevesen jöttek össze arra az előadásra, amit Szolnoki Andrea (SZDSZ) tervezett elmondani a Szabad Demokraták Szövetségének egészségügyi programjáról, s amelynek megvitatása a párt december eleji küldöttértekezletének munkáját segíthette volna. Így azután a megjelent orvosok, akik tulajdonképpen elszendvedői az egészségügyi reform halasztódása miatt egyre kilátástalanabb helyzetnek, elbeszélgettek a neves politikussal.

Az SZDSZ egészségügyi programja szerint megszüntetné az Országos Egészségbiztosítási

Pénztár monopolhelyzetét. Három lépcsős ellátási rendszerben gondolkodik. A közegészség, -járványügy, szűrés-gondozás, prevenció állami feladat. A magánbiztosítók finanszíroznák a "mandulától a vakbélműtéig" kategóriájú beavatkozásokat, míg a költséges beavatkozások - például a transzplantációk - a központi pénzből és járulékokból lennének fedezhetők. Az általános privatizáció nem terjedne ki a kórházak terápiai osztályaira. Megemlítette, hogy a halasi kórház privatizációja mintaszerűen közeledik a befejezéshez.

Ünnepi munkásgyűlés a MÁV-nál

A Munkástanácsok 10 éves fennállásának évfordulójára emlékeztek a kecskeméti MÁV oktatertében a vasutas munkástanácsi tagok, ünnepi munkásgyűlés keretében.

Az alapítók egyike, Kóváry Antal megyei elnök köszöntötte a szépszámu résztvevőit és Nagy Imre országos alelnököt. Ő mondta el, hogy a hat nagy szakszervezeti konföderáció közül az övék az egyetlen, amely igazán elmondhatja magáról,

hogy teljesen alulról szerveződő és igazán demokratikus. Sokan lettek valódi áldozatai is az érdekvédelmi munkának - sokakat rendítettek meg egzisztenciájukban, egészségükben a küzdelem. De előre tekintenek, mert a szervezetben jelen lévő keresztény szellemiség és optimizmus ezt diktálja. Elhunyt, aktív alapító társuk, Pulai László vasutas emlékére alapított, róla elnevezett díjat vehettek át többen a résztvevők közül.

KECSKEMÉTI FŐISKOLA

Sikeresen mutatkozott be a Kecskeméti Főiskola az EDUCATIO 2000 fővárosi rendezvényén. A SAP csarnokban tartott nemzetközi oktatási szakkonferencián és börzén mindhárom kar a profiljára legjellemzőbb sajátosságait vonultatta föl: volt termékbemutató, egyedi tervezésű képzőművészeti alkotások, számítógépes demonstráció. A jelenlévő hallgatók szakszerűen tájékoztatták az érdeklődő pedagógusokat és középiskolásokat, osztogatták a szórólapokat, intézményi és kari információkat tartalmazó prospektusokat, ajándékokat. A dekoratív stand mellett folyamatosan tolongtak az érdeklődők, százával fogytak a tájékoztató anyagok.

Film, póló, szórólapok

Egy intézmény számára nélkülözhetetlen, hogy megfelelő információs anyaggal álljon az érdeklődők rendelkezésére, reprezentatív formában mutathassa be tevékenységét. Az EDUCATIO 2000, valamint a nyílt napok sorozata kellő ösztönzést adott arra, hogy mielőbb elkészüljenek a PR tevékenységhez elengedhetetlen információs anyagok. A Kecskeméti Városi Televízió munkatársainak köszönhetően 12 perces rövidfilm készült a főiskoláról, amit az első integrált év nyilvános értékelésekor a szélesebb közönség is megismerhet majd. A már forgalomban lévő dosszié mellett kisebb szórólapok is rendelkezésre állnak, sőt hamarosan megkezdődhet a Kecskeméti Főiskola emblémájával díszített pólók árusítása.

Sikeres pályázatok

A Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Karának szakmai felügyeletével működő gyakorló intézmények sikeresen pályáztak a Bács-Kiskun Megye Köznevelésért Közalapítványhoz. A Gyakorló Óvoda és a Petőfi Sándor Gyakorló Általános Iskola összesen több mint egymillió forintot nyert, hogy a törvényi előírásoknak megfelelő szintre fejlessze saját eszközállományát. Mindkét közoktatási intézmény saját ütemtervében határozta meg 2003-ig a rájuk vonatkozó fejlesztési feladatokat, amelynek időarányos részét segíti megvalósítani a pályázati támogatás. Az iskola például természettudományi szaktanterem berendezését vállalta az első ütemben.

Közös csapatok a bajnokságon

November végén a röplabdás lányok Miskolc elleni viadalával kezdődik az integrált főiskola karairól verbuválódott csapatok megmérettetése. A Magyar Egyetemi és Főiskolai Bajnokságban a Kecskeméti Főiskola színeiben és újonnan készült mezében rajtuk kívül még a kosarasok, a kézilabdázók és a labdarúgók készülnek a téli fordulókra.

Gólyabál a Silver Clubban

A Kecskeméti Főiskola három karán tanuló gólyák tiszteletére a Silver Club összes helyiségeiben közös Gólyabált rendeztek. Az éjszakába nyúló bulira több mint 1500 vendég érkezett, s persze részt vehettek a rendezvényen a tanárok is. Hangulatos műsor, nyitótánc, svédasztalos vacsora - nem csoda tehát, ha még hajnali háromkor javában mulatott a táncos kedvű társaság, nem akármilyen feladványt okozva a bárpultoknál vagy később a ruhatári forgatagban. Az első bál a közvélekedés alapján jól sikerült. A folytatás - bálban és bálon kívül - már csak jobb lehet...

A főiskola új lapja

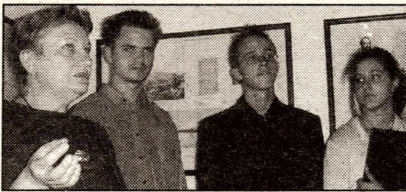
A Kecskeméti Főiskola újabb saját kiadvánnyal jelentkezik. A havonta 1000 példányban megjelenő, elsősorban a hallgatók által, a hallgatóknak készülő Integráció (főszerkesztő: Zimacsek Márta) mellett találkozhatunk az eleinte szintén havonta kiadni kívánt Kézfőnyv cíművel is. Dr. Bagány Mihály (szerkesztőség vezető) bejelentéséből kiderül, hogy a Rektorátus és a karok, társintézmények jobb informálása mellett e lap szerkesztői is a hallgatók jobb tájékoztatását tartják az egyik legfontosabb dolognak. "Társadalmi munkában" készítik, várják az írásokat, szerkesztési, formai ötleteket de egy új, jobb címet is, amelyre pályázatot írtak ki. Tervezik, hogy a város középiskolái, a könyvtárak is kapjanak majd néhány példányt a lap-számokból.

KATONA NAPOK

A Katona József Könyvtár adott helyet - hagyományosan - a Katona Napok főbb rendezvényeinek. Kerényi Ferenc neves irodalomtörténész mellett Orosz László, a legjelesebb Katona-kutató, Füzi László és Csátrai Bálint tartottak előadást. Csak egyet sajnálhatunk: kevesen érdeklődtek - még a szakmabeliek, a magyar tanárok közül is - a színvonalas és érdekes program iránt.

Emlékezés Vörösmarty Mihályra

A 200 éve született költő hatalmas, szinte áttekinthetetlenül gazdag életművet hozott létre. Írt eposzokat, elbeszélő költeményeket, drámákat, novellákat, színikritikákat, fordította az Ezeregyéjszaka meséit és Shekaspere két drámáját, szerkesztett szótárt és nyelvkönyveket, legjelentősebb azonban az e műnem valamennyi műfaját felölelő, epikáját és drámáit is átható lírája. Érzelmű gazdagság és gondolati igényesség, nyelvi pompa és pontos kifejezés egyaránt jellemzi műveit. Babits Mihály azt írta képzeltvilágáról: "hasonló nagy és tarka sereg nem nyüzsgött magyar lélekben". De ugyanő észrevette azt is, hogy ez a tarka sereg hogyan fegyvereződik meg, hogyan áll korszerű célok, Széchenyi reformprogramja szolgálatában. Vörösmarty tudta, átértette, vallotta: "Előttünk egy nemzetnek sorsa áll".

Egyszerre volt nemzetének és az emberiségnek elkötelezett híve. "Legszentebb valóság a haza s emberiség" - fogalmazta meg Pázmány című epigrammájában. A legyőzött sorsán is megrendülő részvét hatja át a magyar honfoglalásról írt eposzát, a Zalán futását. A magyar nemzetet fenyegető pusztulást nem tudta elképzelni a világ részvéte nélkül: "a sirt, hol nemzet súlyod el, Népek veszik körül, S az ember millióinak Szemében gyász könnyű ül". Amikor ez a fenyegetés a szabadságharc leverése után beteljesülni látszott, abban talált reményt a letiport nemzet számára, hogy "Lesz még egyszer ünnep a világon".

Az alkotó hazaszeretetre való buzdításnak számos gyönyörű megfogalmazását idézhetjük tőle. A legszebbet talán Liszt Ferenchez írt ódájából: "a felébredt tiszta szívedélyen Nagy fiakban tettek érjenek, És a gyenge és erős serényen Tenni tűrni

A polgári méltóság romantikus költőjének, Vörösmarty Mihálynak életéről és műveiről beszélgetett Bajtai Mária Pilinszky díjas tanár a Bányai Júlia gimnázium diákjaival, a Katona József Emlékházban megtartott esten.

egyesüljenek; És a nemzet, mint egy férfi, álljon Érc karokkal győzni a viszályon. S még a kő is, mintha csontunk volna, Szent örömtől rengedezzen át, És a hullám, mintha vérünk folyna, Áthűlve járja a Dunát; S ahol amnyi jó és rossz napunk tölt, Lelkesedve feldobogjon e föld."

A pályakezdő Zalán futása édesbús szerelmi történetet is tartalmaz: a "délzaki tiúndér" reménytelen rajongását Hajna, a földi lány iránt. Vörösmarty a szerelem egyik legnagyobb magyar költője is volt. Petőfi gyakran idézett mottója: "szerelme mért földlázdom az életet" mellé odaillik Vörösmarty három évvel korábbi, Ábránd című verséből: "Eltépném lelkemet Szerelmedért". "Kincs? hír? gyönyör? Legyen bár mint özőn, A lehetetlen elmerülhet benne, S nem fogja tudni, hogy van szív-öröm" - írta 1843-ban nászajándékkul Csajághy Laurának. A tizenhárom évvel korábbi Csongor és Tündében, ebben a filozófiai szintre emelt mesedramában a Kalmár, a Fejedelm és a Tudós törekvéseinek kudarcra is ezt bizonyította. Ezt tanúsítja Mirigy sikertelen kísérlete is arra, hogy Csongor Tünde iránti szerelmét Ledér segítségével érzékiségbe fullassza.

A szerelmesek végül is elért boldogsága mögött ott áll ugyan az Éj jósolata a világra váró végső pusztulásról és arról, hogy Tünde "századok helyett" "rövid gyönyörnek kurta éveit" választotta, de mi más ez, mint az emberi lét végességének tudata?

Csepp a tengerből, amit e rövid cikk méríteni tudott. Elérte mégis a célját, ha kedvet ébreszt Vörösmarty olvasására, újraolvasására.

Írta:
Orosz László

Emlékbeszéd verseny

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság megyei tagozatának helyi csoportja és a Kecskeméti Ifjúsági Otthon közös szervezésben Vörösmarty születésének 200. évfordulója tiszteletére emlékbeszéd versenyt hirdetett. Két korcsoportban (7-9. ill. 10-12. osztályosok) mérhették össze tudásukat az iskolájukat képviselő legjobb diákok. Rangos zsűri hallgatta és értékelte az előadókat: Fábián dr. Senczi Ibolya tanár, a Vörösmarty Emlékbizottság tagja, dr. Luchmann Zsuzsa tanár, irodalomtör-

ténész, Józsa Katalin, az Ifjúsági Otthon igazgatónője és Grosán Pálné, a kecskeméti Vörösmarty Mihály Általános Iskola igazgatónője.

A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Birck Edit, a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársa, a Vörösmarty Emlékbizottság titkára. A kategóriagyőzteseket ő hívta meg a kápolnásnyéki országos Vörösmarty-ünnepségre, valamint a Petőfi Irodalmi Múzeumban, Budapesten rendezendő úgynevezett Reformkori bálra.

Ünnepség a Katona Emlékházban

Csillagnéző

KOS. Vegyes hangulatú december elé néz. A hónap elején javul anyagi helyzete, de a közepére hullámvölgybe kerül, és ennek nem csak az ünnepi bevásárlás az oka. A karácsony nem lesz túl vidám, de ne aggódjék: szilveszterre visszanyeri társalgódó kedvét.

BIKA Már lehet sejteni, hogy pénzügyei hosszú távon szerencsésen alakulnak majd, egyelőre azonban csak az igéret hangzanak el. Valami akadály folyton a kibontakozás útjába áll, de na adja fel a reményt: február-márciusra kiderül az ég. Addig is foglalkozzék a barátaival, de a nőkel legyen óvatos.

IKREK Szükségét érzi, hogy jóval többet foglalkozzon önmagával, mint általában szokta. Jusszon eszébe, hogy megjelenésén nem csak új ruhával vagy hajszínnel lehet változtatni, hiszen az emberen kiütözknek a gondolatai is. Társa pénzére most ne nagyon számíton.

RÁK. Vagy lánytestvérében kénytelen csalódní, vagy a sógornője intrikái miatt szenved. Okosan teszi, ha felül-emelkedik a hétköznapi civakodáson. Titkos érzelmi kalandon töri a fejét, s talán lehetősége is nyílik rá, de később sok kellemetlensége származhat belőle. Legyen hát kétszeresen óvatos.

OROSZLÁN. Párja vagy szülei nehezen viselik el barátait, s ez önnek csalódást okoz. Paprikás légkörre számíton odahaza. Átmenetileg elveszítheti támogatóját is, aki a munkahelyén eddig segített megvalósítani elképzeléseit, de emiatt ne aggódjék, inkább koncentráljon az ünnepekre.

SZÜZ. Jó eséllyel számíthat egy munkahelyi kalandra, de ha elügyetlenkedí, egyoldalú, platói szerelem válik belőle. Azonban így is, úgy is megvékonyodik a pénztárcája. Előléptetését ugyan már kilátásba helyezik, de a végső döntésre egy-két hónapot még várnia kell.

MÉRLEG. Komoly erőfeszítéseket tesz anyagi helyzete javítására, sok eredménnyel, de nem teljes az öröme, mert komolyabb sikerre vágyott. Nagy szerelemről is álmodozik, de egyelőre elégedjen meg egy kis flörttel, némi romantikával. Csak a közlekedéstől el ne vonja a figyelmét!

SKORPIÓ. A háttérben törtétek és könyöklők akadályozzák terve megvalósítását. Igyekszik kötelezettségeit teljesíteni, de ez erősen megterheli, s emiatt otthon feszült a hangulat. Örökségre, ösztöndíjra vagy pályázati pénzre is számíthat, de nem biztos, hogy ebben a hónapban hozzájut.

NYILAS. Fontos lenne, hogy átgondolja céljait, s világosan meghatározza új törekvéseinek irányát, még akkor is, ha emiatt elvi vitába keveredik környezetével vagy partnerével, vagy esetleg munkacsoportjában támadnak feszültségek. A jövő évet már új alapokon kezdhethné.

BAK. Csak kis adagokban érkezí a szerencse, de ne akarjon most jóval nagyobbbat. Tartózkodjék a haszardírozástól, mert anyagi kár érheti a hó közepe táján. Alkotókedvének nincs teljében, inkább visszahúzóódik a szerepléstől, s inkább csak a hónap végén érez hajlandóságot a kimozdulásra.

VIZÖNTÓ. Férfibarátóságoknak kedvez ez az időszak, de nem kizárható a partnerrel való összhang sem. Otthonában ugyan kiegyensúlyozott a hangulat, de mégsem annyira tökéletes, mint szeretné. Párja talán joggal várja el, hogy többet foglalkozzon vele. Ez még nem jelenti az önfeladást!

HALAK. Ideje, hogy kibéküljön az anyósával, vagy legalább tegye meg a kezdeti lépéseket. Tanulásra, vizsgára alkalmas ez az időszak, mert képes koncentrálni a szellemi feladatokra. Valaminek vége szakad ebben a hónapban, de lehet, hogy csak egy tervét, álmát adja fel. Okvetlenül szükség van rá?

L. A.

Születési horoszkóp, sorselemzés, előrejelzés, személyes konzultációval.
Tel.: 30/27-144-28.

Röplabda a szívcsücsökben

A 40-es évek végén, az 50-es évek elején nem nagyon volt lehetőségünk szórakozásra. Így állandóan játszottunk, fára másztunk, fociztunk. A labdaszereket már innen ered. Majd a tenisz következett. Először labdaszedő voltam, később aztán ütőt is adtak a kezembe. Vívni Nyitrai Jenő bácsitól tanultam, aki ingyen bevett a csoportjába, mint pedagógus gyereket. Az általános iskola után Kiskunfélegyházára kerültem a Petőfi Sándor Gimnáziumba, Tulit Péter testnevelő tanár úr keze alá. Akkor kezdődött az én igazi szervezett sportéletem. Atlétika, szertorna, labdajátékok, szinte kötelezően kellett mindet csinálni. Itt a gimnáziumban kezdtem el a röplabdát. Nagyon nagy dolognak számított, hogy a saját osztályfőnökömmel meg a város testnevelő tanáraival egy egyesületben, csapatban játszottunk. Érettségi után a Testnevelési Főiskolára jelentkeztem, de csak harmadszorra vettek fel. Abban a két évben idehaza Kecskeméten minden sportágban kipróbáltam magamat. A Dózsában kosárlabdáztam, a Spartacusban röplabdáztam, a KTE-ben szertornáztam Berecz Vendel, későbbi kollégám irányítása alatt. Az atléta edzőm Adamik Ferenc volt. Abban a két évben minden szabadidőmet a sportpályákon töltöttem, tovább készültem a TF felvételire. 1960-ban kerültem fel Budapestre a főiskolára. Ott aztán az első évben NB I-ben kosárlabdáztam, tagja voltam a főiskola szertorna és asztalugró csapatának és a Budapest I. osztályban szereplő röplabda csapatnak. De a három sportág nehezen ment együtt és így a röplabda miatt abbahagytam a másik kettőt. Ettől kezdve a röplabda lett a "szívem csücske". Ebben a sportágban szereztem edzői minősítést és azóta ezzel foglalkozom.

- A főiskola után rögtön hazajött Kecskemétre?

Igen. 1964-ben kerültem vissza. A Kecskeméti Volánnál lettem játékos edző. Még három évet játszottam az NB II-ben, aztán

leültem a kispadra. 1972-ben a bajnokságot megnyerve feljutottunk az NB I-be. A következő évben már, mint KSC indultunk a legfelső osztályban. Még öt évig én voltam a vezetőedző és aztán elfáradtam. Akkor helyet cseréltünk Beregszászi Szabolccsal. Junior és ifi edző lettem. Közben a szakosztályvezetés munkájában is részt vettem. Az utánpótlás felügyelete volt a feladatom. 1981-ben végzett és jött haza a TF-ről Karagics Máttyás, egykori tanítványunk. A közvetlen utánpótlást rábíztuk, én pedig a serdülő csapattal kezdtem foglalkozni.

- Idővel a röplabdások megváltak a KSC-től...

1995-ben gazdasági problémák miatt kiléptünk és az akkori Bácsstejjel alakítottunk egyesületet. Újabb váltás következett. A gyerek korosztályhoz kerültem le, hogy amellel több időm legyen az egyesületi vezetés feladataira. Sajnos a Bácsstej megszűnésével az utód vállalat nem kívánt bennünket szponzorálni. Akkor alakítottuk meg 1996-ban a Kecskeméti Röplabda Clubot. A férfi és a női szakosztály egyesült és ettől kezdve a klub ügyvezető elnöke lettem. Ebbe a feladatba négy év alatt elég "rendesen" belefáradtam. Félttem, hogy az egészségem rá fog menni. Ezért lemondtam. Az ügyvezető elnökséget Karagics Máttyás vállalta, engem pedig társadalmi elnöknek jelölt és választott meg a tagság. Emellett még egy gyermek korcsoportot napi edzéssel edzek meg versenyeztetek, és mint társadalmi elnök továbbra is segítem a szakosztály munkáját.

- Az edzői munka mellett mindig főállásban tanított.

Pályakezdként a 607-es Iparitanuló Iskolában kezdtem. Egy év után adódott a lehetőség a Katona József Gimnáziumban. Így 1965-ben a második tanévetem már itt kezdtem és azóta megszakítás nélkül itt vagyok. 1998 októberében nyugdíjba mentem, de megtartottam a közalkalmazotti jogviszonyomat és azóta is teljes óraszámban tanítok. Pár évet talán még vállalkozok, de biztosat nem tudok.

Névjegy

Dunszt Ferenc

Kora: 62 év

Végzettsége: TF tanári és szakedzői szak

Munkahelye: 1965 óta a Katona József Gimnázium
1964 óta röplabdaedző

Elismerései: Mesteredző
Sport Érdemérem Ezüst fokozata
Kecskemét Város Sportjáért díj
Toldi Miklós díj

- Mit tervez a visszavonulni szándékozó testnevelő-edző?

Mindenekelőtt nagy horgászokat képezek el. Szeretnék olvasgatni és a sportágat tovább segíteni, de már csak társadalmi munkásként a szövetségben, egyesületi vezetésben.

- A családja hogyan viszonyul a teljes embert kívánó munkájához?

A feleségem testnevelő tanár és sokáig dolgozott a kecskeméti röplabdáért, mint utánpótlás nevelő edző. Amikor a saját gyerekeink életkora úgy kívánta, ő abbahagyta ezt a munkát és attól kezdve "csak testnevelő és családanya". Leveszi a válamról az otthoni terheket. Ezzel segíti a munkámat, csak így tudok a sportágamnak élni. Amíg utánpótlás válogatott edző voltam, végig dolgoztam a nyarat is. Ma már az egész évi munka után a nyári szünet nagy részét együtt töltöm a családommal. Így tudok feltöltődni a következő évadra.

- Mit tart röplabdás pályafutása legkiemelkedőbb eredményeinek?

Nagyon nagy dolog volt számomra, amikor 1972-ben feljutottunk az NB I-be, hiszen a haza kerülésemtől kezdve évekig azért harcoltunk. Rá négy évre bekerültünk a legjobb hat közé a szuper ligába: Az volt akkor a felnőtt csapatnál a legnagyobb sikerem. Így kezdődött a kecskeméti röplabda előre törése, ami aztán oda vezetett, hogy a 80-as években tíz évadon keresztül a dobogón végzett a csapat. 1981/82-ben Beregszászi Szabolcs vezetésével, majd 86/87-ben Karagics Máttyással bajnokságot is nyert. Sosem voltam olyan precíz, hogy mindent pontosan lejegyez-

zek, így nem tudom megmondani hányszor, de az elmúlt harminc évben sokszor nyertem az utánpótlás csapattal országos döntőt a különböző korosztályokban. Az 1969/70-es tanévtől hosszú szünet után ismét beindultak a középszintű bajnokságok. Attól kezdve a katonás diákok a harmadik helynél rosszabbul mind a mai napig nem végeztek.

Tanítványaim közül 50 fölött van azoknak a száma, akik merem remélni, hogy az én példámon keresztül mentek testnevelői pályára. Sokan lettek edzők. Jelen pillanatban is a Magyar NB I-ben több tanítványom dolgozik. A játékosok közül, akik a Katona József Gimnáziumba jártak 16-an vitték a felnőtt válogatottságig.

- Mi a kecskeméti röplabda sikerének titka?

Mindenekelőtt mint pedagógus azt mondom, a titok nyitja a gyerekszeretet. Aztán az emberi hiúság sikerre vágyódik, és ha ez összetalálkozik a gyerekek játékszeretével, akkor már a kezdeti sikerek is további munkára ösztönöznek. Mi csak saját nevelésű gyerekekkel dolgozunk. Ez egyedülálló a magyar röplabdában. Hangsúlyozni kell az edzők közötti barátságot a hivatalos és a magánéletben egyaránt. Segítjük egymást, mindent megbeszélünk, sőt hatalmas vitáink is vannak, de nincs sértődés. Ez a legnagyobb ereje a kecskeméti férfi röplabdának. Mindig óvtam és ma is óvom ezt a baráti légkört. Állandóan biztatom, küldöm a tanítványaimat a Test-

nevelési Egyetemre. Az NB I-es edzők leginkább kérdezik is, miért küldöm el a saját játékosaimat. Ezt én tudatosan csinálom. Hiszen ha végez, visszajön, bekerül tanítani egy iskolába, röplabda csapatot szervez, szélesíti a sportág alapját. Ide még nem kellett edzőt hírvni, mindig van, aki átvegye a csapatot, ha elfáradunk. Eljön az idő, amikor ki kell lépni. Nekem most már inkább múltam van, mint jövőm.

- Mit jelent önnek a röplabda?

Az eddigi életemben borzasztóan sok örömet okozott nekem ez a sportág. A lehetőségekhez képest gyönyörű eredményeket értünk el, de a várostól soha nem kaptuk meg azt a lehetőséget, a többi magyarországi bázishoz képest, hogy nemzetközi szintre léphessünk. Sokkal jobb eredményt tudnánk elérni, ha a szakmai munkához megfelelő anyagi háttér társulna. Kecskeméten ezt nem tudják megteremteni

Írta:

Zsámboki Anna

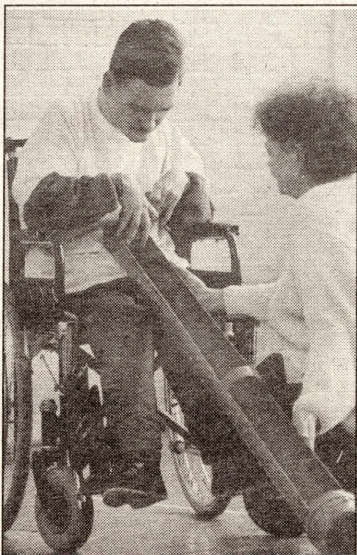

A sport minden örömét adja

Golyókkal, labdákkal számtalan játékot talált már ki az emberiség. Rúgják, ütök, dobják, böködik. Fűvön, vízben, homokban. Minden földrészén. E játékok egyike a boccia. Ha jól figyeltem, arról szól, hogy párban játszzák. Az első játékos elgurítja a fehér labdát, s a kék és piros labdákkal küzdöknek pedig ahhoz legközelebbre kell juttatni a sajátjukat. (Ha jól emlékszem, a golyózás című népi játék a hozzáfogható. Vö: Pál utcai fiúk. Ki emlékszik rá?)

A bocciaiban az a szép, hogy bárki játszhatja, egyetlen feltétele van: akarjon, szeressen játszani. Akarjon győzni. És tudja elviselni, ha veszít. A mozgássérült számára a boccia a sportolásnak minden örömét képes megadni. Egyre népszerűbb is. Igaz, az edzésekre el-

járni, alkalmas termet találni elég problémás, de a kényelmetlenségeket bőven megéri az élmény. Természetesen ebben a sportban is az azonos feltételekkel indulók versengenek egymással. A bocciaiban külön kategória a "csöveseké". Ők azok, akik állapotuk miatt nem képesek elgurítani a labdát, hanem csak "útjára eresztik", de a cső beállításával szabályozva irányát, sebességét. Ebben a versenyben a mozgássérült gondozója egyben sporttárs is. A gurítás előtt konzultálnak, hisz millimétereken, de padlógörbületen is múlhat az eredmény. A Magyar Mozgáskorlátozott Boccia Vándorkupa versenyt Kecskeméten rendezték meg, felvételeink ott készültek. A csoportkép mutatja a mezőny népes. Budapestről, Tiszakürtről is érkeztek versenyzők.

Tetőzi Tibor és édesanyja

Ökölvívó bajnokság Kecskeméten!

Tizenéve, Pakson rendeztek vidéken országos felnőtt egyéni ökölvívó bajnokságot. Most, a kecskeméti szakosztály és támogatói, valamint a szövetség megyei vezetője, Pataki Miklós munkájának eredményeként és elismeréseképpen ide került ez a rangos verseny, mondta a beharangozó sajtótájékoztatón Szabó Péter, az Ökölvívó Szövetség országos alelnöke. Huszonöt egyesületből több mint száz nevezés érkezett. A teljes válogatott ringbe száll, itt lesz az országos első és második felnőtt és junior élvonal is. A mieink két bajnoki és két-három dobogós helyre számítanak - de erről már csak a következő számunkban tudunk hírt adni. A november 29- december 2. közötti mérkőzések a Városi Sportszarnokban lesznek. A kitűnő szervezés garantált, a döntőkre az utolsó napon kerül sor.

Kadás röplabdatalálkozó

A Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskola 90 éves évfordulóján röplabda játékra hívta volt diákjait. Az esemény a Tóth László Általános Iskola tornacsarnokában, két pályán zajlott november 18-án. Remek hangulatú mérkőzéseken láthatták az érdeklődők, hogy ezek az "öregdiákok" nem véletlenül tartoztak az ország legjobb játékosai közé, hiszen a résztvevők a 70-es, 80-as években több országos I. II. III. helyezést is elértek. Az edzők, Dunszt István és Rapcsányi István is bekapcsolódtak a játékba.

Kecskeméti az Adria-kupán

Ez év júliusában a Napsugár Szabadidősport Egyesület másodszor is meghirdette Horvátországba a - nyaralással egybekötött - focikupát. Az első évben úgy vágtunk neki az útnak, hogy nem is tudtuk, mi lesz, hisz az ottani szervező visszalépett. Ám akik vállalkoztak az útra, azoknak nem akartunk csalódást okozni, ezért nem mondtunk le róla. Az egyesület felajánlott egy kupát és egy oklevelet. Kárász Tibor csapatkapitány vezetésével szerencsésen megérkeztünk, és Pula városától három kilométerre, Puntizillán telepedtünk le egy nagyon szép campingben. Akkor még egy meccsen dönt el a kupa sorsa. Idén már úgy indultunk, hogy ismertük a terepet. Sikertült egy szponzort is megnyerni, aki a kiutazás finanszírozásán kívül egy kupát és egy oklevelet is felajánlott. Ezúton szeretnénk Farkas úrnak megköszönni,

hogy a kupát az utolsó pillanatban elkészítette. Továbbá szeretnénk Bálint Imre úrnak, az Aero-Pet Kft ügyvezetőjének köszönetet mondani, hogy a nemeslelkű szponzoráláson kívül szinte egész idő alatt gondoskodott rólunk. Tavaly első lettünk, idén a négy nemzetközi csapat között második helyezést értünk el. Nem utolsó sorban két barátunknak szeretnénk még köszönetet mondani: Sugár György úrnak, aki kitalálta az utazást, és Kárász Tibornak, aki nemcsak megszervezte, de lelkiismeretes, önzetlen munkával le is bonyolította a tornát. A campingben olyan jól összebárátkoztunk az ellenfelekkel, hogy a cseh csapat jövőre meghívott bennünket. Következő alkalommal már nagyobb létszámmal szeretnénk részt venni az Adria-kupán.

A kecskeméti csapat

Búcsú a Pirókától

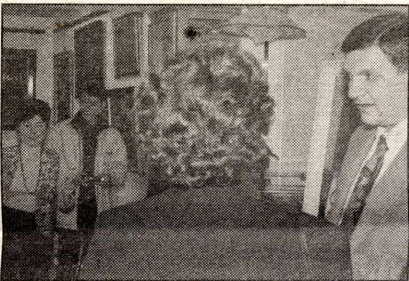

28 év bábozás és 14 év közös munka után elbúcsúzott közönségétől a dr. Juharosné Molnár Piroška (jobbról) alapította Piróka Bábszínház. A számtalan helyi előadás mellett állandó vendégeik voltak az országos fesztiváloknak is. A mostani két napos búcsú-fellépés négy előadásán óvodásoknak, iskolásoknak és pedagógusoknak játszottak. Ké-pünkön dr. Juharosné két közeli munkatársa és barátja, Bánné Simigla Mária és Balláné Juhász Mária, akik külön is tovább viszik hagyományait. Köszönjük!

Képes hírek

A Dán Kulturális Intézetben Tinédzser-melodi címmel nyílt - elsősorban középiskolások munkáiból - kiállítás. Julefrokost a neve annak a karácsonyvárosi ünnepségnek, amely hagyományosan sok barátot vonzott az intézménybe.

A Central Passage Üzletházban lévő Mártonfi Galériában dr. Lovas Dániel, a Petőfi Népe főszervezője nyitotta meg a Vissza a hatvanas évekbe című kiállítást - időutazásra invitálva a megjelenteket.

Emlékkönyv, kapcsok nélkül. Ez a címe Csáky Lajos olajképei kiállításának, amely most nyílt meg az Erdei Ferenc Művelődési Központban (megtekinthető december 10-ig)

A város, ahol élünk címmel fotókiállítás nyílik december 5-én 17 órakor az Erdei Ferenc Művelődési Központban, melynek rendezői a Kiss Fotó üzlet és a város önkormányzata. Győri Lajos, a Fotóművészek Szövetségének elnöke mondja a kiállítás megnyitóját, amelyre huszonketten neveztek be és több mint 70 kép kerül majd kiállításra.

Buszkaland

- Mit képzelsz? Azt hiszi, hogy ezek után még beülhet a volán mögé?!

A dühös számonkérés azt követően hangzott el, hogy a békésen sörözgető sofőr mellé odalépett egy civil férfi, rendőr századosnak mondva magát.

Az esetnek előzményei vannak.

A Budapest-Szeged közötti busz menetrend szerint megérkezett a dabasi csárdához, ahol várakozni is szokott vagy negyedóránnyit, hadd intézze el ki-ki a maga

dolgot. Így tett hősünk is, a százados. Annak meg külön örült eleinte, hogy a busz vezetője szintén lekaszálódott, s betért a csárdába. Így legalább nem kell kapkodni, elég, ha figyeli, hogy mikor indul a sofőr. És elkezdte szemmel tartani.

Nos, a pilóta először is fülön fogott egy korsó sör, letelepedett, s komótosan iszogatni kezdte. Századosunk ettől nyilván módfelett megdöbben, de még ez sem magyarázza, hogy miért nem lépett közbe azonnal. Talán nem akart hinni a szemének. Amikor azonban negyed óra

múlva a második korsó is sorra került, nem bírta tovább cernával. Döntő lépésre szánta el magát. S ekkor hangzott el a fentebb már idézett kérdés: hogy képzeled ezek után...?

A sofőr vakart egyet a feje búbján.

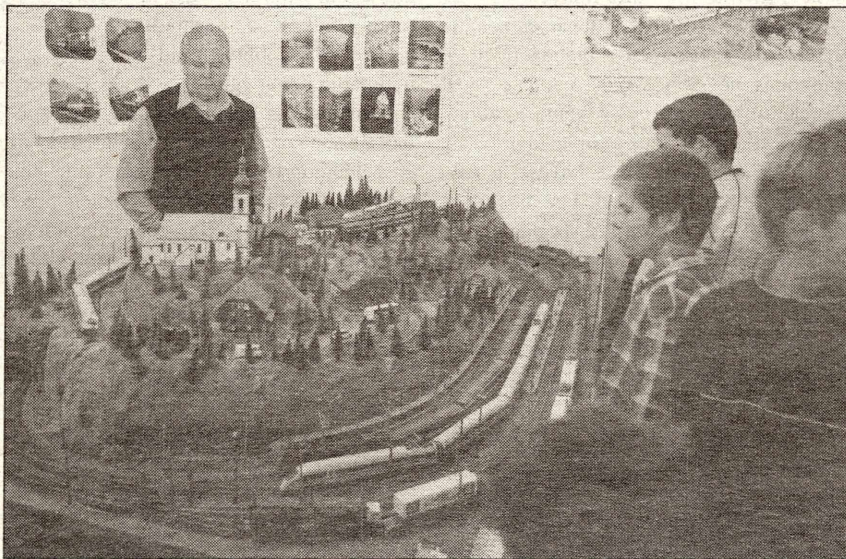
- Én úgy képzelem, hogy miután megittam a sörömet, hazaballagok. Itt lakom, két házzal odébb. Tudja, itt szoktunk műszakot váltani, mert a társam is dabasi. Hanem inkább maga mondja meg, százados úr, mivel utazik most tovább? Mert a busza már rég elment...

- att -

Peregnek az őszi levelek címmel a Vársárhelyi-iskola tanulói is elkészítettek a 2000. év ősztől egy vidám műsoros estén december 1-én. A bevételeiből támogatják a városi diákjazzszínház találkozók tízéves történetét feldolgozó jubileumi évkönyv kiadását, s hozzájárulnak az ellopott Katona József-szobor másának elkészítéséhez.

A Kecskeméti Kodály Zoltán Vegyeskórus (Iparosdalárda) Kuratóriuma köszönetet mond mindazoknak akik 1999 évi személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogatták. A felajánlott 90.893,- Ft összeget a kórus további működtetéséhez szükséges anyagok beszerzésére és hangversenyekre történő utazásra használtuk fel. A jövőben is számítunk megtisztelő bizalmukra és támogatásukra.

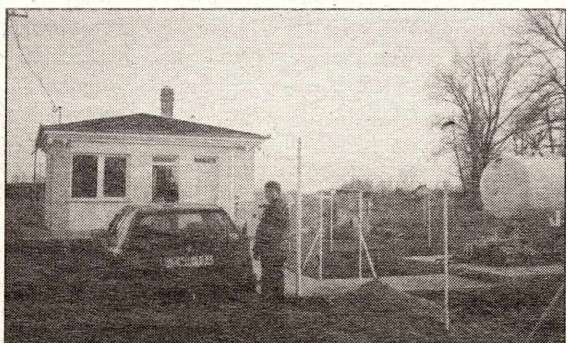
A Nonprofit Szolgáltató Központ képzési napján, december 7-én 14 - 17 óráig pénzügyi konzultációt Rádiné Dekker Katalin, a jogi konzultációt dr. Tóth Edit tart. Előzetes telefonbejelentkezés után várják a civil szervezetek érdeklődését az 76/505-816 telefon illetve fax számon.

Régen nem látott nagysikerű, rekord számú nézőközönséget vonzó vasútmodell-kiállítás volt a Helyőrségi Művelődési Házban. Képpünkön Aigner László terepasztala látható. "civilben" a Volán kecskeméti helyi buszpályaudvarának vezetője, szabadidejében a nagy gumikerekeket kis vas(úti)akra cseréli...

AUTÓSOK FIGYELMÉBE!

Új autógáz töltőállomás nyílik december elején Kecskeméten a Repülőtér közelében, a Zöldsziget-tervezési Kutatóintézetnél lévő kámpás kereszteződésnél, a békéscsabai kivezető út elágazásánál. A SZIK-SÓ-GÁZ Kft. által üzemeltetett gázkút reggel 6-tól este 9 óráig várja az ügyfeleit.

Az autók téli felkészülését segítő, szakmai, közlekedésbiztonsági rendezvény házigazdája volt az Izsáki úton korszerű telephellyel rendelkező Bácska Gumi Kft. Balassa Sándor ügyvezető elmondta: a rollertől a Volvóig, személygépkocsitól munkagépekig mindenkinél kiváló és elfogadható árú gumikkal tudnak szolgálni a jeges utakra is.

Kellene egy rádió

"Ha egy férfi és egy nő csupaszra vetkőzik, melyikük a meztelenebb? Hát a nő, mert annak a gondolata is látszik!"

A fenti szakállas viccet nyilván egy papjancsi (aki minden poént elront és sosem hal ki) esemeszte be a kecskeméti egyszem rádióba, egy többet ígérő vasárnap utolsó perceiben. A műsorvezetők ernyedten, bár kissé fagyosan kacarásztak, de eszükbe sem jutott, hogy kijavítsák a tévedést, aminek mondjuk az lehetett az oka, hogy későn kapcsoltak, lejárt az adásidő.

De lehetett más oka is, a jó ég tudja, hiszen akkor már órák óta özönlöttek az éterben a deréktájon aluli viccek és tréfásnak szánt mondások, kvázi igazságot szolgáltatva a szökeknek, s tanúbizonyságot téve, hogy fekete vagy barna hajjal sem lehet okvetlenül megmászni a szellem hegycsúcsait.

Az említett egyszem rádió (lévén kereskedelmi) persze nem az a dolga, hogy ezeket a csúcsokat ostromolja, ilyen még álmában sem jutna eszébe. Ez a vasárnap esti laza, alámerülő program például a leghosszabb verbális műsorai közé tartozik, s könnyen érthető mondanivalója ellenére a hallgatók alaposan kifáradtak, ötpercenként követeltek valami zenét, hánha az alatt majd kitalálnak valami szellemeset. (Nem találtak.)

Nekem viszont eszembe jutott Minarik Ede, aki makacsul hirdette, hogy kell egy csapat, mi több, ezért minden áldozatot meghozott. Kecskemétnak is kellene egy Minarik, akinek mondjuk nem a foci, hanem a rádió a mániája, egy igazi rádió, egy igazi csapattal. Nem kell, hogy éjjel-nappali legyen, s főleg nem kereskedelmi, de ne is az legyen benne a legnagyobb izgalom, hogy (a találós kérdésre: ki Magyarország királya? válaszul: zámbozdísi) nyerek-e egy zacskó cukorkát vagy nem.

Hol vagy hát, Minarik Ede? Kellene egy rádió...

- att -

Bemutatkozott a levéltár

Nyílt napot, az I. Levéltári Napot szervezte meg megyei intézményünk a könyvtárban és a saját, Klapka utcai épületében. A szakmabeliek mellett számos egyéb foglalkozású érdeklődő is hallgatta az előadásokat, és megtekintette a kiállítást és az intézményt.

A Nemzetközi Kerámia Stúdió Múzeuma decemberi programjai: Kiállítások: December 3-ig "A legújabbak" - kiállítás az NKS októberi szimpoziumának anyagából. A hónap műtárgya: Sergei Isupov (Oroszország): Ő mindenre képes. Karácsonyi Iparművészeti Vásár az E-Galériával közös rendezésben, hazai és külföldi iparművészek munkáiból. Cím: Kecskemét, Kápolna u. 13. Tel: 76/ 486-867, e-mail: ics.hu@matavnet.hu. Nyitva: december 11 - 22 között, minden nap 10.00 - 19.00-ig. Tisztelt látogatóink! Tájékoztatásul közöljük, hogy a Múzeum 2000. december 22 - 2001. január 25. között ZÁRVA tart.

Japán téka. Október 31-én a Katona József Megyei Könyvtár japán tékájában a Kecskemét-Aomori Baráti Kör által szervezésében Mikulás Gábor tartott élménybeszámolót. A multimédiás vetítés során Tokyo, Kyoto, Nara, Omiya és a Joshin-Etsu Kogen Nemzeti Park nevezetességeibe pillanthattak bele, és szó volt a japán emberek mindennapjairól is.

Adventi és karácsonyi vásár lesz a KISOSZ szervezésében, a Polgármesteri Hivatal támogatásával a főtéren december 3-ától 23-áig egységes arculatú, korszerű pavilonok kínálatával délelőtt 10-től este 8 óráig várják a kecskeméti érdeklődőket, felnőtteket, gyerekeket.

MÉNTÉLEKI

Köztér

A tartalomról:

Az időkért alapítványról; Szemétkérdés; Nyílt nap az iskolában; Példamondatok; A képviselő az egészséges ivóvízről, a közösségi ház teréről és az új autóbuszjáratokról.

A Magyar cserkészlet múltja és jelene címmel Heltai Nándor nyitotta meg a Piarista Gimnáziumban azt a kiállítást amely december 17-ig tekinthető meg ugyanott.

A Forrás most megjelenő decemberi számából ízelítőként ajánljuk olvasóink figyelmébe két élő, klasszikus költő, Faludy György és Határ Győző (Wimbledonból) új verseit. Kortársak visszaemlékezéseit, interjúkat a most újra felfedezett, korán elhunyt kolozsvári költőről, Szilágyi Domokosról. E szám képei Schéner Mihály festőművész alkotásai, akiről Vekerdi László Kecskeméten elmondott méltatását olvashatják. Folytatódik Ryszard Kapuscinski világhírű lengyel riporter írásainak közlése, aki felajánlotta a Forrásnak a magyarországi első közlés jogát.

Köztér

Kecskeméti közéleti lap

Alapította: Kerényi György
Főszerkesztő: Nagy Mária
Főmunkatárs: Magyar Ágnes
Fotó: Bosnyák János

A szerkesztőség címe: 6001 Kecskemét pf.: 483. Ceglédi út 38. Tel./Fax: 76/410-260, 485-720. Telefon: 76/48-23-23 (este).

E-mail: kozter.kecskem@matavnet.hu
Web lap: http://www.kecskem@info.hu

Támogatóink: Autóöveg Kft., Canada Petrol, Elektrocen (K.E.K. Kft.), és még többen.
Kiadja: Köztér Kulturális Egyesület
6000 Kecskemét Ceglédi út 38.

Felélő kiadó: Kerényi György.
Előfizetés: Hegedűs József, Boros Zoltánné.
ISSN 1418-9712.

Nyomtatta: Magyar Hivatalos Közlönykiadó
Lajosmizsei Nyomdaja.

Felöl vezető: Burján Norbert igazgató.
Táskaszám: 00-2158

Zenészegylet reményekkel

A nemrégben alakult Kecskeméti Zenészegylet a Technika Házban tartotta soros közgyűlését, ahol megbeszélték az alakulás óta végzett munkát, tisztviselőket választottak, és költségvetésükről, valamint jövő évi terveikről döntöttek. Az alapító elnök, Szentácsi Pál Bertalan (szemben) meghívására közel harmincan voltak jelen, köztük Cserteg István is, a Peron Music Foundation elnöke, aki egy jelentős támogatásról biztosította az egyesületet. Várják soraikba mindazokat az idősebb és fiatalabb könnyűzenészeket, akik érdeklődnek tevékenységük iránt, a 06-30/9686-044-es telefonon, vagy a 6001 Kecskemét, Pf. 644-re.

